Dziś dodatek ilustrowany Jlustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu św Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 191

Poznań, wtorek dnia 26 kwietnia 1932

Rok XXVII

Co dalej?

Wczoraj odbyła się na Zamku warszawskim konferencja b. premjerów rządów pomajowych. Uczestniczyli w niej — według komunikatu agencji „Iskra" — oprócz Prezydenta Mościckiego, pp. Prystor, Świtalski, Sławek i Bartel. O tem, o czem mówiono na tej drugiej naradzie — nie wiadomo, ale nie trudno się domyśleć, gdy ma się na uwadze położenie gospodarcze i finansowe państwa, czego nowym dowodem jest niedobór budżetowy za miesiąc marzec w wysokości około 45 miljonów złotych oraz stały odpływ walut z Banku Polskiego. Czy konferencja potrafiła znaleźć środki zaradcze na tę sytuację — również nie wiadomo. Ale można być pod tym względem sceptycznym. W ciągu kilkugodzinnych narad nikt nie załatwi spraw tak trudnych, rozmiarami swemi przekraczających zagadnienia ściśle gospodarcze.

Agencja „Iskra" donosi zresztą, że żadne informacje o przebiegu narad nie będą podane. Ale czyni to w formie dość wymownej dla każdego, kto umie czytać między wierszami:

„Ze względu na niejako osobisty, a w każdym razie informacyjno - opinjodawczy charakter rozmów Prezydenta Rzplitej z szefami rządów pomajowych, nie należy spodziewać się żadnych komunikatów oficjalnych o przebiegu konferencyj".

A więc rozmowy p. Prezydenta Mościckiego mają charakter osobisty. Lecz w tych osobistych naradach nie uczestniczył ani b. premjer Józef Piłsudski, ani jego oddany brat — minister skarbu, Jan Piłsudski. Każdy zapytuje dlaczego? Dlaczego usuwa się od narad nad położeniem finansowem państwa czynnik w pierwszym rzędzie odpowiedzialny za stan dzisiejszy, twórca przewrotu majowego, pod którego bezpośrednim wpływem i rozkazem rozwijały się rządy pomajowe.

Powszechnie spodziewano się, że p. Piłsudski wraca prędzej z Egiptu na to, aby móc uczestniczyć w zapowiedzianej na dzień 25 kwietnia drugiej konferencji premjerów. Tymczasem p. Józef Piłsudski nie ruszył się z Belwederu, a prasa nic nie donosiła, aby widział się po powrocie z p. Prezydentem Mościckim.

W czem należy szukać wytłumaczenia tego stanowiska. Czy tylko w tem, że minister spraw wojskowych nie posiada ostanich informacyj o położeniu gospodarczem — jak to tłumaczy usłużna prasa? Ale konferencje b. premjerów miały mieć właśnie charakter informacyjny. Cóż za świetna okazja zasiągnięcia informacyj od b. premjera Bartla, który wczoraj miał referat na naradzie w Zamku!

Naszem zdaniem, przyczyn szukać należy gdzieindziej. Przypomnieć sobie należy różne publiczne wystąpienia p. Piłsudskiego, z których wynikało, że sobie rezerwuje on tylko wojsko i politykę zagraniczną. Sprawy gospodarcze pozostawia p. Mościckiemu. Troska o rozwiązanie trudności finansowych należy zatem w pierwszym rzędzie do p. Prezydenta. On jest za nie odpowiedzialny, a nie minister spraw wojskowych. Niech więc robi, co uważa za słuszne, minister Józef Piłsudski do tego się nie miesza.

Jeżeli tak jest istotnie, to można zgóry powiedzieć, że konferencja b. premjerów znajdzie się szybko, albo już się znalazła, w impasie, o co napewno niektórym kołom „sanacyjnym" gorąco chodzi.

Dzisiejszy kryzys w Polsce stanowi pewną całość. Jest to kryzys gospodarczy i polityczny. Nie da go się zażegnać cząstkowemi paljatywami. Rozstrzygnięcie musi przyjść ogólne, i polityczne i gospodarcze. Nie jest to już nasz tylko pogląd. Dziś obraduje w sali Senatu w Warszawie zjazd samorządu gospodarczego, który — odpowiednio, zdaje się, przygotowany — ma pokryć politykę gospodarczą rządu. Ale jeden z inicjatorów zjazdu, prezes warszawskiej izby premysłowo - handlowej, p. Klarner, wyraźnie sformułował, że celem zjazdu jest między innemi wytworzenie atmosfery zaufania w kraju. A więc i w rejonach gospodarczo - prorządowych rozumieją dziś znaczenie zaufania. Lecz zagadnienie zaufania jest ściśle polityczne, wymagające politycznych rozstrzygnięć. I dlatego sprawy tej nie załatwi dzisiejszy zjazd gospodarczy w Warszawie.

Powołanie p. Bartla na konferencję w Spale i na Zamku warszawskim miało niewątpliwie na celu zdobycie zaufania, przez odzyskanie go wśród sfer liberalizujących. Ale wiadomo, że już na konferencji w Spale marszałek Sejmu, Świtalski, wygłaszał pogląd, że sytuacja w Polsce nie jest gorsza, niż gdzieindziej, że zatem obecny system polityczny może być w całej pełni zachowany, może nawet zaostrzony. Nic dziwnego, że ten pogląd bardziej odpowiadał, zdaje się, zamiarom p. Piłsudskiego. Nieobecność jego na wczorajszych naradach potwierdzałaby pogłoski, że jest on przeciwny kokietowaniu kół lewicujących, że nie zgadza się na ostatnie posunięcia p. Prystora, który podobno zbliżył się bardzo do p. Bartla.

Ale w tych warunkach, co zrobi czynnik odpowiedzialny za sprawy gospodarcze, które zresztą zazębiają się i o wojsko (sprawa zmniejszenia budżetu wojskowego) i o politykę zagraniczną (sprawa pożyczek polskich we Francji)? Koncepcja jego — której nie my będziemy bronili — zdaje się nie zyskała jeszcze aprobaty. Czy będzie wznowiona w innej formie przez szukanie poparcia „sfer gospodarczych", o czem świadczy dzisiejsza manifestacja w warszawskim Senacie?

Mniejsza o to. Nie mamy zamiaru mięszać się w sprawy międzysanacyjne. Nam, jako obozowi narodowemu, chodzi o to, aby Polska dalej nie słabła w anemji gospodarczej, aby w tych ciężkich czasach nie zatraciła swej niezależności, aby, broń Boże, nie okupiła swoich kłopotów gospodarczych ciężkiemi zobowiązaniami. Dlatego wyjście z sytuacji widzimy nie w kokietowaniu sfer, związanych z kołami międzynarodowemi, ani w biernem, czy optymistycznem wyczekiwaniu poprawy, ale w śmiałem i zdecydowanem zastosowaniu niezależnej polityki narodwej i w wytworzeniu takich warunków politycznych, by naród odzyskał zaufanie w swoje siły.

Dopóki to się nie stanie, kraj nasz będzie w impasie. A każdy miesiąc coraz srożej będzie go przekonywał, że zachowanie obecnego systemu nie da pogodzić się z naprawą gospodarczą, bo ta zależy od polityki.

Zjazd samorządu gospodarczego

Warszawa, 26. 4. (Tel. wł.) We wtorek w sali Senatu rozpoczął obrady tak szeroko zapowiadany zjazd samorządu gospodarczego. Nadano mu charakter bardzo uroczysty tak, że jeden z dowcipnych posłów B. B. nazwał ten zjazd „uroczystym obchodem kryzysu gospodarczego".

Około godz. 10 przyjechał do Senatu prezydent. Przybyli też ministrowie. Zebranie zagaił prezes Pomorskiej Izby Rolniczej Esden-Tempski powitaniem prezydenta i rządu, poczem wybrano prezydjum, do którego weszli Klarner, b. prezes Związku Izb Przemysłowo - Handlowych, sen. Wiechowicz, prezes Związku Izb Rzemieślniczych oraz Esden-Tempski, przedstawiciel Izb Rolniczych. Prezydjum zajęło miejsce marszałka i sekretarzy Senatu.

Na sali nawprost prezydjum zasiadł prezydent, mając po lewej stronie dwóch adjutantów, a po prawej członków rządu. Za prezydentem zasiedli obaj marszałkowie Sejmu i Senatu, kilka wiceministrów, z lewej strony dyrektorowie banków państwowych, na galerji znaleźli się niektórzy posłowie i senatorowie, oraz dyrektor Dreszer.

Pierwszy powitał zjazd w imieniu rządu wicepremjer Zawadzki, który podkreślił, że brak przedstawicieli świata pracy należy tłumaczyć nieistnieniem odpowiednich organizacyj, mianowicie izb prac.

W imieniu organizacyj rolniczych przemawiał p. Fudakowski, wskazując na liczne braki skoordynowania działalności i na konieczność traktowania pracy jako czynnika społecznego.

W imieniu „Lewiatana" mówił dyr. Wierzbicki, wyrażając uznanie b. min. rolnictwa Jancie - Połczyńskiemu. Krytykował działalność urzędów, która doprowadza do sprzeczności w dekretach i zarządzeniach. W obu przemówieniach podkreślono konieczność ograniczenia świadczeń społecznych.

Przemawiali dalej Herse w imieniu kupiectwa polskiego, Stopa, prezes Poznańskiej Izby Rolniczej, oraz dwaj Żydzi: Wiślicki i Szlajcher. Dlaczego Żydów tak specjalnie uwzględniono, to już pozostanie tajemnicą organizatorów.

Następnie b. min. Klarner wygłosił referat o zadaniach i wytycznych państwowej polityki gospodarczej, podnosząc, że ustrój, oparty o zasadę własności prywatnej i wolności gospodarczej, stanowi podłoże, na którem wyrosła kultura oraz cywilizacja naszej ery i że tylko ten ustrój może ludzkości zapewnić dalszy postęp. Bardzo silnie podkreślił konieczność odbudowania zaufania. Naprawa może nastąpić drogą powszechnego twórczego wysiłku. Walki polityczne utrudniają opanowanie przesilenia, a porozumienia między zwalczającemi się kierunkami przyczyniłoby się do przezwyciężenia kryzysu.

Nastąpiła teraz przerwa, podczas której prezydent i członkowie rządu opuścili zjazd. W dalszym ciągu po wznowieniu obrad przemawiali b. pos. prof. Krzyżanowski, który wskazał, że sztuka rządzenia przed wojną była lepsza i że obecna gospodarka nie dorównywa gospodarce przedwojenej. Dzisiejszy obrót stosunków jest niepokojący i trzeba nawrócić do rentowności gospodarki prywatnej, w przeciwnym bowiem razie obecna polityka ugodzi w państwo.

Wywody prof. Krzyżanowskiego, które, jeżeli chodzi o meritum, uderzały w etatyzm, tak gorliwie propagowany przez wicemin. Starzyńskiego, były dwukrotnie pokryte burzą oklasków.

Następnie przemawiał dyrektor Fajans o konieczności obrony waluty i poseł Hołyński o potrzebie zmniejszania budżetów samorządowych i ubezpieczeń społecznych oraz o konieczności reformy podatkowej. W tej chwili (godz. 14) przemawia Wieniawski, występując ostro przeciwko etatyzmowi. (w)

Zakaz noszenia „brunatnych koszul" w Gdańsku

Senat pragnie znaleźć wyjście z trudnej sytuacji w przededniu obrad genewskich — Zakaz nie określa żadnego terminu — Czy po Genewie wszystko pójdzie dawnym trybem?

Gdańsk, 26. 4. (PAT.) Ulice Gdańska miały wygląd oddawna niewidziany. Znikły z nich mianowicie liczne zazwyczaj mundury hitlerowców. Dziś to zjawisko wyjaśniono. Okazuje się, że kierownictwo hitlerowców gdańskich poleciło członkom swych organizacyj bojowych nie ukazywać się na ulicach w mundurach.

„Danziger Volksstimme" zaopatruje to zarządzenie w następujący komentarz:

Decyzja hitlerowców zrezygnowania z mundurów w tej formie i w ten sposób jest oczywiście niezadowalniająca. Może być ona uważana jedynie jako dążność do zatuszowania istotnego stanu rzeczy i ułatwienia w jakibądź sposób senatowi wyjścia z trudnej sytuacji, w której się znajduje. Rząd gdański musi uciekać się do podobnego rodzaju zarządzeń przed sesją genewską, aby wywołać wrażenie, że oddziały hitlerowskie zlikwidowano. W Gdańsku jednak ludzie mogą to osądzić lepiej i dziś już należy zapytać senat: A co będzie z temi bojówkami po Genewie? Wtedy z pewnością wszystko pójdzie swoim dotychczasowym trybem!...

„Danziger Neueste Nachrichten" rozwodzą się nad tą sprawą, zaznaczając, że po rozwiązaniu bojowych organizacyj Rzeszy, Polacy fotografowali charakter hitlerowski ulic Gdańska. Wobec tego faktu w łonie nar. socjalistów odbyły się narady, w których wyniku zdecydowano polecić swoim członkom, by publicznie nie występowali w mundurach. Decyzja kierownictwa partji osłabia akcję prasy polskiej, tak energicznie prowadzonej w czasach ostatnich. Jak się dowiaduje pismo, zarządzenie to nie jest ograniczone żadnym terminem.

Na rozstajnych drogach

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Berlin, 25 kwietnia.

„W Prusach koalicja wejmarska została na głowę pobita — pisze „Deutsche Allgemeine Zeitung". — Wszystkie trzy partje, które ją tworzyły mają razem tylu właśnie posłów (162), ile sami tylko hitlerowcy".

„Wykluczenie centrum, o co opozycji głównie chodziło, nie udało się" — stwierdza centrowa „Germanja" i kończy swój artykuł: „Partja centrowa, której wczorajsze wyniki (wyborcze) przekazały zwiększoną odpowiedzialność i bardziej ważkie znaczenie działania, będzie również w nowym sejmie pewną gwarantką rzeczowego, uporządkowanego i konstytucyjnego prowadzenia państwa".

„Droga do rozpoczęcia rzeczowej pracy, — pisze z melancholją demokratyczny „Berliner Tageblatt" — nie jest wygładzona, ale utrudniona i nie koniec walki przyniósł dzień wyborów, ale początek nowych, może jeszcze cięższych starć".

Socjalistyczny „Vorwärts" triumfuje wprawdzie, że „nie ma żadnej większości harzburskiej", ale i on przewiduje dalsze ciężkie walki, „Vossische Zeitung" zaś przyznaje: „W Prusach dotychczasowa koalicja jest rozbita".

W istocie położenie, jeżeli chodzi o utworzenie rządu, jest w najwyższym stopniu trudne i niejasne. Są trzy możliwości: wielka koalicja prawicowa razem z centrum, hitlerowcy plus centrum (większość kilkunastu głosów), a wreszcie rząd prawicowy, tolerowany przez centrum, tak jak tolerowany jest dzisiejszy rząd Rzeszy przez socjalistów.

W każdej z tych kombinacyj centrum w gruncie rzeczy rozstrzyga o utworzeniu rządu. Cel ataku opozycji został w pełni osiągnięty, ale w sensie negatywnym. Rząd dotychczasowej koalicji wejmarskiej są uniemożliwione, rząd Brauna i Severinga w Prusiech utrzymać się nie da. Jednak zaprowadzić rzeczywistą dyktaturę prawicy też jest prawie niemożliwe, w każdym razie na drodze normalnej. W zwykłych warunkach musiałby coprawda w takiem położeniu powstać mimo wszystko w Prusiech rząd prawicowy z hitlerowcem na czele. Byłoby to logicznym skutkiem obalenia dotychczasowej koalicji rządzącej. Czy silne przeciwieństwa między centrum i partją hitlerowską umożliwią taki rozwój stosunków? Dotychczasowe doświadczenia partyjne nie wykluczają tej możliwości. Ale z jednej strony silnie zaznaczona tendencja hitlerowców do zagarnięcia decydującego i wyłącznego wpływu, a z drugiej podkreślenie centrum, iż zamierza bezwzględnie zagwarantować spokojny i ściśle konstytucyjny układ stosunków, wykreślają już dzisiaj linję trudności.

Pomijając jednak arytmetykę parlamentarno-poselską, należy stwierdzić, że hitlerowcy odnieśli znowu ogromny sukces. Nastrój u nich jest bardzo pewny siebie i radosny. Na ulicach pojawiły się znowu mundury S. A., chorągwie z „hakenkreuzami" powiewają z licznych okien. Psychiczne poczucie zwycięstwa jest wyraźne, i przyznać to trzeba, zupełnie uzasadnione.

Zdobywszy 162 mandaty na 420, partja stanęła już ostatecznie na czele wszystkich stronnictw niemieckich, i tego nie zmienią różniące się tu i ówdzie cyfry wyborcze w innych krajach. Na podkreślenie zasługuje fakt, że hitlerowcy utrzymali większą część przyrostu, uzyskanego pomiędzy pierwszem i drugiem głosowaniem na prezydenta Rzeszy, który przeciwnicy ich uważali tylko za chwilowy z powodu wycofania kandydata narodowo-niemieckiego. Dowód to, że siła atrakcyjna partji nie maleje i, że przeciwnie całą tę szalenie trudną kampanję powtarzających się głosowań i wyborów przetrzymała zwycięsko.

To też po drugiej stronie — mimo głosów prasy, nadrabiających miną — nastrój jest bardzo słaby. W pewnych kołach powstają pomysły ratowania się. I tak np. na uwagę zasługują głosy demokratyczne, wołające o wyjęcie policji z pod komendy poszczególnych krajów i podporządkowanie jej władzom centralnym Rzeszy.

Wyłania się z tych nawoływań strach przed opanowaniem policji pruskiej przez hitlerowców i wyraźne liczenie się z przejściem rządów w Prusiech w ich ręce. Wogóle koła demokratyczne zwracają uwagę na Rzeszę w zrozumieniu niebezpieczeństwa, jakie zaczyna im grozić z Prus, dotychczas ich najsilniejszej ostoi. W tych głosach, domagających się reformy ustroju, zarysowuje się już dzisiaj możliwość polityki przeciwstawienia Rzeszy będącej jeszcze w posiadaniu frontu Hindenburga, poszczególnym państwom związkowym, rządzonym ewentualnie przez hitlerowców. Istnieje więc możliwość, że dalsze walki przyniosą odżycie chwilowe przygłuszonego zagadnienia centralizmu i federalizmu w Niemczech, oraz wogóle zagadnień ustrojowych.

Nie będziemy się rozwodzili nad faktem zupełnego zniszczenia partyj środka. Jest to fakt, z którym naogół się liczono, choć może nie do tego stopnia. Punkt ciężkości leży obecnie w stosunku wzajemnym dwóch stronnictw: centrum i hitlerowców. Leży też niewątpliwie w stanowisku tych kół, które grupują się koło prezydenta Hindenburga i u samego prezydenta. Jest rzeczą bardzo wątpliwą, żeby ten ostatni, uważający się bardzo sumiennie za przedstawiciela całego narodu niemieckiego, nie włączył do swoich obliczeń politycznych tego ogromnego czynnika, jakim są dzisiaj bezsprzecznie hitlerowcy. Zdaje się, że już dzisiaj sprawa byłaby zdecydowana, gdyby partja hitlerowska chciała iść na pewne kompromisy, gdyby wyrzekła się dążenia do wyłącznego dzierżenia władzy w Niemczech.

Są czasem małe, ale charakterystyczne wydarzenia, które oświetlają sytuację. Otóż taki obrazek: w niedużej restauracji wielka ilość stolików zajęta jest przez hitlerowców, przy dwóch stolikach siedzi towarzystwo z innego obozu, w którym dominują Żydzi. Atmosfera w takich wypadkach zwykle wyładowuje się w Berlinie w krótkich, ale dobitnych rękoczynach. I tym razem pojawia się napięcie. Stoliki hitlerowskie są rozradowane, pewne siebie, stół demokratyczny bardzo minorowo nastrojony. Aż wreszcie od stolika lewicowego odzywa się Żyd: „Tak, tak, panowie, możecie się cieszyć, ale my mamy takie — pokazuje ręką długość — brody z tego powodu". (Gest ten ma oznaczać zmartwienie). „Jednak w gruncie rzeczy — powiada dalej uprzejmie — wasz program jest przecież bardzo dobry, są tam jakieś drobnostki, ale to by się ułożyło. Tylko dajcie Żydom spokój („lasst die Juden in Ruhe").

Zanim hitlerowcy ochłonęli ze zdumienia po tej propozycji, ostrożny Żyd, a z nim całe jego towarzystwo opuściło dla pewności pośpiesznie lokal.

I otóż w tej propozycji, uczynionej w knajpie przez człowieka niewiele pewnie znaczącego, zupełnie przygodnej grupie członków Partji Narodowo-Socjalistycznej, jest pewna wymowa. Po zwycięskiem ostaniu się partji wbrew skoncentrowanemu atakowi opozycji, po przeprowadzeniu przez nią bardzo jaskrawego dowodu, że wbrew wszystkim wysiłkom kroczy ona ku ostatecznemu zwycięstwu, po nieudaniu się metod ataku frontowego, może być, że spotka się ona dzisiaj z inną taktyką, a mianowicie dobrotliwej perswazji, że „niczego przecież tak się na gorąco nie je, jak się gotuje" (według przysłowia niemieckiego) i, że możeby warto pohandlować. Jakby na taką próbę partja zareagowała, należałoby wtedy odczekać. Chodziłoby oczywiście o rozsadzenie jej od wewnątrz. Taktyka stara, ale właśnie przez niektóre koła niejednokrotnie wypróbowana. Być więc może, że zastosuje się ją i do hitlerowców.

JERZY DROBNIK.

Przyczyny klęski wyborczej Polaków na Śląsku Opolskim

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Bytom, 25 kwietnia.

Polacy na Śląsku Opolskim ponieśli wielką klęskę w wyborach do sejmu pruskiego. W ub. niedzielę padło na listę polską na całem Śląsku Opolskim zaledwie 28.043 głosów i Polacy nie zdobyli żadnego mandatu. Przypomnieć tu trzeba, że podczas wyborów do sejmu pruskiego w 1928 r. Polacy zdobyli 34.306 głosów, a w wyborach do parlamentu Rzeszy w 1930 r. 37.012 głosów na samym Śląsku Opolskim. Mamy zatem do czynienia ze stałym, znacznym spadkiem głosów polskich na terenie, który był twierdzą polskości przed wojną i w okresie plebiscytu górnośląskiego. Przed wojną powiaty dzisiejszego Śląska Opolskiego gliwicki, opolski i strzelecki, dawały większość polską w wyborach do parlamentu niemieckiego, a w powiecie oleskim poważną zdobywaliśmy ilość głosów. Podczas plebiscytu Gliwice - wieś i powiat strzelecki dały większość polską, a niewiele brakowało do tej większości w powiecie zabrskim i t. d.

Co się zatem stało? Dlaczego w ciągu 12 lat z potężnej siły polskiej na Śląsku Opolskim pozostały tylko szczątki? Czyżby wpłynęła tak na to emigracja pewnej części ludności do Polski? Ależ przecie emigracja ta nie przybrała tak wielkich rozmiarów. Czyżby teror niemiecki potrafił do tego stopnia zgnieść ducha Polaków w Niemczech?

Niestety, nietylko teror bojówek niemieckich ponosi tu winę. Prawdą jest, że hitlerowcy napadają i napadali na polskich działaczy. Utrudniało to w znacznym stopniu akcję wyborczą i powinno się stać przedmiotem skargi polskiej mniejszości w Niemczech do Ligi Narodów, podobnie jak się to stało ze strony mniejszości niemieckiej na Górnym Śląsku. Ale klęska Polaków na Śląsku Opolskim ma głębsze i poważniejsze powody.

Główny powód leży w tem, że Polska pod rządami „sanacyjnemi" straciła na sile atrakcyjnej dla Polaków po drugiej stronie granicy. Uświadomienie narodowe posiada jeszcze tutaj, na Śląsku Opolskim, wielkie braki. Tymczasem ludność tutejsza, zarówno z prasy polskiej i niemieckiej, jak i przez stosunki rodzinne, handlowe i t. p., które posiada w Polsce, dowiaduje się o tem, co się w kraju dzieje. Ciosem wielkim dla poczucia narodowego tej ludności było uwięzienie Wojciecha Korfantego w Brześciu. W Korfantym bowiem widzi ona symbol swoich dążeń narodowych. Ciosem dla ducha polskiego tej ludności jest miotanie przez „sanację" systematycznych oszczerstw na tych, którzy przez wiele lat pracowali nad jej uświadomieniem narodowym. Ciosem jest wynoszenie wobec tej ludności pod niebiosa wszystkiego co „sanacyjne", co związane jest z Piłsudskim, a gnębienie tych kierunków politycznych, których działalność jest ściśle związana z dziejami odrodzenia narodowego naszych ziem zachodnich w ostatnich dziesiątkach lat. Ciosem wreszcie jest obojętność religijna „sanacyjnych" działaczy, którą ten lud, głęboko wierzący, przez skórę wyczuwa, mimo wszelkie pozory, i z oburzeniem potępia.

Bo niestety jest tak, że „sanatorzy" i ich agenci zagarnęli kierownictwo pracą polską wśród Polaków w Niemczech. Do żłóbka „sanacyjnego" prowadzi Polaków w Niemczech generalny sekretarz Związku Polaków, dr. Kaczmarek z Berlina. Placówki tego Związku pozajmowali „sanatorzy", prasa zaś poddana została pod komendę „sanacyjną". Tacy poważni działacze, jak b. poseł Jan Baczewski, zostali odsunięci od wpływów, na rzecz ludzi z obozu pomajowego.

Jeżeli idzie o Śląsk Opolski, to tutaj na pierwszem miejscu polskiej listy kandydatów przy niedzielnych wyborach postawiono zacnego i zasłużonego ks. proboszcza Koziołka. Publiczną jednak tylko tajemnicą, że zacny ten kapłan wskutek podeszłego wieku (76 lat) pełni tylko rolę pięknego szyldu. Natomiast właściwym kandydatem polskim do sejmu pruskiego jest p. Arkadjusz Bożek, wójt z Markowic, którego ludność polska na Śląsku Opolskim zna dobrze, ale nie z najlepszej strony. P. Bożek, jako poseł do sejmiku prowincjonalnego, wsławił się tem, że podpisywał wnioski komunistyczne, głosował razem z komunistami, a publicznie oświadczył, że jest anarchistą. P. Bożek dla kompletnej mozaiki swoich przekonań głosi się piłsudczykiem, śle razem z p. Kaczmarkiem telegramy hołdownicze do Belwederu, na Maderę, czy do Egiptu i walczy z „opozycją". Czy taka kandydatura mogła się przyczynić do zwycięstwa listy polskiej na Śląsku Opolskim?

Dochodzi tu jeszcze do tego nieudolność „sanacji" w kierowanej przez nią akcji wyborczej do sejmu pruskiego. Nie urządzono ani jednego wiecu, a tylko kilkanaście zamkniętych zebrań, kolportowano znikomą ilość ulotek, referenci i agitatorzy „sanacyjni" rozbijali się samochodami, budząc gorycz wśród zbiedniałej i pamiętającej bezinteresowną pracę dawnych działaczy społecznych, ludności.

Klęska wyborcza Polaków na Śląsku Opolskim, będąca równocześnie do pewnego stopnia polską klęską narodową, to nie tylko skutek teroru bojówek niemieckich, ale przedewszystkiem rezultat partyjnej roboty, którą przeniesiono na grunt najmniej odpowiedni.

STANISŁAW GRABIA.

Pw 12 023

Wywiad z ex-kajzerem

Pismo angielskie „Sunday Chronicle" ogłasza sprawozdanie z wizyty, którą jeden z jego korespondentów złożył ex-kajzerowi Wilhelmowi w zamku w Doorn.

Były cesarz jest bardzo osłabiony niedawnym bronchitem i ogromnie się postarzał w wyglądzie zewnętrznym. Lekarze obawiają się nawet o jego życie, gdyż ma osłabione serce. Złożył on korespondentowi rodzaj deklaracji.

„Świat — mówił „wygnaniec" z Doorn — nie rozumiał nigdy stanowiska Niemiec przed sierpniem roku 1914 i nie zrozumie go bezwątpienia nigdy. W chwili, kiedy wojna była proklamowana, byłem jeszcze gotów wziąć pod uwagę ustępstwa, jakie mogły mi zrobić rządy, nam wrogie. Wydarzenia w ciągu szeregu lat, poprzedzających r. 1914, stworzyły w Europie sytuację, która nas zmusiła do ogłoszenia wojny. Było dla nas rzeczą absolutnie niemożliwą uniknąć konfliktu z naszymi sąsiadami. W interesie mego kraju, gdybym mógł ponownie przeżyć ten okres mego życia, nie mógłbym uczynić nic innego nad to, co uczyniłem. Wierzę, że historja nie będzie mogła nigdy czynić Niemiec odpowiedzialnemi za wojnę. Z mej strony pracowałem z całą energją nad uniknięciem konfliktu."

Wilhelm oświadczył wkońcu, że występował przeciw najechaniu Belgji, ale że to była konieczność wojenna, zadecydowana przez jego sztab generalny. Zdaniem ex-kajzera operacji tej dokonano w taki sposób, by ludność belgijska jaknajmniej przytem ucierpiała (!).

Mówiąc o położeniu dzisiejszem w Niemczech, ex-kajzer oświadczył, że nie wierzy w odbudowanie monarchji przez ruch hitlerowski. To też były cesarz liczy się z tem, że i resztę swego życia spędzi w Doorn.

Warunki płac w rolnictwie

Warszawa, 26. 4. (PAT.) W dniu 25 bm. wydała orzeczenie komisja arbitrażowa, powołana przez ministra pracy dla ustalenia nowych warunków płac w rolnictwie na terenie pięciu województw centralnych.

Orzeczeniem komisji, ordynarjuszom w I i II grupie powiatów zmniejszono ordynarje z 15.5 kwintala do 15 kwintali; liczbę ziemniaków, otrzymywaynch przez ordynarjuszy ustalono na 15 kwintali, a ponadto przyznano im pod uprawę ziemniaków 30 arów gruntu. Robotnikom dniówkowym II i III kategorji zmniejszono płace w pierwszej grupie powiatów od 15 do 20 gr, robotnikom sezonowym zaś od 10 do 20 gr. Płace pozostałych kategoryj pozostawiono bez zmiany.

Echa niedzielnych wyborów w Niemczech

Podział mandatów w bawarskim sejmie według okręgów

Berlin, 26. 4. (PAT). Podział mandatów w bawarskim sejmie według okręgów przedstawia się następująco: Z ogólnej liczby 128 mandatów przypada:

Na Bawarję górną — 29 posłów z czego bawarska partja ludowa otrzyma 11, socjal-demokraci 4, związek chłopski 3, partja ludowa 1, hitlerowcy 7, komuniści 3.

Na Bawarję dolną — 13 mandatów, z czego otrzyma: bawarska partja ludowa 6, socjal-demokraci 1, związek chłopski 3, hitlerowcy 3. Ludowcy bez mandatów.

Na okręg Palatynatu — 15 mandatów, z czego bawarska partja ludowa zdobyła 4, socjal-demokraci 3, hitlerowcy 7, i komuniści 1. Związek chłopski i ludowcy bez mandatów.

Na okręg Palatynat Górny 10 mandatów, z czego bawarska partja ludowa otrzyma 6, socjal-demokraci 1, hitlerowcy 2 i komuniści 1.

Na Frankonję górną — 14 posłów, z czego bawarska partja ludowa 3, socjal-demokraci 3, niemiecko-narodowi 1, hitlerowcy 6, komuniści 1.

Na Frankonję środkową — 17 mandatów, z czego bawarska partja ludowa dostaje 2, socjal-demokraci 4, związek chłopski bez mandatu, niemiecko-narodowi 1, hitlerowcy 9, komuniści 1

Na Frankonję dolną — 14 mandatów, z czego bawarska partja ludowa uzyskała 7, socjal-demokraci 2, hitlerowcy 4, komuniści 1.

Na Szwabję — 16, z czego bawarska partja ludowa 6, socjal-demokraci 2, związek chłopski 2, hitlerowcy 5, komuniści 1.

Kto został wybrany — Trudna sytuacja w sejmie pruskim — Gabinet urzędniczy czy koalicyjny? — Umizgi centrowców do nar.-socjalistów

Berlin, 26. 4. (PAT). Wybrano nast. wybitniejszych posłów ze stronnictwa, soc.-demokarci: min. Braun i min. Severing; z niemiecko-narodowych: von Winterfeld i Morozowicz; z centrum: min. Steiger i Hirtsifer; niemiecka partja ludowa: Wiegand; narodowi-socjaliści: dr. Goebbels, hr. Helldorf i gen. Litzmann.

Berlin, 26. 4. (PAT). W sferach rządowych wynik wyborów do sejmu pruskiego wywołał duże zakłopotanie. Jest faktem nieodwołalnym, że 162 narodowych socjalistów i 31 niemiecko-narodowych łącznie z komunistami, których liczba mandatów wzrosła do 57, stanowić będą większość w sejmie.

Wszystkie wysiłki stronnictw koalicji weimarskiej zmierzać muszą zatem w tym kierunku, aby nie dopuścić do przewagi hitlerowsko-komunistycznej, oraz pozyskać dla siebie drobne ugrupowania umiarkowanej prawicy. Dotyczy to nietylko Prus, lecz również i innych krajów związkowych w szczególności Bawarji.

Berlin, 26. 4. (PAT). Na podstawie dotychczasowych wyników zgóry przesądzać można, że sejm pruski nie będzie w stanie wyłonić rządu opartego na większości. W kołach politycznych liczą się z tem, iż przez pewien czas pozostanie obecny gabinet jako urzędniczy.

Berlin, 26. 4. (PAT). „D. Allg. Ztg." donosi, że w najbliższych dniach rozpocząć się mają rokowania oficjalne między centrum i partją nar. socj. w sprawie utworzenia rządu koalicyjnego w Prusach. W związku z tem do Berlina przybędzie przewodniczący partji centrowej ks. prałat Kaas i Hitler.

Z początkiem maja odbędzie się kongres nadzwyczajny stronnictwa centrowego Prus, który zadecydować ma o przyszłej polityce centrum w Prusach. Już wczoraj podjęte zostały rzez nar. socj. nieoficjalne kroki zmierzające do ustalenia platformy do rokowań w sprawie koalicji z partją centrową.

Berlin, 26. 4. (Tel. wł.) Według ostatecznych obliczeń okazuje się, że Niemiecka Partja Ludowa uzyskała w wyborach w Prusiech 7 mandatów, straciła więc 33 mand., gdyż poprzednio miała 40.

Król perfum Coty u progu ruiny

Paryż, 26. 4. (Tel. wł.) Sensacją dnia jest niesłychanie ostry atak, z jakim wystąpił naczelny redaktor prawicowej „Liberte" Kamil Aymard przeciwko Coty'emu.

„Liberte" twierdzi, że znany francuski król perfum i prasy, jest w rzeczywistości czemś w rodzaju Kreugera, gdyż doszedł do swego olbrzymiego miljardowego majątku drogą spekulacyj giełdowych i to na akcjach własnych towarzystw.

Aymard twierdzi, że Coty, który stracił ostatnio połowę swojego majątku, jest bliskim upadku i rzekomo ukrywa się przed władzami francuskiemi, gdyż udając chorego, raz po raz zmienia miejsce zamieszkania.

Posiadał on mianowicie fabryki perfum, zgrupowane w czterech towarzystwach. Aby móc powiększyć swój kapitał, Coty założył towarzystwo w Szwajcarji pod nazwą „Opil", które miało na celu handlować jedynie akcjami czterech wyżej wymienionych towarzystw Coty'ego.

Aymard zkolei wyjaśnia, w jaki sposób Coty doszedł przed paru laty do olbrzymiego majątku.

Amerykańskie towarzystwo Coty'ego powinno było dać 10 proc. dochodu, t. j. 400 milj. franków rocznie. W samej Francji zarobił Coty 40 miljardów franków, a obecnie stoi u progu ruiny finansowej.

Nowy sejm pruski

Berlin, 26. 4. (Tel. wł.) Gabinet pruski po godzinnej dyskusji postanowił zwołać nowy sejm pruski na dzień 24 czerwca.

W myśl obowiązujących przepisów konstytucji obecny gabinet urzędować będzie aż do wyboru nowego premjera pruskiego. Dymisję swoją złoży na ręce nowego sejmu Braun w ciągu pierwszego posiedzenia, na którem również odbędzie się wybór następcy.

Znak czasu

Sosnowiec, 26. 4. (Tel. wł.) Odbyło się tu zebranie właścicieli nieruchomości z powodu ostatniego rozporządzenia o moratorjum mieszkaniowem dla bezrobotnych, oraz z powodu proponowanych przepisów wodociągowo-kanalizacyjnych.

Na zebranie przybyło około 3000 osób. Uchwalono szereg rezolucyj, protestujących przeciwko nadmiernemu obciążaniu nieruchomości.

Pod koniec, gdy przewodniczący adwokat Kuchta zaczął krytykować stanowisko rządu, przedstawiciel starostwa zebranie rozwiązał.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 26. 4. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była w dalszym ciągu ożywiona; naogół zauważa się wyczerpanie materjału po dotychczasowych niskich kursach.

Z pożyczek państwowych poszukiwano 5 proc pożyczkę konwersyjną po 38 proc., oraz 4 proc. pożyczkę inwestyc. po 90— bez notowania, lecz przy większym braku materjału. W papierach lokacyjnych P. Z K. wyczerpał się materjał 8 proc listów dol. starych, za które płacono 65¾%, również brak materjału wykazały 4 proc. listy zast. konwert., które poszukiwano po 28 proc W końcu dokonano większych obrotów, jak zwykle, 6 proc. listami żytniemi po 14.— w tranzakcjach.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Bank Polski 78.— Pozatem handlowano w obrotach nieoficjalnych 7 proc. poż. stabil. po 53 proc oraz poszukiwano 4 proc. Premjówki dol po 49½—50 oraz 3 proc. poż. bud. po 39.—

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach kapitału)

5% Pożyczka konwersyjna 38% P.
3% dolarowe listy Pozn Ziemstwa Kred 65¾% P.
4% listy zast. konw Pozn Ziem. Kredyt. 28% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 14.— +
4% Premj. Pożyczka Inwestycyjna 90.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 78.— P

Tendencja ożywiona.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 26 4. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierć litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg (121 f w h.); 2) żyta pomorskiego 69.95 kg (119.1 f w h); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg (127,1 f w h.; 4) pszenicy pomorskiej 74.35 kg (126.4 f w h.): 5) jęczmienia pozn i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg; 6) owsa pozn i pom 43,55 kg. (74,1 f. w h.).

Ceny tranzakcyjne

Żyto 105 tonn par Poznań	27,75
Żyto 15 tonn par. Poznań	28,00

Ceny orjentacyjne

Żyto	27,75— 28,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	28,25— 28,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 64—66 kg.	22,25— 23,25
Jęczmień 68 kg	23.25— 24,25
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	25,00— 26,00
Usposobienie spokojne.	
Owies	21,50— 22,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł work	41,25— 42,25
Usposobienie spokojne	
Mąka pszenna 65 % wł work	42,50— 44,50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	17,50— 17,75
Otręby pszenne	15,50— 16,50
Otręby pszenne (grube)	16,50— 17,50
Rzepak	32,00— 33,00
Gorczyca	30,00— 35,00
Wyka latowa	21,50— 23,50
Peluszka	25,00— 27,00
Groch Victoria	23,00— 26,00
Groch Folgera	32,00— 36,00
Łubin niebieski	11,00— 12,00
Łubin żółty	15,00— 16,00
Seradela	28,00— 30,00
Koniczyna czerwona	160,00—210,00
Koniczyna biała	320,00—460,00
Koniczyna szwedzka	130,00—150,00
Koniczyna żółta odłuszczona	150,00—170,00
Przelot	260,00—300,00
Tymoteusz	40,00— 55,00
Rajgras angielski	45,00— 50,00
Ziemniaki jadalne	3,50— 4,00
Ziemniaki fabr za kilo %	0,00— 0,17
Makuch lniany 36—38%	26,00— 28,00
Makuch rzepakowy 36—38%	18,00— 19,00
Makuch słonecznik 46—48%	19,50— 20,50

Ogólne usposobienie spokojne

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 208½ tonny, pszenicy 160 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 26. 4. 1932 r.

Spędzono: wołów 87, buhajów 205, krów 415, świń 2100, cieląt 625, owiec 144, razem zwierząt 576.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi).

Płacono za 100 kg żywej wagi za:

BYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgane	76— 80
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	68— 72
Mięsiste tuczone starsze	56— 60
Miernie odżywione	40— 50
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięciste	68— 72
Tuczone mięsiste	60— 64
Nietuczone dobrze odżywione starsze	50— 56
Miernie odżywione	40— 48
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	72— 78
Tuczone mięsiste	64— 83
Nietuczone dobrze odżywione	40— 70
Miernie odżywione	30— 48
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	76— 80
Tuczone mięsiste	68— 72
Nietuczone dobrze odżywione	54— 60
Miernie odżywione	44— 50
Młodzież:	
Dobrze odżywione	40— 50
Miernie odżywione	34— 40
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	66— 70
Tuczone cielęta	60— 64
Dobrze odżywione	52— 56
Miernie odżywione	46— 48
OWCE:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	60— 62
Tuczone starsze skopy i maciorki	52— 58
ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	116—120
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	108—116
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	100—104
Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi	90— 98
Maciory i późne katastry	104—110

Świnie bekonowe loco stacja załadowania I kl. 72—76, II kl. 70—72* ceny orjentac.

Przebieg targu ożywiony.

Targ przypadający na wtorek, 3 maja, z powodu święta przekłada się na środę, 4 maja.

ODWIECZNY PROBLEM ROZWIĄZANY

Od wieków już spoglądają uczeni, poeci i literaci tęsknym wzrokiem w stronę Marsa Wielu z nich, wierząc, że planeta ta jest zaludniona, usiłowało odtworzyć życie Marsjan. Do najwybitniejszych pisarzy, którzy użyli planety, jako tła dla swych powieści, należą **Jules Verne, H. G. Wells, Edgar Rice Borroughs.** Sposób jednak, w jaki uczyniła to mistrzowska trójka: De Syiva, Brown i Henderson w wielkim filmie **„Małżeństwa Przyszłości"** odbiega daleko od koncepcji innych autorów.

Przedstawili oni Marsjan, jako rasę egzotyczną, znajdującą się pod panowaniem pięknej lecz zmysłowej królowej, mającej na usługach falangę olbrzymów-niewolników, gotowych do usług na każde skinienie władczyni. — Z prawdziwą maestrją wpletli w osnowę tematu walkę złych i dobrych plemion marsyjskich walczących o rząd dusz. Na tem tle osnuli i rozwinęli sytuacje o niezwykłej pomysłowości i barwności.

Już od jutra wszyscy podziwiać będziemy na ekranie „Słońca" wielki film fantastyczny p. t. „Małżeństwa Przyszłości", którego akcja rozgrywa się w roku 1980 w Ameryce i na Marsie.

Pw 14144-1,75

Kurs złotego. Dziś rano notowar kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.89¼ zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.91 zł

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk niem w dewizach — zł gotówką — zł., za 100 guld gd. w dewizach 174.36 do 174.62 zł., gotówką 174.02 zł.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 26. 4. 1932 r.

Waluty **Gotówka**

Dolary St. Zj: tr 8.89, sp. 8.91, kup. 8.87.

Dewizy:

	trans	sprzed	kup.
Belgja	124,85	125,16	124,54
Holandja	361,00	361,90	360.10
Londyn	32,65	32,81	32,49
Nowy Jork czek	8,903	8,923	8,883
Nowy Jork kabel	8,908	8,928	8,888
Paryż	35,10	35,19	35,01
Praga	26,37	26,43	26,31
Sztokholm	163,50	164,32	162,68
Szwajcarja	173.25	173,68	172,82
Włochy	45,90	46,13	45,67
Berlin	211,40		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

5% poż. konw.	38,50
5% poż kolejowa	32,00
4% poż dolarowa	49,25—49,50
7% poż stabil.	54,50—52,75

Tendencja niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski	00,00— 78,00

Tendencja słabsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, 26. 4. 1932 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	237,00—269,00
Tendencja mocniejsza.	
Żyto march. 72—73 kg.	199,00—201,00
Tendencja stała.	
Żyto rosyjskie cif. Berlin tr. i sp	195,00
Tendencja stała.	
Jęczmień brow.	190,00—194,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	179,00—189,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	161,00—166,00
Tendencja słabsza.	
Mąka pszenna	32,25—36,00
Tendencja mocniejsza.	
Mąka żytnia 70%	26,00—27,65
Tendencja utrzymana.	
Otręby pszenne	11,75—12,00
Tendencja spokojna.	
Otręby żytnie	10,00—10,35
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	18,00—24.00
Groch drobny jadalny	15,00—17,00
Peluszka	16,50—18,50
Bób	15,00—17,00
Wyka	16,00—18,50
Łubin niebieski	10,00—11,75
Łubin żółty	14,00—15,50
Seradela nowa	30,00—35,00
Kuchy lniane 37%	10,80
Kuchy z orzecha ziemnego	12,20
Kuchy mielone (mączka)	12,00
Wytłoki suche paryt Berlin	9,40
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	12,00
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	12,50
Słoma żytnia pras drut.	1,40— 1,65
Słoma pszenna pras drut	1,15— 1,30
Słoma owsiana pras. drut	1,10— 1,25
Słoma jęczm pras drut	1,10— 1,25
Słoma żytnia długa wiązana	1,35— 1,65
Słoma żytnia pras sznur	1,30— 1,45
Słoma pszenna pras sznur	1,15— 1.30
Sieczka	1,90— 2,10
Siano handlowe suche	1,45— 1,65
Siano dobre I pokosu	2,15— 2,55
Lucerna luzem	2,40— 2,70
Tymotka luzem	2,50— 2,80
Siano koniczynowe luzem	2,30— 2,60

Tendencja utrzymana

Ogólna tendencja niejednolita.

Z obrad konferencji rozbrojeniowej

Poufne zebranie prezydjum — Odroczenie prac komisji głównej

Genewa, 26. 2. (PAT). Odbyło się poufne posiedzenie prezydjum konferencji rozbrojeniowej.

Na posiedzeniu tem zajmowano się przedewszystkiem sprawą rozbrojenia jakościowego, odesłanego do komisji technicznej. Na wniosek sprawozdawcy Benesza prezydjum przekazało tę sprawę komisji lądowej, morskiej i lotniczej postanawiając równocześnie, że w razie sprzeczności poglądów momoże być stworzona specjalna komisja mięszana, która uzgodni prace.

Co się tyczy dalszych prac komisji głównej, Benesz zreferował przebieg rozmów, odbytych w ostatnich dniach. W ich wyniku między delegatem Francji i Niemiec zgodzono się na odłożenie dyskusji nad 4 i 5 punktem porządku obrad nad sprawą organizacji armji międzynarodowej, proponowanej przez Francję, oraz nad sprawą równości praw w dziedzinie zbrojeń, której domagały się Niemcy.

W związku z tem min. Benesz proponuje, by w międzyczasie dyskutowany był punkt, dotyczący ograniczenia i redukcji sił zbrojnych, które mogą być natychmiast zmobilizowane. Przeciwko wypowiedzieli się delegaci St. Zjd. i W. Brytanji proponując, by ograniczono się do odroczenia dyskusji nad 4 i 5 punktem.

Temu znów przeciwny był przewodniczący Henderson, oświadczając, że oznaczałoby to odłożenie debat komisji głównej na parę tygodni, podczas gdy prezydjum konferencji pragnęłoby, by komisja obradowała jeszcze od 3 do 4 tygodni. Henderson zaproponował, by komisja techniczna, mająca zbadać problem rozbrojenia jakościowego opracowała projekt w szybkiem tempie, najdłużej w przeciągu 3 do 4 tygodni, a tymczasem prowadzonoby rozmowy celem zajęcia stanowiska wobec rozbieżności poglądów poszczególnych delegacyj.

Po dłuższej dyskusji prezydjum uchwaliło zalecić komisji głównej odroczenie jej prac do chwili wypracowania przez komisję techniczną raportu o problemacie rozbrojenia jakościowego.

Szczytne propozycje Polski z zakresu rozbrojenia moralnego

Genewa, 26. 4. (PAT.) Odbyło się posiedzenie komisji rozbrojenia moralnego. Na początku sprawozdania min. Szumlakowski złożył raport o pracach podkomitetu i jego propozycjach co do porządku dziennego, poczem wygłosił dłuższe przemówienie, podkreślające znaczenie i cele rozbrojenia moralnego i analizując poszczególne problemy.

W dziedzinie wychowania istnieje możliwość konwencji dla przystosowania podręczników szkolnych do wymogów współżycia międzynarodowego. Delegacja Polski uważa za wskazane przyjęcie rezolucji, wzywającej do stworzenia katedr uniwersyteckich dla badania stosunków międzynarodowych, do pomnożenia stypendjów, studjujących zagr. itp.

W dziedzinie radja układ polsko-niemiecki mógłby służyć za wzór dla układu bardziej ogólnego. Rządy byłyby w ten sposób zobowiązane do zapobieżenia rozpowszechnianiu przez radjo fałszywych lub tendencyjnych wiadomości i umieszczania w programach przemówień oraz odczytów, mogących zakłócić stosunki międzynarodowe.

W dziedzinie filmu możnaby przyjąć konwencję, obowiązującą państwa do zakazu wyświetlania obrazów o szkodliwych konsekwencjach dla stosunków pomiędzy poszczególnemi krajami. Międzynarodowy instytut kinematograficzny mógłby wydawać opinje, obowiązujące rządy.

Min. Szumlakowski kończąc, wyraził nadzieję, że program organizacji, przedstawiony przez delegację polską, przyczyni się do wypełnienia zadań, które stoją przed komisją.

Po dyskusji raport został jednomyślnie przyjęty, poczem komisja przystąpiła do pierwszego punktu porządku dziennego, t. j. do kwestji wychowania i wysłuchała referatu dyr. instytutu międzynarodowej współpracy umysłowej p. Bonneta.

Wymowny głos, ilustrujący rzeczywiste nastroje Niemiec

Królewiec, 26. 4. (PAT.) Koenigsberger Allg. Ztg." domaga się, aby rozgłośnie radjowe w Niemczech nie zważały na przyjęcie zobowiązania międzynarodowe w sprawie zakazu stosowania propagandy politycznej za pomocą radja, lecz aby zaczęły korzystać z tego środka propagandowego.

Dziennikowi chodzi o propagandę w stosunku do mniejszości niemieckiej w Polsce i Litwie oraz o oddanie radja na usługi propagandy rewizjonistycznej.

Niespodzianki w wyborach austrjackich

Sukcesy „brunatnych koszul"

Na terenie Austrji do tej pory istniały tylko trzy stronnictwa polityczne, posiadające poważniejsze wpływy; byli to chrześcijańsko-społeczni, kierowani przez b. kanclerza republiki austrjackiej, ks. Seipla, socjalni demokraci i wreszcie t. zw. wielkoniemcy (Grossdeutschen), stanowiący mniejwięcej odpowiednik Partji Niemiecko-Narodowej Hugenberga w Rzeszy.

Niedzielne wybory do rady miejskiej Wiednia, do sejmów krajowych Dolnej Austrji i Salzburga, oraz wybory samorządowe w Styrji i Karyntji przyniosły całkowitą zmianę tej konstelacji politycznej. Wprawdzie austrjacki „system trzech stronnictw" utrzymał się, ale wszechniemców zastąpili hitlerowcy, wchłaniając ich niemal całkowicie i robiąc poważne szczerby też w stanie posiadania chrześcijańsko-społecznych i socjalistów. Słowem — Hitler zaczyna robić podboje także w swej ściślejszej ojczyźnie, gdyż, jak wiadomo, pochodzi on z miejscowości Braunau w Górnej Austrji, a młodość swą spędził głównie w Wiedniu.

W mieście Wiedniu ogółem złożono głosów 1.159.360 (w wyborach do Rady Narodowej w r. 1930 — 1.193.072). Z tego socjal-demokraci uzyskali 682.323 (703.318) gł., chrześcijańsko-społeczni — 233.622 (282.959), hitlerowcy 201.363 (27.457), komuniści 20.839 (10.626), wielkoniemcy 8.858.

Ogólna liczba mandatów w radzie miejskiej Wiednia wynosi obecnie 100 (poprzednio 120), z czego socjal-demokraci zdobyli 66 (poprzednio 78), chrześcijańsko-społeczni 19 (40), hitlerowcy 15 (0), wielkoniemcy 0, komuniści 0. — Jak z tego wynika, socjaliści utrzymali swą dotychczasową przewagę i dotychczasowy odsetek mandatów w radzie miejskiej Wiednia, natomiast chrześcijańsko-społeczni ponieśli olbrzymie wprost straty na rzecz hitlerowców. Wielkoniemcy zaś wogóle znikli z widowni politycznej. Wobec wyniku wyborów stanowisko drugiego wiceburmistrza przechodzi z rąk chrześcijańsko-społecznych do hitlerowców.

Dotkliwe straty ponieśli chrześcijańsko-społeczni także w Dolnej Austrji, Salzburgu i Styrji. W krajach tych hitlerowcy potroili swój stan posiadania.

W Dolnej Austrji podział mandatów sejmowych jest następujący: chrześcijańsko-społeczni 28 mand. (poprzednio 33), socjaliści 20 (21), hitlerowcy 8 (0), wielkoniemcy 0 (5), Związek Chłopski 0 (1). Chrześcijańsko-społeczni utracili więc swą dotychczasową większość w sejmie, który poprzednio liczył 60 posłów, obecnie zaś liczy ich 56. Liczba głosów hitlerowskich skoczyła z 8.887 na 110.774.

W Salzburgu w wyborach do sejmu krajowego chrześc.-socjalni uzyskali 12 mandatów (13), socjaliści 8 (9), hitlerowcy 6 (1), wielkoniemcy 0 (2), Związek Chłopski 0 1). Hitlerowcy urośli tu więc kosztem zarówno chrześc. społecznych, jak socjalistów, wielkoniemców i Związku Chłopskiego.

W Styrji i Karyntji, gdzie odbyły się wybory samorządowe, socjaliści ponieśli bardzo poważne straty na rzecz hitlerowców. W Karyntji ubytek głosów socjalistycznych na korzyść narodowych socjalistów wynosi średnio 10 do 20 proc. Dotkliwą klęskę socjaliści ponieśli zwłaszcza w okręgu miasta Villach, gdzie dotychczas rządzili. Obecnie pobili ich „nazi", zdobywając większą od nich liczbę mandatów. Liczba ogólna mandatów gminnych, zdobytych przez narodowych socjalistów w Karyntji dochodzi według tymczasowych wiadomości do 300.

80-LETNIEJ TRADYCJI

NIE PODWAŻY NAWET
SZUMNA REKLAMA

PULSA MYDŁA TOALETOWE

PRZODUJĄ
STALE

KUPUJCIE

PULSA MYDŁA TOALETOWE

986 W.L.

Wybory w Hamburgu

Ciekawe są wyniki niedzielnych wyborów do „Bürgerschaftu' hamburskiego, które przyniosły poważne zmiany w dotychczasowym układzie sił, mimo, że poprzednie wybory odbyły się zaledwie 7 miesięcy temu (we wrześniu 1931 r.).

Poszczególne stronnictwa uzyskały obecnie:

Hitlerowcy — 233.528 (poprzednio 202.500) gł. i 51 (43) mandatów, socjaldemokraci — 226.233 (214.500) gł. i 49 (46) mand., komuniści — 119.477 (168.700) gł. i 26 (35) mand., Partja Państwowa — 84.139 (67.100) gł. i 18 (14) mand., niemiecko-narodowi 32.344 (43.300) gł. i 7 (9) mand., Niem. Partja Ludowa 23.803 (36.900) gł. i 5 (7) mand., centrum 10.019 (10.800) gł. i 2 (2) mand., chrześc. - społeczni 7.729 (10.800) gł. i 1 (2) mand., Partja Gospodarcza 4.880 (11.400) gł. i 1 (2) mand.. Ogólna liczba mandatów wynosi 160.

W cyfrach tych uderza dalszy wzrost wpływów hitlerowskich i poważna klęska komunistów, którzy stracili prawie jedną trzecią swych głosów. Hitlerowcy wydarli palmę pierwszeństwa socjal-demokratom i zajęli ich miejsce, jako najsilniejsze obecnie stronnictwo w Hamburgu.

Zastanawia fakt uzyskania sporej liczby mandatów przez Partję Państwową (dawnych demokratów). Hamburg jest jedynym ośrodkiem w całych Niemczech, w którym stronnictwo to ocalało od pogromu, jakiego doznało wszędzie gdzieindziej. Zawdzięczają to hamburscy demokraci wybitnym talentom swego przywódcy, burmistrza Petersena.

W każdym razie utworzenie koalicji rządowej w Hamburgu natrafi na równie poważne trudności, jak w Prusiech.

Siły hitlerowców w Gdańsku

Centralny organ hitlerowców „Völkischer Beobachter" zamieszcza artykuł sprawozdawczy p. t. „Gdańsk, narodowo-socjalistyczny szaniec przeciw Polsce", w którym podaje dane o działalności Partji Narodowo-Socjalistycznej na terenie Gdańska. Dane te są bardzo wymowne.

W ciągu ostatnich miesięcy odbyli hitlerowcy w Gdańsku 2555 zgromadzeń publicznych, na których przemawiali główni przywódcy partyjni, jak b. minister Frick, poseł Göring, szef sztabu S. A. Röhm, poseł dr. Goebbels, książę August Wilhelm Hohenzollern (syn ex-kajzera), gen. Litzmann i inni. Organizacja hitlerowska w Gdańsku składa się z 70 kół okręgowych, liczących łącznie 6000 członków. Poza tem w organizacjach bojowych hitlerowskich: S. A., S. A.—Reserve, S. S. i oddziałach młodzieży, zgrupowanych jest 200 osób uzbrojonych. W specjalnych oddziałach sanitarnych, samochodowych i motocyklowych służbę pełni dalsze 2000 osób. Oddziały szturmowe tworzą t. zw. „Standarte Danzig" i dzielą się na 5 oddziałów, noszących nazwę „Sturmbann". Podlegają one wschodnio - pruskiemu kierownictwu pod dowództwem emerytowanego generała von Litzmanna.

Naczelne kierownictwo organizacyj hitlerowskich w Gdańsku spoczywa w rękach posła do parlamentu Rzeszy Niemieckiej, a więc obywatela niemieckiego, pos. Alberta Forstera, a sekretarzem generalnym jest przywódca oddziałów szturmowych Greise.

Jak wynika dalej z artykułu, wszyscy członkowie organizacyj bojowych (S. A., S. A.—Reserve, S. S.) odbywają stale ćwiczenia w walkach polowych i walkach ulicznych. Urzędowy organ hitlerowców gdańskich „Der Vorposten" zamieszcza fotografje z ćwiczeń polowych, na których odbywają się manewry, polegające na zdobywaniu zasieków z drutu kolczastego, rzucaniu granatów ręcznych i marszów ubezpieczonych.

Tantjemy

„Robotnik" donosi, że gen. Górecki jako prezes Banku Gospodarstwa Krajowego, otrzymał tytułem tantjemy 50.000 zł.

Konfiskata „Posener Tageblattu"

Wczorajszy numer „Posener Tageblattu" uległ konfiskacie z powodu zamieszczenia nieprawdziwych, bądź tendencyjnych danych.

Wybuch gazu

Nowy Jork, 26. 4. (Tel. wł.) Według doniesień z Detroit w stanie Michigan w dzielnicy kupieckiej wydarzyła się eksplozja gazu świetlnego. Trzy domy zawaliły się, grzebiąc pod gruzami mieszkańców. 35 osób jest ciężko rannych. Jednej z rodzin zginął małoletni chłopiec.

Policja aresztowała dwóch ludzi, którzy podczas wyładowywania węgli uszkodzili przewody do gazu i tem samem pośrednio spowodowali katastrofę.

Nad usunięciem gruzów czuwa policja wraz z oddziałami straży pożarnej, które zajęły się akcją pomocniczą i ratowniczą.

Walki w Bilbao

Madryt, 26. 4. (Tel. wł.) W Bilbao doszło wczoraj do nowych starć między obozem skrajnie lewicowym a rojalistami. W czasie tych starć padło około 200 strzałów, które na szczęście nie pociągnęły za sobą żadnego wypadku śmiertelnego. Było jedynie kilku rannych.

W dalszym ciągu doszło do walki na noże i kije, przyczem 20 osób jest mniej lub więcej poturbowanych.

Policja przeprowadziła szereg aresztowań, przyczem wykryto magazyny broni, które obłożono również aresztem. Znaleziono ją przeważnie u przytrzymanych osób.

Spisek w Portugalji

Lizbona, 26. 4. (Tel. wł.) Władze policyjne wpadły na trop istniejącego już od dłuższego czasu pisku antyrządowego.

W tych dniach policja wykryła w jednej z dzielnic tajny magazyn materjałów wybuchowych a przedewszystkiem składnicę bomb, z których 120 sztuk zabezpieczono. Aresztowano 20 podejrzanych o spisek.

10-lecie urzędowania prezydenta Ratajskiego

W dniu dzisiejszym upływa 10 lat od chwili objęcia przez p. Cyryla Ratajskiego stanowiska prezydenta miasta Poznania. Uroczysty akt wprowadzenia w urząd nowego prezydenta odbył się 26 kwietnia 1922 r. w ratuszu, w sali rady miejskiej na uroczystem jej posiedzeniu. Aktu tego dokonał ówczesny wojewoda poznański, dr. Witold Celichowski, który wygłosił odpowiednie przemówienie. Po złożeniu przysięgi przez prezydenta Ratajskiego, powitał go serdecznie w imieniu rady miejskiej jej ówczesny przewodniczący, dr. Władysław Mieczkowski.

Poczem dłuższe przemówienie wygłosił p. prezydent Ratajski. Warto w dniu dzisiejszym przytoczyć z tej pierwszej mowy p. Ratajskiego, jako prezydenta miasta, piękny ustęp, dotyczący jego stosunku do miasta Poznania:

„Przywiodła mnie na to miejsce — mówił prezydent Ratajski — miłość miasta, w którem się wychowałem i z którem mnie łączą najtkliwsze wspomnienia lat dziecinnych i młodzieńczych. Niemal każdy kamień Starego Miasta przemawia do mnie żywym językiem, budząc refleksje z przeszłości. Gdy z konieczności życiowej tak wypadło, że zniewolony byłem przebywać poza tem miastem, to przecież myśl moja przylatywała tutaj, bo Poznań nie przestawał być nigdy centrem moich komórek życiowych. Od dawna marzyłem o tem, aby miastu temu przysłużyć się czemśkolwiek. Panowie wyborem swoim marzenia te zamienili w jawę rzeczywistą i bezwiednie spełniliście Panowie najskrytsze i zdawało się nieziszczalne moje pragnienia. To też wdzięczność moja dla mieszczaństwa poznańskiego jest szczególnie żywą, a znajdzie kres swój chyba tylko ze zanikiem moich sił życiowych.

„Obejmując urząd prezydenta, pragnę oddać życie swoje miastu w zupełności; nie mam innych ambicyj ponad tę jedną, aby pozostawić dobrą u potomnych pamięć. Wszedłszy tu, będę się starał, — stosownie do rady wypisanej nad wejściem do sali sądowej starego ratusza, — zrzucić z siebie wszelkie namiętności ludzkie: i złość i upór i nienawiść i przyjaźń i pochlebstwo, a wnieść tylko przeświadczenie, że winien jestem jako burmistrz dbać wyłącznie o dobro miasta i jego mieszkańców. „Os justi meditabitur sapientiam et lingua eius loquetur iudicium". Tak brzmi napis na odrzwiach ratuszowych z roku 1508, który przez cztery wieki przyświecał poprzednikom moim, a który i dla mnie będzie wskaźnikiem w dążeniu do prawdy i sprawiedliwości".

W dniu dzisiejszym, wspominając dziesięcioletnią działalność p. prezyrenta Ratajskiego, pragniemy również ze swej strony złożyć mu szczere życzenia dalszej owocnej pracy dla miasta i kraju.

Strajk w zagłębiu ostrawsko-karwińskiem a robotnik polski

Piszą nam z Karwiny:

Niektóre szowinistyczne czynniki czeskie na Śląsku czeskim i w Mor. Ostrawie próbowały zrzucić odpowiedzialność za wypadki, jakie miały miejsce podczas ostatniego strajku w zagłębiu ostrawsko-karwińskiem, na robotników polskich. Zarzutom tym dał ostrą odprawę przedstawiciel ludności polskiej w Czechosłowacji, poseł E. Chobot w parlamencie praskim.

Przedstawiając rozpaczliwe położenie górników w zagłębiu zaznaczył, że jest ono o wiele gorsze, aniżeli było w najcięższych chwilach wojny światowej. Krytykując nieustępliwe stanowisko przedsiębiorców przemysłowych w zagłębiu, wobec których zdaje się być bezsilny nawet rząd, napiętnował w szczególności zakulisową robotę różnych dyrektorów i dozorców kopalnianych, którzy teroryzują robotnika, a jednocześnie faworyzują „Národni Sdružení", szowinistyczną organizację czeską, by w ten sposób rozbić jednolitość i wnieść ferment pomiędzy górników.

Przedewszystkiem zaś musi ustać teror, stosowany wobec biednych robotników polskich w zagłębiu ostrawsko-karwińskiem, z których pewne czynniki chciałyby zrobić kozłów ofiarnych i obwinić ich o czyny, popełnione przez nich samych. Wypadek, jaki zdarzył się w Górnej Suchej, gdzie ofiarą padł robotnik, próbuje się wykorzystać dla powtórzenia szczuć szowinistycznych z czasów plebiscytowych, przeciw robotnikowi polskiemu, pomimo, że jest stwierdzone, iż nie polscy przywódcy, ale czescy komuniści agitowali jeszcze przed strajkiem w zagłębiu. Nagonkę prowadzi się w tym celu, aby każdy Polak w Czechosłowacji nosił piętno „żywiołu antypaństwowego". Poseł Chobot zaprotestował kategorycznie przeciw tej insynuacji i podkreślił, że ludność polska w Czechosłowacji była zawsze i jest lojalna wobec państwa czeskosłowackiego, a za wybryki komunistyczne nie może brać żadnej odpowiedzialności.

Zdecydowane stanowisko posła Chobota, który stanął w obronie honoru robotnika polskiego, przyjęło całe społeczeństwo polskie w Czechosłowacji z żywem zadowoleniem.

Kolejarze stają twardo w obronie swych praw

Ogólne zebranie pracowników kolejowych w Poznaniu

W sali restauracji „Boulevard" odbyło się z inicjatywy Zejdnoczenia Kolejowców Polskich w Poznaniu ogólne zebranie pracowników kolejowych, które zagaił prezes oddziału poznańskiego p. G. Zimny. Dłuższy referat wygłosił wiceprezes zarządu głównego Zjednoczenia Kolejowców Polskich w Warszaw p. Nowakowski, który podkreślił że z uwagi na ważność spraw zaszła potrzeba wymiany zdań bez względu na przynależność związkową. Szczegółowo omówił p. wiceprezes Nowakowski sprawę przymusowego świętowania w służbie drogowej. Staraniem Zjednoczenia Kolejowców Polskich przekonano ministerstwo komunikacji o konieczności przeprowadzenia robót około nawierzchni na wiosnę. Mówca podkreślił jednak, że świętowanie to istnieje nadal w służbie warsztatowej i parowej. W kierunku zniesienia przymusowego świętowania w tych działach, zarząd główny Z. K. P. czyni energiczne zabiegi w ministerstwie komunikacji. Dokłada się też starań, ażeby już w miesiącu maju wprowadzone było w okręgach zachodnich rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z roku 1926 dotyczące zaopatrzeń emerytalnych pracowników nieetatowych w dyrekcjach wschodnich i małopolskich, aby zniesiono ostatecznie kasę emerytalną robotników byłej dzielnicy pruskiej.

Referent wskazał dalej na sprzeczne z ogółem pracowników kolejowych stanowisko posłów z B. B. i „Federacji", sanacyjnej organizacji zawodowej. Charakterystycznem było, że mimo poruszenia ważnych zagadnień przedstawiciele sanacyjnej „Federacji", socjalistycznego Związku Zawodowego Kolejarzy i Związku Urzędników Kolejowych usiłowali przeszkodzić zebraniu. Wywoływali oni chwilami wrzawę celem uniemożliwienia obrad. Jednak wszystkie te znane sztuczki sanacyjne nie powiodły się i obrady w poważnym nastroju doprowadzono do końca.

Uchwalono następujące rezolucje, które streszczają postulaty zebrania:

„Pracownicy kolejowi na zebraniu zwołanem przez Zjednoczenie Kolejowców Polskich protestują przeciw wszelkim zamiarom pogorszenia obowiązujących obecnie rozporządzeń o zaopatrzeniu emerytalnem pracowników kolejowych i domagają się poszanowania praw nabytych.

Zgromadzeni stwierdzają, że pracownicy kolejowi w służbie pod zaborami opłacali wkładkę na emeryturę do kas przezorności, że prawa swe odstąpili skarbowi państwa w zamian za zaliczenie tych lat do wysługi emerytalnej, że przeto poporszenie praw nabytych byłoby złamaniem zawartej ze skarbem państwa umowy z wielką dla pracowników kolejowych krzywdą.

Wobec tego że stosowana w różnych działach służby redukcja dni pracy i pracowników krzywdzi dotkliwie dotkniętych tą redukcją i uniemożliwia im wprost egzystencję, zgromadzeni domagają się bezzwłocznego zaprzestania redukcji pracowników, zniesienia redukcji dni pracy we wszystkich wydziałach, odwołania wszystkich zarządzeń, godzących w prawa pracowników kolejowych oraz ścisłego przestrzegania na P. K. P. ustawy o czasie pracy.

Zgromadzeni domagają się zniesienia §§ 125 i 126 pragmatyki służbowej i artykułu 103 ustawy uposażeniowej, zniesienia zakazu mianowań i awansów oraz posunięć do wyższych szczebli, przywrócenia do pełnej normy zmniejszonych urlopów wypoczynkowych, rozszerzenia dodatków nocnych na wszystkich pełniących nocą służbę pracowników, oraz przemianowania pracowników czasowych na stałych.

Stwierdzając, iż rozbicie ruchu zawodowego na P. K. P. wyrządza największe szkody samym pracownikom, zgromadzeni wzywają ogół pracowników kolejowych do zgrupowania się w Z. K. P., jako najliczniejszej i niezależnej organizacji zawodowej, w celu skutecznej obrony zagrożonych interesów pracowniczych.

Wobec tego, że mimo niejednokrotnych wystąpień Z. K. P. zaopatrzenia emerytalne dla pracowników nieetatowych w dyrekcjach katowickiej, poznańskiej i gdańskiej nie zostały dotychczas podwyższone, a emeryci z kategoryj nieetatowych oraz wdowy i sieroty głodują, pobierając nadal niesłychanie niskie zaopatrzenie emerytalne, zebrani domagają się bezzwłocznego zwołania zjazdu delegatów do Kasy Emerytalnej w celu sprawiedliwego unormowania zaopatrzeń emerytalnych".

Policja a bractwa religijne

W tygodniku „Życie i Praca", organie duchowieństwa diecezji łomżyńskiej w artykule p. t. „Kontrola policji nad religijnemi bractwami" czytamy co następuje:

Otrzymaliśmy od kilku księży proboszczów alarmujące wiadomości, że w ich parafjach, policja spisuje po domach te osoby, które należą do bractw kościelnych; wypytują się o pisma, jakie parafjanie czytają, i o osoby, które należą do zarządów stowarzyszeń katolickich. W związku z tem mówi się o opodatkowaniu członków bractw podatkiem państwowym. Księża proboszczowie wspominają o wielkiem zdziwieniu parafjan, a nawet oburzeniu, że już nawet sprawy religijne podciąga się pod kontrolę policyjną.

Na zapytanie księży proboszczów, uważamy, że policja nie ma prawa niepokojenia parafjan co do ich spraw religijnych i parafjanie nie potrzebują dawać policji żadnych takich informacyj. Jeśli władzom państwowym potrzebne są jakie wiadomości co do tego, mogą się zwrócić o nie do władz kościelnych.

Nowe plantacje i zieleńce w Poznaniu

We wszystkich ogrodach, parkach i plantacjach miejskich wre gorączkowa praca. Wszędzie się czyści, skopuje się trawniki, oporządza klomby, zasiewa się nową trawę względnie wysadza się kwiatami. W parku sołackim przeprowadza się gruntowne oczyszczenie stawu z mułu, celem należytego pogłębienia go.

W roku bieżącym Dyrekcja Ogrodów Miejskich przystępuje do założenia szeregu nowych zieleńców, względnie plantacyj. I tak utworzone zostaną nowe plantacje, tuż przed kościołem na Sołaczu, przed kościołem ks. ks. Zmartwychwstańców na Wildzie oraz przed nowym gmachem elektrowni i gazowni miejskiej. Również otrzyma zieleniec plac Waszyngtona, jak również zazieleni się wkrótce przed monumentalnym gmachem chemji U. P., tuż obok cmentarzy przy ul. Bukowskiej. (z)

Młodzież Wszechpolska i Grupa Akad. O. W. P.

urządza **w czwartek, 28 b. m.** na sali Stron. Narod. św. Marcin 65

Zebranie Ogólne

z referatem p. posła red. **Ryszarda Piestrzyńskiego** p. t.

„Konferencja rozbrojeniowa"

Obecność członków i kandydatów obowiązkowa. Sympatycy mile widziani.

SPORT

Hippika

Na torze wyścigowym w Ławicy wre praca przygotowawcza do wyścigów, które rozpoczynają się 1 maja o godz. 15.30. Dzięki przychylności dyrekcji kolei i PKE dogodna komunikacja jest zapewniona, a bilety na autobusy mają być zniżone. Ceny wejściowe towarzystwo również obniżyło i ze wszystkich miejsc na torze ma publiczność dostęp do głównego totalizatora. Koni zjechało na tor więcej niż w ub. roku, zatem gonitwy będą ciekawe. Towarzystwo wyjaśnia, że stawki w totalizatorze nie mogą być niższe niż 10 zł. w myśl rozporządzenia min. rolnictwa. Odnośne przepisy wywieszone są na tablicach ogłoszeniowych na torze.

Lekka atletyka

Ogólnopolski bieg na przełaj pań o nagrodę wędrowną Domu Sportowego odbędzie się w niedzielę o godz. 12 na trasie około 1000 m. Trasa prowadzi wyłącznie na samem boisku. Zgłoszenia wraz z wpisowem 50 gr. przyjmuje do dnia 28 bm. sekretarjat na boisku Sokoła, przy Drodze Dębińskiej.

Pięściarstwo

W czwórmeczu organizowanym przez związek niemiecki zamiast Francji wezmą udział Węgry, wystawiając ten zespół, który ostatnio pokonał Czechosłowację 13:3 i Austrję 14.2.

Szermierka

W mistrzostwach Węgier na szable nasi zawodnicy Segda, Sobolewski i Suski odpadli już w pierwszych eliminacjach. Segda, który był zaproszony do rozgrywek finałowych, zajął 9 miejsce, bijąc Petschauera 5:3, Schredera 5:4, Rozgonyiego 5:4. W mistrzostwach pierwszy był Piller przed Kabosem i Nagym.

Tennis

Francja i Węgry 4:0. W pierwszym dniu rozgrywek w Budapeszcie wyniki były następujące: Brugnon (F) i Kehrling (W) 6:1, 7:9, 6:4, 6:2; Du Plaix (F) i Bano (W) 6:4, 6:3, 6:2; Brugnon i Gentien (F) — Kehrling i Gabrovits (W) 6:2, 3:6, 6:3, 6:3;Gentien i Du Plaix (F) — Gabrovits i Zichy (W) 6:2, 6:4, 6:4.

Niemiecką reprezentację do rozgrywek o puhar Davisa ustalono w następującym składzie: Prenn, v. Cramm, Dessart i Nourney. Dwaj pierwsi grają w pojedyńczych, a w podwójnych wyznaczy się parę po wyniku pierwszego dnia. Mecz Niemcy — Indje odbywa się od 7 do 9 maja w Berlinie.

Sekcja tennisowa „A. Z. S." przy ul. Noskowskiego podaje do wiadomości o otwarciu kortów. Wpisy na członków przyjmuje się na kortach wzgl. Zamek Wartownia.

K. S. „Korona" donosi, że na placu przy ulicy Niegolewskich urządził korty. Po gruntownej renowacji placu przedstawiają się pierwszorzędnie. Położenie jest bardzo dogodne, dojazd tramwajami 4 i 5 do ul. Niegolewskich. Zgłoszenia przyjmuje się na miejscu.

Zapisz się na członka wspierającego T. C. L., roczna składka 12 zł, kwartalna 3 zł.

Stronnictwo Narodowe

Koło Śródmieście

Miesięczne zebranie odbędzie się w piątek, 29 kwietnia, o godz. 20 w sali p. Jarockiego (ul. Masztalarska 8). Referat wygłosi

p. poseł Mieczysław Fijałkowski

n. t. „Dobrobyt miast a kryzys rolny". Wstęp wolny również dla członków innych kół Stronnictwa Narodowego. O punktualne przybycie prosi

ZARZĄD.

Koło Winiary

Zebranie plenarne odbędzie się w środę, 27 b. m., o godz. 19,30 w Sokolni. Na porządku obrad p. in. referat polityczny p. Stanisława Jeskego. O liczne i punktualne przybycie prosi.

ZARZĄD.

Koło Główna

Miesięczne zebranie odbędzie się w czwartek, 28 b. m. o godz. 19,30 w sali p. Kijeka przy ul. Głównej 111. Referat wygłosi p. pos. Józef Kawecki. O liczne przybycie prosi

ZARZĄD.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Aresztowania wśród Ukraińców w Poznaniu

W sobotę i niedzielę dokonano w Poznaniu aresztowań wśród Ukraińców. W przeważnej części aresztowano Ukraińców studjujących na Uniwersytecie Poznańskim. Ogółem osadzono w areszcie śledczym 32 osoby. Władze prowadzą dalsze śledztwo i nie ujawniają jeszcze szczegółów dochodzeń. Aresztowanie nastąpiło pod zarzutem konspiracyjnych działań wywrotowych. Nici akcji konspiracyjnej prowadziły do Lwowa i Gdańska. (k)

Jutro sesja poznańskiego sejmiku wojewódzkiego

W dniu jutrzejszym rozpoczynają się obrady X sesji Poznańskiego Sejmiku Wojewódzkiego. O godz. 10 tradycyjnym zwyczajem odbędzie się nabożeństwo w Kolegjacie Farnej. O godzinie 10.45 zbiera się wydział wojewódzki na krótkie posiedzenie, na którem załatwi kilka drobniejszych spraw, zaś o godz. 11 w sali sejmikowej w Starostwie Krajowem nastąpi otwarcie dorocznej sesji.

Porządek obrad pierwszego posiedzenia tegorocznej sesji przewiduje m. in. ukonstytuowanie się prezydjum i biura wyborczego dla przeprowadzenia wyboru marszałka i wicemarszałka sejmiku oraz objęcie przez nich przewodnictwa, wreszcie wybór przewodniczącego wydziału wojewódzkiego, jego zastępcy, 12 członków wydziału oraz 12 zastępców. Ponadto dokonany zostanie wybór członków do 7 komisyj sejmiku i do dwóch podkomisyj.

Obrady Poznańskiego Sejmiku Wojewódzkiego potrwają prawdopodobnie dwa dni. (k)

Otwarcie Muzeum Przyrodniczego

Po gruntownej renowacji i odświeżeniu wewnętrznem otwarto w niedzielę ponownie Muzeum Przyrodnicze w Ogrodzie Zoologicznym. Muzeum otwarte jest w poniedziałki i soboty, od godz. 9 do 14, w inne dnie powszednie od godz. 9 do 16, a w niedziele i święta od godz. 10 do 14. Opłaty wynoszą 50 gr od osoby; uczniowie szkół, dzieci i wojsko bez szarży płacą połowę. W niedziele wstęp do Muzeum Przyrodniczego jest wolny dla wszystkich zwiedzających. (k)

Sokoli pokaz gimnastyczno-sportowy

Wielki pokaz sportu i gimnastyki urządzi w dniach 1 i 3 maja pod nazwą „Sokoli pokaz gimnastyczno-sportowy" na boisku własnem przy Drodze Dębińskiej Okręg Poznańskiego Związku Sokołów Polskich. Pokazy obejmują wszystkie nieomal działy sportu i gimnastyki, które uprawia brać sokola. Młodzież popisywać się będzie piramidami i pląsami, a drużyna starsza ćwiczeniami na przyrządach, które ćwiczy na zawody Zlotu Wszechsłowiańskiego w Pradze czeskiej. Odbędą się poza tem rozgrywki w koszykówkę, siatkówkę i piłkę nożną, a cztery najsilniejsze miejscowe kluby rozegrają mecz lekko-atletyczny. Nie brak będzie także popisów akrobatycznych i humorystycznych. Chcąc umożliwić każdemu ujrzenie naprawdę ciekawych popisów, ustalono ceny wstępu na 30 i 50 proszy.

W ostatniej chwili

przypominamy o wykładzie prof. dr. Dobrzyńskiej - Rybickiej n. t. „Elita i masa", który odbędzie się staraniem Związku Absolwentów Kat. Szkoły Społecznej w Poznaniu dziś, we wtorek, o godz. 20 w sali 17 Collegium Minus.

Z Tow. Pań Miłosierdzia

parafji św. marcińskiej

Walne zebranie tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo parafji św. Marcina odbędzie się w czwartek, dnia 28 kwietnia r. b. o godz. 5 w Bibljotece Uniwersyteckiej, przy ul. Ratajczaka; Msza św. z wspólną Komunją św. tegoż dnia rano o godz. 8,30 w kaplicy św. Józefa. Na porządku obrad: Zagajenie. — Wybór prezydjum. — Nabożne czytanie. — Protokół. — Sprawozdania roczne: a) Sekretarki, b) Skarbniczki, c) Komisji rewizyjnej. — Wykład ks. prof. Posadzego. — Wybór Zarządu. — Wolne głosy.

KALENDARZYK

Wtorek, 26 kwietnia 1932.

Słońce: wschód 4,32 — zachód 19,09 — długość dnia 14 godzin 37 min.

Księżyc: wschód 1.39 — zachód 8,21 — przed ostatnią kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 6 st. C. Pochmurno. Wiatr północno - zachodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 752 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 13 st Cels., najniższa plus 3 st. C.

— * **Przepowiednia pogody na środę:** pogoda w dalszym ciągu zmienna.

Kal. rzk.: Klet i Marceli — jutro Teofil.

Kal. słow.: Spitimir — jutro Bogufał.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka „Pod Złotym Lwem", Stary Rynek 75. — Apteka Sapieżyńska, pl. Sapieżyński 1. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76. — Apteka „Pod Eskulapem", pl. Wolności 13.

Łazarz: Apteka „Przy parku Wilsona", ul. Marsz. Focha 47.

Wilda: Apteka „Fortuna", Górna Wilda 96 — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22 — Apteka „Pod Opatrznością Boską", ul Dąbrowskiego 76.

W innych dzielnicach miasta pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

OSOBISTE

— * **50-lecie powołania zakonnego** obchodzi w środę 27 bm. siostra Anna Drzewiecka z Zgromadzenia S. S. Miłosierdzia w Głównej. Uroczystą mszę św. na intencję Jubilatki odprawi ks prob Chilomer w dniu jubileuszu o godz. 7 w kaplicy S. S. Miłosierdzia przy ul. Marjackiej w Głównej. (jar)

— * **Srebrne gody** obchodzą w dniu 29 bm. pp Franciszek i Franciszka z Szymanowskich Urbanowiczowie, ulica Marsz. Focha 85. Na intencję jubilatów odprawi się w dniu tym w kościele Karmelitanek Bosych przy ul. Niegolewskich nr. 23 msza św. o godz. 9.

— * **Srebrne gody** obchodzą 28 b. m. malarz p Feliks Szostkiewicz z żoną Balbiną z d. Gnalicką, ul. Wielka 1. Na intencję Jubilatów odprawi się msza św. o godz. 10 rano w Kolegjacie Farnej.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Ze Związku Fabrykantów.** Roczne walne zebranie odbędzie się w środę, dnia 4 maja o godzinie 4,30 po południu na sali Koła Towarzyskiego przy ul. Nowej 8, na które P. T. Członków Związku w myśl art. 11 statutu Związku uprzejmie się zaprasza Na porządku obrad sprawozdania, przyjęcie bilansu i zatwierdzenie rachunku zysków i strat oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie, przedłożenie i zatwierdzenie budżetu, wybór członków rady i komisji rewizyjnej w miejsce ustępujących, wolne głosy.

— * **Ze Zrzeszenia Wykwalifikowanych Technicznych Sił Laboratoryjnych.** W niedzielę, dnia 1 maja o godz. 11 odbędzie się w Zakładzie Mikrobiologji Lekarskiej U. P., Wały Wazów 25, nadzwyczajne walne zebranie Zrzeszenia. Na porządku obrad: Zatwierdzenie statutu związkowego i przekształcenie się na Związek Ziem Zachodnich Rz. P., wybór członków na nieobsadzone stanowiska w zarządzie, wnioski, wolne głosy.

— **Tow. Uczniów Handlowych, Sekcja Związku Pracowników Kupieckich.** Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, dnia 29 bm. o godz. 20 na sali Domu Kupiectwa Polskiego przy ul. Zwierzynieckiej 12. Na porządku obrad referat kol. Gąsiorowskiego i roczne sprawozdania zarządów kółek, na poprzedniem zebraniu niedokończonych, oraz odbędzie się wybór nowych Zarządów Kółek.

— * **Do absolwentek szkoły dokształcającej.** Dnia 1 maja rb. odbędzie się walne zebranie Samorządu Absolwentek Szkoły Dokształcającej, w auli b. szkoły powszechnej przy ulicy Św. Marcina. Zarząd Samorządu zaprasza wszystkie koleżanki, absolwentki szkoły dokształcającej i nie wątpi, że wspólne interesy i wspólna idea potrafi skupić w ramach organizacji wszystkie koleżanki z m. Poznania. Początek zebrania o godz. 10.

— * **Oddz. Pływ. T. S. „Unja".** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek 26 bm. o godzinie 19,30 u p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8. Ze względu na rozpoczynający się sezon uprasza się o liczny udział.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Tanio, smacznie i oszczędnie gotować** nauczy się każda pani na kursie gospodarstwa domowego, jaki urządza Związek Kobiet Pracujących, Aleje Marcinkowskiego 1. Zgłoszenia przyjmuje jeszcze biuro Związku między godz. 13 a 14 i w czwartki od godz. 17—18.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Centralne władze Funduszu Bezrobocia** postanowiły przeprowadzić doraźną kontrolę bezrobotnych, korzystających ze świadczeń z Funduszu Bezrobocia na terenie Województwa Poznańskiego. Kontrola ta przeprowadzana będzie pod kierunkiem Inspektora Funduszu Bezrobocia w zakładach pracy i w miejscach zamieszkania bezrobotnych. W razie ustalenia wypadków nieprawnego pobierania świadczeń przez bezrobotnych, względnie wystawiania fałszywych świadectw przez zakłady pracy, winni będą pociągnięci do odpowiedzialności sądowo-cywilnej i karnej.

— * **Poznańskie Tow. Oratoryjne** dawn. Koło Śpiewackie Polskie obchodzi w dniu 3 maja 47 rocznicę istnienia W związku z tem odbędzie się uroczyste zebranie oraz zabawa taneczna na sali p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej. Uprasz się członków nieczynnych, gości oraz sympatyków o liczny udział.

Dla oczyszczenia krwi pijcie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka-Józefa"**. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 10122

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Z Lombardu Miejskiego.** Od paru dni w sali p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej odbywa się licytacja przedmiotów zastawionych w lombardzie miejskim przy ul. Sierocej, a nie wykupionych lub nie prolongowanych w swoim czasie. Rzeczy droższe nie mają zbyt wielkiego pokupu. Licytacje odbywają się stale co kwartał i zawsze ściągają tłumy publiczności oraz handlarzy, pragnących za tanie pieniądze kupić jakiś przedmiot. (we)

— * **Z nadzwyczajnego zebrania Zw. Bankowców.** W sprawozdaniu naszem z nadzwyczajnego zebrania były pewne nieścisłości, mianowicie na nadzwyczajnem walnem zebraniu w dniu 15 b. m. wyłoniona została z ramienia bezrobotnych bankowców specjalna komisja organizacyjna, a nie komitet, dalej: prezesem komisji organizacyjnej został obrany p. Stanisław Tylko, a nie p. Kuźniewski.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **Chodzież.** (Odczyt.) W niedzielę 24 bm. wygłosił na sali Hotelu Dworcowego delegat zarządu głównego Ligi Morskiej i Kolonjalnej p. kpt. Stypułkowski odczyt o znaczeniu morza i marynarki handlowej i wojennej dla państwa. Po ciekawym tym odczycie p. insp. szk. Kisielewicz poprosił kilku panów do komitetu, który zajmie się zorganizowaniem w Chodzieży i powiecie chodzieskim Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

— („Carewicz".) W ubiegłą niedzielę Teatr Wielkopolski pod dyrekcją p. Brzeskiego odegrał arcydzieło Gabrjeli Zapolskiej w trzech aktach p. t.: „Carewicz". Przedstawienie to zgromadziło na sali dużą część publiczności, która bardzo chętnie korzysta z gościnnych występów Teatru Wielkopolskiego.

— (Kradzież.) W nocy na niedzielę dokonano kradzieży w Hotelu Dworcowym. Skradziono mianowicie 3 pościele, wartości około 250 zł. Policja przedsięwzięła energiczne poszukiwania za złodziejami. (jm)

— * **Gąsawa.** (Z Tow. „Sokół".) W niedzielę 24 bm. odbyło się zebranie „Sokoła", które zagaił wiceprezes p. Skonieczny, kier. szkoły. Referat o Słowackim wygłosił p. L. Chojnacki. Prezes odczytał komunikat Związku i zaproszenie na udział w poświęceniu sztandaru Zw. Hallerczyków w Żninie. Do Towarzystwa zgłosiło się 8 nowych członków. Gospodarzem boiska wybrano p. Dreżewskiego. Wobec tego, że Tow. w przyszłym roku obchodzi 20-lecie istnienia, przygotowuje się z całym zapałem do tego jubileuszu. Prawdopodobnie w związku z 20-leciem odbędzie się w Gąsawie zjazd „Sokołów" okręgu inowrocławskiego. Należy zaznaczyć, że Tow. podczas zebrania gościło placówkę Hallerczyków ze Żnina, która przybyła na wycieczkę do Gąsawy. (cg)

— * **Jarocin.** (Trup na torze). W nocy na 22 bm. o godz. 2 znalazł drożnik kolejowy p. Kowalski z Mieszkowa, obchodząc tor, na odcinku kolejowym Jarocin — Poznań, w klm. 60,6 około stacji kolejowej Mieszków, strzępy ciała ludzkiego. Zachodzi prawdopodobnie nieszczęśliwy wypadek. Personalij nieboszczyka dotychczas nie ustalono. W podartem na strzępy ubraniu znaleziono papier urzędowy (sądowy) na nazwisko Kapuścińskiego Walerjana z Dobrzycy pow. krotoszyńskiego, ale nie był to własny dokument zmarłego. (ek)

— * **Kobylin.** (Z życia „Sokoła".) Ostatnie walne zebranie Tow. gimn. „Sokół", które zagaił prezes, odbyło się na sali Strzelnicy. Na przewodniczącego wybrano p. Voelkla Br., a do pióra p. Kwiatkiewicza Ign. Ze sprawozdań starego zarządu wynikało, że Tow. pracowało i rozwijało się bardzo dobrze. Po udzieleniu staremu zarządowi absolutorjum, przystąpiono do wyboru nowego, w skład którego weszli pp.: Gajowczyk W. — prezes, Voelkel Br. — wiceprezes, Kwiatkowski Ign. — sekretarz, Rajewski St. — zast. sekretarza, Wechman Wacł. — skarbnik, Krajka J. — naczelnik, Krawczyński Cz. — podnaczelnik, Gryszkówna M. — naczelniczka, Szulczykówna M. — podnaczelniczka.

— (Z Tow. Robotników.) W maju obchodzi nasze Katolickie Tow. Robotników Polskich czterdziestolecie swego istnienia.

— (Czy S. M. P. jest organizacją „antypaństwową"?) W niedzielę, 17 bm. odbyć się miało uroczyste zebranie Stow. Młodzieży Polskiej parafji Wyganów w szkole katolickiej w Łagiewnikach (koło Kobylina). Na zebranie to miało przybyć także S. M. P. z Kobylina Tymczasem w sobotę policja, nie wiadomo z jakich przyczyn, nie pozwoliła na odbycie zebrania. Trzeba zaznaczyć, że w Kobylinie istnieje S. M. P. już od roku 1909. a więc jeszcze pod zaborem pruskim, jednak zebrania odbywały się co miesiąc bez żadnych przeszkód Dziś w wolnej i niepodległej Polsce nie zawsze pozwalają na odbywanie się zebrań! Czy S. M P zostało uznane za organizację „antypaństwową"? A jeśli tak, to za co? Czekamy odpowiedzi. (h. k.)

— * **Szamotuły.** (Jeszcze o 19 marca.) Tutejsza placówka Hallerczyków urządziła, jak co roku, w dniu 19 marca r. b., ku uczczeniu błękitnego wodza, gen Jó-

Głową o mur

Podwójna buchalterja jajkowa

Służąca pojechała wczoraj do chorej matki na wieś, więc Kasia była dzisiaj sama na targu po zakupy. Wróciła zmęczona, niosąc w torbie sałatę, dwie wiązki rzodkiewek, jakąś mąkę, jakąś kaszkę, no i mendel jajek.

A właśnie, te jajka... Okazało się, że ją okropnie zirytował ten sprawunek.

— Wyobraź sobie, tanio kupiłam, — powiada, — po 6 groszy...

— No to świetnie...

— Ale kiedy wracając spotkałam jedną przekupkę, która proponowała mi po 5 groszy...

— Szkoda, — wtrącam, chcąc okazać wielkie zainteresowanie sprawami kulinarno - gospodarczemi. — Niepotrzebnie wydałaś o 15 groszy więcej. Ziarnko do ziarnka...

— Ale nie o to chodzi.

— O cóż więc?

— Przecież w składach spożywczych są jajka po 8 i 10 groszy...

— Może większe?

— Ale skąd, takie same! To mnie oburza. Okazuje się, że ten sam towar jedni sprzedają po 5 groszy, a inni po 10. Więc gospodyni, która hoduje kurę i kura, która wydaje na świat jajko, obie te panie razem za swe ciężkie trudy otrzymują razem 5 groszy i uważają, że im to wystarcza. A tyleż samo, to znaczy 5 groszy zarabia ktoś, kto te jajka po prostu przeniesie z jednego końca miasta na drugi, albo i jeszcze bliżej.

Im dłużej słuchałem, tem jaśniejszem mi się zdawało, że jednak ta Kasia ma trochę racji. Z przekory bąkam:

— A jednak kochanie, zdaje mi się...

— Niema żadnego: „a jednak"! — O Kasia umie być kategoryczna czasami, jeszcze jak. — Ta buchalterja nie jest zupełnie w porządku. Najlepiejby było, żeby kury same sprzedawały swoje własne produkty...

— Moja droga, po pierwsze wiesz przecież, że to niemożliwe, a po drugie cóżby robili ci wszyscy ludzie, zajmujący się teraz handlem?

W oczach Kasi zamigotał figlarny płomyk.

— Ano nic... Chodziliby sobie wolni, jak ptacy, to tu, to tam. A jakby zgłodnieli, mogliby sobie kupić z pierwszej ręki jajek po 5 groszy. Tanio... Jajecznica na dwie osoby za 40 groszy...

Oj Kasiu, Kasieńko... Hirek.

zefa Hallera, uroczyste zebranie dla członków i sympatyków. Zebranie, jak już pisaliśmy, miało charakter bardzo uroczysty. Nie wszystkim to się jednak spodobało, gdyż onegdaj odebrał prezes tegoż Związku, kupiec p. Stanisław Musiał, nakaz karny na złotych 15, za zwołanie zgromadzenia publicznego bez zezwolenia. Oczywiście oprze się sprawa ta o sąd.

— (Obchód 3 Maja.) Program uroczystości 3 Maja ustalony i zatwierdzony przez komitet zjedn. towarzystw w Szamotułach, jest następujący: O godz. 10,15 zbiórka towarzystw na placu przed pocztą, raport, wymarsz na nabożeństwo do kolegjaty. O godz. 12,20 przemówienie na rynku. O godz. 15 zabawa ludowa w ogrodzie „Strzelnicy" dla dzieci szkół powszechnych. Wieczorem o godz. 20,15 urządza Stow. Młodzieży Polskiej wesołe przedstawienie na sali p. Sundmannowej. (sc)

— * **Rogowo.** (Z dozoru kościelnego.) Ostatniej soboty pod przewodn. ks. prob. Kuczmy odbyło się zebranie Dozoru Kościelnego. Po sprawozdaniu komitetu budowy wież (odrestaurowano grożące runięciem wieże) uchwalono zwrócić się po pomoc finansową do Urzędu Ziemskiego w Poznaniu, jako patrona tut. kościoła, gdyż dalsze renowacje świątyni są nieodzowne, a fundusz parafjalny jest bardzo szczupły. Z tej racji wybrano delegację złożoną z pp.: burmistrza Sobczaka, dyr. banku Lisieckiego i posiedziciela ziemsk. Czarlińskiego, która w najbliższych dniach uda się do Poznania w celu wszczęcia pertraktacyj o pomoc dla parafji rogowskiej.

— (Osobiste.) W połowie kwietnia naczelnik urzędu pocztowego p. K. Muszyński został przeniesiony na równorzędne stanowisko do Gniewkowa. Na opustoszały wakat narazie nikogo nie naznaczono. (cg)

— * **Września.** (Obchody 2 i 3 maja.) Podczas zebrania Związku towarzystw miejscowych uchwalono program tradycyjnych uroczystości narodowych w dn. 2 i 3 maja. Dnia 2 maja o godz. 6.30 wyruszy pochód z rynku do pomnika pod Sokołowem, gdzie spoczywają prochy powstańców z r. 1848. Uroczystość rozpocznie się śpiewem „Lutni", poczem nastąpi deklamacja, przemówienie, złożenie wieńca, modlitwa i wspólny śpiew. Na dzień 3 maja przewidziana jest zbiórka przedstawicieli władz i towarzystw na dziedzińcu gimn., skąd wyruszy pochód do kościoła, a później na rynek na uroczystość publiczną. W dniu tym podejmą Stow. Młodzieży żeńskiej i męskiej kwestę uliczną na rzecz T. C. L.

— (Pomoc na zasiewy wiosenne.) Tutejszy komitet dla spraw finansowo-rolnych zainicjował w tut. powiecie akcję doraźnej pomocy kredytowej na zasiewy wiosenne dla gospodarstw, pozbawionych ziarna siewnego. Starostwo nawołuje do wnoszenia podań.

— (Prace mijeskie.) Miejski komitet dla spraw bezrobocia dożywiał przez kilka miesięcy zimowych około 300 rodzin bezrobotnych i wydał na ten cel 25 tysięcy złotych. Drogą dobrowolnych składek zebrano 20 tysięcy zł. Komitet wojewódzki udzielił pomocy przez cały czas tylko 1500 zł. Pozostały deficyt na około 5 tysięcy zł pokryć będzie musiał magistrat, gdyż ofiarność obywatelstwa zmniejszyła się znacznie. W celu przyjścia z pomocą rzeszom bezrobotnych magistrat zatrudnia większą liczbę ludzi przy podniesieniu poziomu i osuszaniu targowicy, przy kanalizacji ulicy Legji Wrzesińskiej, w parku miejskim, przy przeniesieniu kortów tennisowych z boiska miejskiego do parku itd. Przy pracach tych zatrudnia się około 150 ludzi po 4 godziny dziennie, co powoduje dla miasta około 3 tysięcy zł wydatków tygodniowo.

— (Z Sokoła.) Tutejsze gniazdo żeńskie Sokoła odegrało wesołą komedyjkę pod tyt. „Ach to Zakopane". Przedstawienie wypadło ku ogólnemu zadowoleniu. (y)

— * **Zduny.** (Pomoc bezrobotnym.) Z inicjatywy komitetu niesienia pomocy dla bezrobotnych pod przewodnictwem p. burmistrza Szała, powstała w naszem mieście kuchnia dla bezrobotnych, z której od szeregu tygodni otrzymuje obiady codziennie około 500 bezrobotnych. Liczba ta jeszcze znacznie wzrośnie, gdyż z dniem 1 lipca rb. będzie zamknięta tut. cukrownia, w której stale pracowało 200 ludzi a w czasie kampanji przeszło 1000.

— (Dzieciobójstwo.) U pewnego mieszkańca w Perzycach znaleziono w tych dniach w ustępie noworodka płci żeńskiej. Wyrodną matką była jakaś młoda dziewczyna z Chachalni, którą policja w tym samym dniu zaaresztowała. (pz)

— * **Żerków.** (Z życia towarzystw.) Niedawno odbyło się zebranie plenarne Bractwa Kurkowego, na którem p. Drahokopill zdał sprawozdanie ze zjazdu delegatów w Poznaniu. Następnie omówiono program uroczystości zielonoświątecznych, przyczem były głosy, aby z powodu panującego kryzysu nie występować hucznie. W końcu dowiedzieli się zebrani, że z urządzonego w karnawale balu maskowego czysty dochód wynosi 204 zł. Zebranie uchwaliło poprawienie wału w strzelnicy, przyczem znajdą pracę bezrobotni. — Na salce parafjalnej odbyło się zebranie Tow. Śpiewu „Lutnia". Zebranie zagaił prezes p. Jaksa. P. prezes zakomunikował, że odtąd towarzystwo ma znów dyrygenta. Lekcje śpiewu będą się odbywać, jak przedtem, dwa razy w tygodniu. Latem odbędzie się w Żerkowie zjazd okręgowy Kół Śpiewaczych. — Konferencja prezesów ustaliła następujący program uroczystości 3 Maja. O godz. 9,30 zbiórka przed pomnikiem poległych, o godz. 9,45 złożenie wieńca przed pomnikiem przez Tow. Przemysłowców i wymarsz do kościoła na mszę św. Po nabożeństwie wraca pochód na rynek, gdzie wygłosi przemówienie wójt p. Śmigielski, poczem śpiewać będzie „Lutnia". Na zakończenie odśpiewa się Rotę. (żb)

— * **Czempiń.** (Plantacje miejskie.) Z dawniejszego targowiska na Zielonym Rynku urządza miasto plantacje. Rozpoczęto już prace. Zajęci są bezrobotni — Prace wykonuje ogrodnik p. Godurkiewicz.

Zawarcie umowy zbiorowej w przemyśle i handlu na Pomorzu

W wyniku interwencji okręgowej inspekcji pracy w Bydgoszczy zlikwidowany został zatarg o płace w przemyśle i handlu na Pomorzu.

W toku szeregu konferencyj, odbywanych pod przewodnictwem inspektora pracy, inż. Świeżawskiego, pracodawcy domagali się 20-proc. obniżki płac, na co organizacje robotnicze nie chciały się zgodzić, żądając całkowitego utrzymania płac dotychczasowych.

Ostatecznie nastąpiło porozumienie. W najbliższych dniach zawarta zostanie nowa umowa zbiorowa, przewidująca ogólną obniżkę płac w przemyśle i handlu na Pomorzu o 5 proc., oraz obniżkę o 10 proc. w przemyśle ceramicznym, w tartakach i fabrykach maszyn.

Nieznany samobójca na torze kolejowym

Leszno, 25. 4. (Tel. wł.) Dzisiaj na torze kolejowym Leszno-Rawicz, tuż pod Lesznem przy ul. Kluczowej znaleziono w godzinach rannych trupa mężczyzny. Głowa odcięta od tułowia leżała w odległości kilku metrów od toru. Denat, przy którym nie znaleziono żadnych dowodów osobistych, nie został dotąd rozpoznany. Śledztwo w toku.

Mówi się, że podobno pochodził z Małopolski. Dzień poprzednio widziano go w okolicy; dopytywał się o godzinę przyjazdu kurjera z Rawicza. Wszelkie oznaki zdają się wskazywać na to, że zachodzi fakt uplanowanego samobójstwa. (Kz.)

Z Pomorza

— * **Chojnice.** (Z Rady miejskiej.) Na wtorkowem posiedzeniu Rady miejskiej wyrażono zgodę na sprzedaż inwentarza, po zlikwidowanym miejskim szpitalu chorych. Powyższy sprzęt zakupiła Okręg. Kasa Chorych za 4 500 zł. W punkcie drugim omawiano sprawę umowy Magistratu z firmą „Pombawu" w sprawie bicia bekonów. Punkt ten załatwiono na posiedzeniu poufnem.

— * **Czersk.** (Przed 3 Maja.) Z inicjatywy prezesa Tow. Powst. i Wojaków p. Ostrowskiego odbyło się w środę wielkie zebranie prezesów miejscowych organizacyj, w sprawie obchodu święta narodowego 3 Maja. Obradom przewodniczył ks. dziekan Sprengel przy udziale około 70 osób. Uchwalono urządzić wielki obchód, uzgodniono program i wybrano odpowiednią komisję.

— (Kongregacja Ojców przeciw „Tajnemu Detektywowi"). Na ostatniem zebraniu tut. Kongregacji Ojców poruszono kwestję rozpowszechniania się na tut. gruncie pisma „Tajny Detektyw", którego treść przyczynia się do wzrostu przestępczości. Zebrani wyrazili swe oburzenie z powodu kolportowania takiego pisma w naszem mieście, polecając przedsięwzięcie dalszych kroków ks. dziek. Sprenglowi i zarządowi Kongregacji.

— * **Gdynia.** (Męska Konferencja Św. Wincentego a Paulo.) Z inicjatywy ks. proboszcza Turzyńskiego zawiązała się tutaj ostatnio Męska Konferencja Św. Wincentego a Paulo. Organizatorzy, w liczbie 18 panów, jednogłośnie przystąpili do konferencji w charakterze czynnych członków. Dalej postanowiono odbywać zebrania regularnie co tydzień, w poniedziałki, o godzinie 20. Delegatami na zjazd charytatywny w Pelplinie wybrano pp.: Kamrowskiego, Skwiercza i Stefaniaka.

— (Przeciw przymusowemu holowaniu w porcie.) Rada interesentów portu wypowiedziała się przeciwko przymusowi holowania w tutejszym porcie, ponieważ w przystani gdyńskiej warunki poruszania są stosunkowo bardzo korzystne i porty zagraniczne, posiadające daleko trudniejsze warunki wjazdu i manewrowania w porcie, przymusu holowania dla statków nie stosują. Odpowiedni memorjał podkreśla, że w pierwszej linji w posługiwaniu się holownikiem jest zainteresowany kapitan statku, który używa go, gdy zachodzi istotnie konieczna potrzeba. Przymus holowania w tutejszym porcie jest zupełnie nieżyciowy i dlatego jest bardzo często przyczyną zatargów z zagranicznymi kapitanami, którzy, będąc w Gdyni wielokrotnie, znają dobrze tutejszy port i sprzeciwiają się obkładaniu ich haraczem za korzystanie z holownika, który nie jest im bynajmniej potrzebny. (S. B.)

— * **Tczew.** (Włamywacz 85 letni.) — Niejaki Bernard Burkowski z Tczewa, liczący 85 lat, który w ostatnim czasie dokonał różnych włamań i kradzieży strychowych, został na ostatniem posiedzeniu tutejszego sądu grodzkiego skazany na rok i 3 miesiące więzienia. Jego wspólniczka, niejaka Monika M., która sprzedawała skradzione rzeczy, została skazana na 6 miesięcy więzienia z odroczeniem na 2 lata. Kilkanaście osób, które kupowały skradzione rzeczy, skazane zostały na miesiąc więzienia z odroczeniem.

— (Nożowiec.) Na tutejszym dworcu przyszło między dwoma robotnikami do ostrej sprzeczki. Chodziło o kobietę. Jeden z robotników zadał swemu przeciwnikowi kilka ciosów nożem w plecy, tak, że musiano zranionego odstawić do szpitala. Napastnik, niejaki Jan Sz., pochodzi z Królewskiej Huty.

— (Obchód Mestwinowski.) Ostatniej niedzieli odbyła się z okazji 650 rocznicy testamentu księcia pomorskiego Mestwina II., w którym oddał Pomorze królowi polskiemu, uroczysta akademja w salce Czeladzi Katolickiej, urządzona przez Towarzystwo gimn. „Sokół". Udział publiczności był liczny. (ds.)

Z Kaliskiego

— * **Kalisz.** (Uparta samobójczyni.) Będąc w stanie podchmielonym, Józefa Milczarkówna, dziewczyna lekkich obyczajów, usiłowała utopić się w Prośnie, obok mostu kamiennego, w czem przeszkodzili jej szoferzy taksówek. Milczarkówna nie poprzestała na nieudałym zamachu na swoje życie. Pobiegła Wałami Kazimierzowskiemi w stronę portu i zrzuciwszy z siebie płaszcz i suknię, skoczyła do głębokiej w tem miejscu rzeki. Jeden z przechodniów pospieszył z pomocą tonącej, jednak Milczarkówna odepchnęła go, pogrążając się sama w wodzie. Po trzy godziny trwających poszukiwaniach ciało Milczarkówny wydobyto i odwieziono do kostnicy przy miejskim cmentarzu. (mk)

— * **Konin.** (Osobiste.) Adw. Stanisław Jerzmanowski przeniósł swą kancelarję z Koła do Konina. Kancelarja mieści się przy pl. Wolności 4. Wyrażamy nadzieję, że p. adw. Jerzmanowski zdobędzie sobie wśród społeczeństwa konińskiego takie samo zaufanie, jakiem się cieszył w Kole.

— (O odczytach ks. Leśnobrodzkiego.) W objeździe po różnych miastach woj. łódzkiego przyjechał zkolei do Konina ks. Leśnobrodzki celem wygłoszenia kilku odczytów. Bezkrytyczni często słuchacze nie rozumieją, że pod pokrywką walki z bolszewizmem prelegent w misterny sposób przemyca niektóre swoje poglądy osobiste, które bynajmniej nie są w zgodzie z poglądami lwiej części katolickiego społeczeństwa polskiego. Różne n. p. uwagi prelegenta o kwestji żydowskiej, niby nawiasem rzucane, nie spotykają się z protestem słuchaczy dlatego tylko, że są przemycane przez prelegenta niezwykle zręcznie i giną w powodzi słów. W każdym razie przyszli słuchacze ks. Leśnobrodzkiego winni ustosunkować się do jego wywodów, opartych często na nieścisłych faktach historycznych, baczniej i krytyczniej.

— (Pierwsze kroki Akcji Katolickiej.) W ub. tygodniu odbyło się w sali kina „Polonia" wielkie, inauguracyjne zebranie Akcji Katolickiej. Do zarządu tymczasowego weszli: hr. Kwilecka, rejent p. Sikorski i rolnik p. Kordylewski. Nowej placówce szczęść Boże w pracy! (kf)

— * **Wieluń.** (Zabił drągiem swoją wierzycielkę.) Mieszkaniec wsi Czykaszew w pow. wieluńskim, Stanisław Janyst, pożyczył swego czasu od swej krewnej p. Zgorzelickiej z Częstochowy 350 zł. Kiedy Zgorzelicka, nie mogąc w żaden sposób wydobyć pożyczonych pieniędzy, udała się do dłużnika osobiście, rozgniewany Janyst pochwycił drewniany drąg i rozpłatał nim głowę kuzynce. Nieszczęśliwa kobieta, przewieziona do szpitala, zmarła. Stanisława Janysta osadzono w więzieniu do dyspozycji władz sądowych. (wr)

— * **Turek.** (Katastrofa autobusowa.) Na drodze, wiodącej do Turku, wydarzyła się onegdaj poważna katastrofa. Przejeżdżający drogą autobus pasażerski wpadł z impetem na wóz z sianem. Wskutek zderzenia woźnica wozu i trzej pasażerowie autobusu zostali poranieni.

Wojna z lekarzami, szpitalami, aptekarzami?

Czy na to istnieje Kasa Chorych? — Niezdrowe stosunki w Środzie

Z Środy piszą nam:

W Środzie istnieje szpital, wyposażony we wszystkie nowoczesne zdobycze sanitarne, urządzony wzorowo, mogący pomieścić 105 chorych. Wybudowany został dzięki ofiarności obywatelstwa miasta i okolicy za czasów zaborczych; obecnie należy on do Zgromadzenia SS. Miłosierdzia.

Od lutego b. r. Kasa Chorych z nieznanych przyczyn nie skierowuje do szpitala członków Kasy; lekarz obwodowy tejże Kasy posługuje się nawet wybiegami przed ubezpieczonymi, że szpital nie posiada urządzeń leczniczych i t. p. W poważniejszych nawet wypadkach każe się ciężko chorych transportować do Gniezna — odległości 60 klm — a już trzeba wprost walkę staczać, jeżeli chce się uzyskać wyjątek dla osób, które nie zniosłyby przewozu do innego szpitala.

Obywatelstwo i ubezpieczeni powiatu średzkiego mają tej walki już dosyć i niedługo trwać będzie, a wystąpią bezwzględnie przeciw tym niezdrowym stosunkom. Kasa Chorych jest instytucją, utrzymywaną środkami obywatelstwa, nie na to, aby prowadziła walkę z szpitalami, lekarzami i aptekarzami, ale na to, aby dawała pomoc wszystkim cierpiącym członkom.

Ujęcie niebezpiecznych włamywaczy w Inowrocławiu

W ostatnich tygodniach miasto Inowrocław było terenem niezwykle zuchwałych kradzieży z włamaniem, a nawet napadów ulicznych. Przez dłuższy czas włamywacze byli nieuchwytni. Było niewątpliwe, iż działała jedna i ta sama szajka.

Dopiero po ujawnieniu sprawców włamania do fabryki obuwia J. Zawady w Inowrocławiu wyjaśniła się sprawa. Aresztowano Józefa Ziółkowskiego i Aleksandra Szuica, obu z Inowrocławia. Udowodniono im pięć kradzieży z włamaniem i napad uliczny z rozbojem. Włamywacze dopuścili się kradzieży i włamań u p. Michała Navary (pl. Św. Ducha 54), w restauracji p. Dzikowskiego przy ul. Toruńskiej, p. Marji Włosikowej, ul. Św. Mikołaja i w fabryce obuwia u p. Zawady. Ponadto dokonali oni napadu rabunkowego na ul. Toruńskiej, na osobie p. Konstancji Kleinschmidtowej. U paserów znaleziono całe masy towaru pochodzącego z kradzieży. (k)

W Bydgoszczy zasmarowano smołą sklepy żydowskie

W nocy z soboty na niedzielę zasmarowane zostały smołą wszystkie sklepy żydowskie na „Nalewkach" bydgoskich. Na oknach wystawowych około 50 sklepów w okolicy Starego Rynku, przy ul. Długiej, Szpitalnej, Jana Kazimierza, Batorego, Jezuickiej, Kościelnej i Podwala, zdumieni przechodnie ujrzeli w niedzielę wielkie napisy smołowe: „Żyd".

Niektórzy żydzi, zauważywszy na swoich składach te napisy, starali się je usunąć, co było niezmiernie trudne. Usunięcie bowiem smoły wymaga wiele wysiłków.

Wieść o tajemniczem zdarzeniu na bydgoskich „Nalewkach" rozniosła się lotem błyskawicy po mieście. Przy najpiękniejszej pogodzie poczęły zewsząd napływać, szczególnie po południu, tłumy, oglądając napisy.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

POLSKI INSTYTUT W NOWYM JORKU

Nowy Jork, 14 kwietnia.

Z inicjatywy znanego pianisty i kompozytora Zygmunta Stojowskiego, powstał przy tutejszem „Roerich Museum" — Polski Instytut Kultury i Sztuki.

Co to jest „Roerich Museum"?

W r. 1929 założył malarz rosyjski Mikołaj Roerich instytucję artystyczną, tak nazwaną. Jest to centrala różnych organizacyj kulturalnych i artystycznych, które Roerich pozakładał w różnych krajach, a które służą zetknięciu się artystów różnych narodowości na terenie sztuki. Muzeum ma stałą kolekcję obrazów, lecz przedewszystkiem jest centralną siedzibą tych stowarzyszeń, rozrzuconych po Europie, Azji, Afryce, Ameryce Północnej, Środkowej i Południowej. To też Muzeum urządza perjodycznie wystawy sztuki różnych narodów, jak ostatnio sztuki japońskiej a teraz kanadyjskiej. Japońska wyruszyła niedawno z Muzeum na objazd po Stanach Zjednoczonych, a pozostaje pod protektoratem rządu japońskiego.

Przy tej instytucji powstała obecnie sekcja polska. Wobec tego otwierają się przed naszą propagandą artystyczną pewne nowe widoki. Na zebraniu organizacyjnem zaznaczył też konsul generalny dr. Marchlewski, że sekcja polska Roerich Museum powinnaby porozumieć się z Towarzystwem szerzenia sztuki polskiej wśród obcych, istniejącem w Warszawie. W ten sposób łatwiej by było urządzić w Ameryce tak bardzo potrzebną reprezentacyjną wystawę sztuki polskiej. Polska linja okrętowa mogłaby ułatwić przewóz dzieł sztuki. Mimo to koszta takiej wystawy, ze względu na niezmiernie wysoką stawkę ubezpieczeniową (10 000 dolarów), mogłyby przekraczać nasze możliwości finansowe. W takim razie należałoby zorganizować cykl mniejszych wystaw, mniejszego nakładu pieniężnego wymagających. Możnaby pokazywać bądź to rozmaite odmiany techniczne naszej sztuki, jak grafikę, malarstwo, rzeźbę, przemysł artystyczny, każde z osobna, bądź też przedstawiać kolejno rozmaite kierunki polskiej sztuki współczesnej.

Jedno jest pewne: coś w tym kierunku uczynić trzeba. Francja posiada swoje „Museum of French Art" ze stałą kolekcją dzieł sztuki francuskiej i urządza co pewien czas specjalne wystawy, sprowadzając prace nawet z Luwru. W muzeum hiszpańskiem istnieje bardzo bogaty zbiór sztuki starej i galerja obrazów współczesnych. Niedawno powstało muzeum irlandzkie. Rosję reprezentuje „American Russian Institute", który systematycznie urządza wystawy ikon, oraz sztuki dzisiejszej. Sprężyście są organizowane pokazy niemieckie, największy, urządzony rzeczywiście na ogromną skalę, odbył się zeszłego roku w „Museum of Modern Art". Mniejsze, lecz dobre wystawy urządzają nieomal wszystkie narody świata, wśród nich umiejętną propagandą wyróżniają się Węgrzy. Polska nie może i nie powinna pozostawać w tyle. Ameryka, a szczególnie Nowy Jork, największy rynek sztuki całego świata, stanowczo za mało wie o sztuce polskiej. Roerich Museum oddaje Instytutowi do dyspozycji co miesiąca salę wykładową, sale wystawowe na nasze pokazy, oraz raz do roku salę koncertową. W ciągu wiosny odbędzie się w niej koncert Zygmunta Stojowskiego.

Polonja tutejsza jest wielce wrażliwa na sukcesy polskie w Ameryce. — Gdy reprezentacyjna wystawa przyjedzie do Ameryki, a prasa amerykańska odniesie się do niej życzliwie, o czem wątpić nie należy, Polacy-Amerykanie zrozumieją wartość propagandową sztuki polskiej, i mogą się stać pod niejednym względem pomocni w naszych imprezach artystycznych.

Dr. Irena Piotrowska.

Jutro

JAK ŚLĄSK POMNAŻA KULTURĘ NAUKOWĄ

przez

Alfreda Jesionowskiego.

POD WAWELEM ZROBIONO INWENTARZ ZA LAT STO

Miasto ruder i pustek — A w sto lat potem? — Przez jeden wiek dziewiętnasty — Na dzisiejszem uboczu — Krakowianie i Krakowczycy — Inwentarz wielkiej szafy — Polskie głowy i polskie ręce — Świadectwo że naród żyje i rozwija się — Dla kultury narodowej — Dowód ku wiecznej pamięci.

Kraków, 24 kwietnia.

Na początku zeszłego wieku Kraków liczył 10 000 mieszkańców. Domy były ruderami, okna zabite deskami. Gmachy i kościoły stały ruiną. Przechodził najgłębszy upadek w ciągu swego tysiącletniego istnienia.

Na początku wieku XX miał 200 tysięcy ludności i 40 kilometrów kwadratowych powierzchni, był wyasfaltowany i zbetonowany, odnowił wszystkie zabytki, najwspanialsze w Polsce i najliczniejsze. Miał pierwszy w Polsce Uniwersytet, Akademję Umiejętności, Akademję Sztuk Pięknych, świetny teatr — był literackiem i artystycznem centrum życia narodowego.

Zabrany w r. 1773 przez Austrję i odcięty od reszty Małopolski, był kolejno „austrjackim", po Kongresie Wiedeńskim dostąpił rangi „Wolnego Miasta", aż stał się znów „galicyjskim" jako druga nieurzędowa stolica Małopolski austrjackiej („wielkiego księstwa krakowskiego"), posiadająca nie zwykłego starostę, lecz „delegata Namiestnictwa".

Sto lat — i takie przemiany!

Towarzystwo miłośników historji i zabytków Krakowa wydało jako dwa tomy swojej Bibljoteki Krakowskiej, historję tych lat stu. Ma ona swoje głębsze znaczenie. Kraków — nie wchodźmy głębiej w przyczyny — znalazł się jakby na uboczu Polski zmartwychwstałej. Położony pod względem geograficznym odśrodkowo w stosunku do Warszawy-stolicy, nie jest przechodnią bramą ani na Zachód — bo jest nią Poznań — ani na Wschód, jak Wilno, ani na południowy Wschód, jak Lwów. Nawet podróżnym warszawskim do Wiednia i Szwajcarji wystarczy Szczakowa i Trzebinia. Odzyskany Śląsk, który chcemy zagospodarować i związać z Polską jak najmocniej, wyposaża się w rozliczne instytucje, które czynią go odrębnem środowiskiem, chociaż Kraków stanowi z natury rzeczy ośrodek nerwowy całego zagłębia krakowsko-śląskiego, coś jak Duesseldorf w stosunku do Nadrenji. Kraków został na uboczu a na dobitek w pierwszych latach niepodległości wyekspensował się z ludzi, którymi obdzielił potrosze całą Polskę intelektualną, urzędniczą i artystyczną. Profesorowie naszych pięciu Uniwersytetów to w niemałej ilości Krakowianie, lub przynajmniej „Krakowczycy": ludzie którzy przez Kraków przeszli. Niemało Krakowian wśród urzędników najwyższych i wyższych. Warszawska Szkoła Sztuk Pięknych — dzisiaj już Akademja — stoi i idzie naprzód Krakowianami albo Krakowczykami. Wszystkie wielkie gwiazdy stołecznych teatrów wyszły z Krakowa albo mają za sobą krakowską szkołę Pawlikowskiego i Solskiego. Kraków był jakby szafą, do której sięgała Polska po nagromadzone od dziesiątków lat zapasy.

Dwa tomy „Krakowa w wieku XIX" są jakby rozumowanym inwentarzem tej szafy, który na tle historycznego rozwoju objaśnia, w jaki sposób się zapełniała. Ogólnie przedstawia to dr. Stanisław Estrejcher we wstępnym szkicu „Znaczenie Krakowa dla życia polskiego w XIX wieku". Ustrój i miasta i działalność prezydentów samorządowych (samorząd miejski otrzymał Kraków w formie ostatecznej w r. 1866) obrazuje tyle zasłużony historyk miasta, dr. Adam Chmiel. W tym rozdziale znajdą odpowiedź ci, dla których „Galileja" była synonimem zastoju, lenistwa i opuszczenia rąk. Warto, aby uważnie przeczytano go w innych dzielnicach, które nie bez zdziwienia może przemierzą drogę, jaką przebyło nasze miasto od ruiny do rozkwitu, zawdzięczanego nie Austrji, która wiadomo jak o Galicję dbała, lecz polskim głowom i rękom, które wszystko, co zaistniało, musiały stworzyć same, a nieraz rządowi wiedeńskiemu wyrwać.

Rzewnym zarysem akcji charytatywnej w Krakowie — która jest w wielu względach przykładową co do rozmiarów i organizacji — kończy p. Zofja Adamowa Krzyżanowska tom pierwszy, zawierający nadto rozdział tak ważny, jak historję gospodarczą **Krakowa, napisaną przez dra Klemensa Bąkowskiego**, długoletniego syndyka gminy, jednego z najgorętszych miłośników i najzasłużeńszych pracowników naszego miasta.

Już wyłącznie kulturze, którą Kraków w wieku XIX pomnożył w sposób najbardziej może zdumiewający ze wszystkich swoich wyczynów, jest poświęcony cały tom drugi tego znamiennego wydawnictwa. Na czele idzie, ma się rozumieć, rozwój nauk, skreślony przez p. Mieczysława Niwińskiego. Rozwój ogarnie ten dopiero, kto pamięta, iż w r. 1805 Uniwersytet Jagielloński został prawie zupełnie zniemczony, a profesorowie Polacy usunięci i Niemcy sprowadzeni — a z drugiej strony przypomni sobie, w jakim splendorze naukowym obchodził tenże Uniwersytet na początku wieku XX swoje półtysiąciolecie, uczczone przez delegacje wszystkich wielkich wszechnic świata aż do Chin i Japonji włącznie. Ten pochód tóg i biretów, przesuwający się na Rynku krakowskim przed rektorem Uniwersytetu Jagiellońskiego, był zdarzeniem na miarę ogromną, także pod względem politycznym. Przypomniał on światu naszą wiekową kulturę i naszą twórczość duchową, zaświadczył, że, mimo upadku naszej państwowości, naród żyje i rozwija się. — Obchodem tym założyliśmy niejako swoje miejsce wśród narodów, które mają prawo do niepodległości politycznej, bo duchową zachowały i posiadają — i w r. 1918 zajęliśmy to miejsce nie jako noworodki, ani jako szczęśliwi parweniusze, ale jako prawi dziedzice, obejmujący wywalczoną z powrotem ojcowiznę.

Obok Krakowa, jako siedziby Uniwersytetu Jagiellońskiego i Akademji Umiejętności, staje godnie Kraków literatury i sztuki. Dr. Tadeusz Sinko w szkicu „Stodwadzieścia lat literatury krakowskiej" zebrał wszystko, co się stało pod Wawelem od Woronicza i Wasilewskiego przez wiek XIX, a wiemy co i wiele się stało. Wystarczą dwa słowa: „Młoda Polska" i trzecie: Stanisław Wyspiański... Taksamo dzieje sztuki, ujęte przez dra Feliksa Koperę, dadzą się wytyczyć nazwiskami Piotra Michałowskiego, Matejki i Juljana Fałata, który w zreorganizowanej przez siebie Akademji Sztuk Pięknych stworzył wielkie seminarjum twórczości plastycznej na całą Polskę, której malarstwo krakowskie przodowało bezspornie aż do odzyskania niepodległego bytu. Taksamo dość wymienić Koźmiana, Pawlikowskiego, Kotarbińskiego i Solskiego, aby przypomnieć jakiem źródłem odrodzenia dla kultury narodowej był Kraków w zakresie teatru. Mniej niezawodnie dorobku znalazłoby się w zakresie muzyki, ale i tutaj błyszczy nazwisko takie, jak Władysława Żeleńskiego, głównego po Moniuszce pioniera polskiej opery.

Tak wygląda ten krótki „dowód ku wiecznej pamięci" — mówiąc po prawniczemu — stwierdzający co Kraków do kultury narodowej wniósł w dziewiętnastym wieku. Skromna jest forma tego dokumentu. Niema w nim chwalb, dytyrambów, opisów per longum et latum — przeważnie daty i cyfry, skomentowane tylko o tyle, aby obraz nie był nudny, ale żywy i ciekawy i aby dawał ciągłość rozwoju. Towarzystwo miłośników historji i zabytków Krakowa dobrze się swemu miastu zasłużyło — i nietylko jemu.

K. T.

Pisma nadesłane

„Przeszłość". Nr. 4. Treść: A. Hłasko Pawlicowa: „W jaki sposób powstało państwo Jugosłowiańskie?" — Kresowianka: „Wspomnienia Kresowianki". — P. Żukowski: „Attyla". — B. Szurmiak: „Wspomnienie o t. zw. rzezi galicyjskiej". — St. Wesołek: „W klasztorze niemieckim X w." — Adr. Red. ul. Karwowskiego 22, III.

„Wici". Nr. 4 (7). Treść: Rusinek: „Karol Hubert Rostworowski". — N. Magierowicz: „Gdy trzeba będzie ziarno brać..." — Z. Wasilewski: „Zagadnienia „regjonalizmu". — M. Turwid: „Autobusem czy — zaklętą karetą?" — A. Kosko: „Żywioł". — A. Dytkiewicz: „O regjon nadnotecki". — H. Trzecieski: „Z bydgoskiej głuszy". — Recenzje. — Adr. Red. Poznań, Chwaliszewo 15-16, III. p.

ŻYCIE KULTURALNE

DR. EMIL GODLEWSKI LAUREATEM M. WARSZAWY

Nagroda naukowa m. Warszawy przypadła w tym roku — jak donosiliśmy pokrótce — profesorowi Uniwersytetu Jagiellońskiego, dr. Emilowi Godlewskiemu.

Znakomity uczony liczy obecnie 57 lat życia. Urodzony w Małopolsce, w Hołosku Wielkiem pod Lwowem, studja średnie i wyższe odbył w Krakowie i stale pod Wawelem przebywa. Już w 24 roku życia otrzymał na Uniwersytecie Jagiellońskim stopień doktora medycyny, poczem, odbywszy studja uzupełniające w Monachjum, poświęcił się pracy naukowej w zakresie anatomji, biologji i embrologji. W 26 roku życia był docentem, w 31 profesorem nadzwyczajnym, w 37 został profesorem zwyczajnym Uniwersytetu Jagiellońskiego na katedrze biologji ogólnej i embrjologji, które to przedmioty obecnie wykłada.

Już w 21 roku życia wydał pierwszą rozprawę naukową, poczem w szybkiem tempie tworzył jedną po drugiej wybitne prace, które doszły liczby kilkudziesięciu, a ukazywały się nietylko po polsku, ale po niemiecku, angielsku i francusku, rozgłaszając imię swego autora szeroko w świecie naukowym europejskim.

Mimo tak wytężonej działalności naukowej, znajduje prof. Godlewski czas na pracę obywatelską i społeczną, kładąc w tym zakresie najpoważniejsze zasługi. Od r. 1924—28 zasiadał w Senacie Rzplitej; zajmuje się też najżywiej zakładami leczniczemi Uniwersytetu Jagiellońskiego dla dzieci. Jest tych zakładów dwa: dla dzieci jagliczych w Witkowicach i dla gruźliczych w Zakopanem. Bezinteresowna ta praca społeczna, której prof. dr. Godlewski z umiłowaniem oddaje mnóstwo sił i czasu, dołącza się do Jego zasług naukowych i obywatelskich jako przykład energji i szlachetnej myśli o rzeczach dobra powszechnego.

Redakcja nasza łączy się z całym światem naukowym polskim w uczuciu radości, że znakomita wiedza i zasługi prof. dr. Godlewskiego zostały uwieńczone nagrodą stolicy Polski.

Kraków uczcił 50-lecie Kasy im. Mianowskiego. Piszą nam z Krakowa: W auli Uniwersytetu Jagiellońskiego odbyła się uroczysta Akademja ku uczczeniu 50-lecia Instytutu Popierania Nauki Kasy im J. Mianowskiego. Przemówienia wygłosili J. M. Rektor ks. K. Michalski imieniem Uniw. Jagiellońskiego, prezes, prof. K. Kostanecki imieniem Polskiej Akademji Umiejętności. Prof. Ignacy Chrzanowski scharakteryzował zasługi Kasy im. Mianowskiego w dziejach humanistyki, a prof. dr. W. Szafer — w rozwoju nauk matematyczno-przyrodniczych. Imieniem młodzieży akademickiej przemówił p. S. Sierotwiński. (nk)

Z Pol. Tow. Krajoznawczego. Oddział lwowski odbył posiedzenie z dyskusją nt. „Nasze tereny wycieczkowe", zainaugurowaną przez doc. dr. J. Czyżewskiego.

LITERATURA

Pięćdziesięciolecie śmierci Dostojewskiego wywołało w całym świecie powódź studjów o twórczości tego pisarza, który jest zjawiskiem wielopostaciowem i ukazuje się każdemu pokoleniu pod innym aspektem. Wiadomo np., że teraz Dostojewski cieszy się rodzajem kultu wśród emigracji rosyjskiej jako wieszcz dróg przyszłości. Nic dziwnego, że wykładający slawistykę w Londynie J. Krzyżanowski poświęcił mu w „Ruchu słowiańskim" cenną charakterystykę. Dostojewski posiadał umiejętność wnikliwej introspekcji, przed którą nie uchodziły najdrobniejsze nawet drgnienia psychiki twórczej, oraz dar przenikliwej obserwacji życia zewnętrznego. Pierwotność życia rosyjskiego wystąpiła u Dostojewskiego z wyjątkową siłą. Efekt mistycyzmu jest tak u Mickiewicza, jak u Dostojewskiego, bardzo zbliżony, bo obaj tworzą systemy zbawienia świata za pośrednictwem swoich narodów. Jeden i drugi są jasnowidzami, prorokami, wodzami dusz. Dostojewski jest romantykiem zbłąkanym w epokę realizmu. Dostojewszczyzna na zachodzie objawiła się przez pisarzy tej miary co Nietzsche, ogarnęła też Conrada, Żeromskiego, Przybyszewskiego. Drugi szczególnie zbliża się do wzoru rosyjskiego w zaciekłej analizie psychiki ludzkiej i organicznym pesymizmie, od którego szuka wyzwolenia. Wpływy Dostojewskiego na polski modernizm będą poważnem zagadnieniem do zbadania. (T. Gr.)

RUCH REGJONALISTYCZNY

O Warmji i Mazurach pruskich przynosi ciekawe wiadomości ostatni zeszyt dwutygodnika „Od naszego morza". Zeszyt ten w kilku artykułach zawiera pokrótce dzieje tych dawnych ziem polskich, podstępnie wydartych przez Zakon krzyżacki. Oni to bowiem, oręż swój przeciw Polsce zwrócili, która ich gościnnie przygarnęła, podobnie jak rychło z rycerzy Panny przerodzili się w luteranów. Zwracają uwagę notatki o nader poniżającem traktowaniu Mazurów przez Niemców; oraz wstępny artykuł traktujący o tem iż czas porzucić błędne określenie „korytarz polski". (J. St.)

Co przeżył i widział robotnik czeski w Rosji

Dziennik czeski „Ceske Slovo" komunikuje pod powyższym nagłówkiem co następuje: Chłop czeski Hejsler, wzięty jako jeniec podczas wielkiej wojny, powrócił do swej ojczyzny po 17 latach pobytu w Rosji Sowieckiej, zrujnowany fizycznie i przygnębiony moralnie. Przedtem Hejsler nie zajmował się nigdy polityką, lecz po powrocie na życzenie swoich przyjaciół ogłosił szereg konferencyj na temat tego, co widział i przeżył osobiście w raju sowieckim.

Rozumie się, że czescy komuniści zaprotestowali przeciwko wygłaszaniu tych konferencyj o dyktaturze rządu sowieckiego nad proletarjatem i o ciężkich warunkach, w jakich żyją robotnicy, a obecnie i chłopi w Rosji. Jednocześnie przywódcy komunistów odgrażali się poważnie temuż Hejslerowi.

Poza tem jeden z kierowników czeskiego komunizmu J. Nowak, który gwałtownie krytykował występy publicznie Hejslera i był przekonany, że ten kłamie, postanowił z rodziną i kilkoma innymi kolegami pojechać do Sowietów. Na jesieni 1931 r. dosyć liczna grupa robotników z miasta Poryca wyjechała w kierunku Rosji Sowieckiej.

Niedawno powrócił z Rosji Nowak ze swą rodziną do Czechosłowacji w stanie opłakanym. Cała rodzina przyjechała w stanie zupełnego upadku fizycznego i moralnego, i w dodatku ograbiona ze skromnego mienia, które ze sobą zabrali. Wszyscy oni są chorzy i wspominają ze strachem i oburzeniem to wszystko, co przeszli w Rosji.

Nowak kreśli swoje przeżycia w raju sowieckim w sposób następujący: „Pojechałem do Rosji, aby pracować w celu utworzenia państwa komunistycznego, które miało być drugą ojczyzną robotników. Omyliłem się strasznie. Ja widziałem i sam doświadczyłem nędzę i głód robotników rosyjskich, którzy chodzą w łachmanach i wszyscy są niezadowoleni. Bardzo się oni dziwili, że myśmy tam przyjechali. Racje żywności są niewystarczające dla egzystencji, a w Rosji niema żadnej równości. Nierówność pomiędzy obywatelami Rosji Sowieckiej jest większa, niż w Europie. Biurokracja sowiecka obchodzi się z klasą robotniczą jak z bydłem. Warunki życia robotników są gorsze niż u nas w więzieniach, (co zresztą stwierdził niedawno inżynier angielski — Przyp. R.). Z początku chciałem protestować, kiedy byłem obecny przy różnych niedopuszczalnych zdarzeniach, lecz gdy się przekonałem, że jest to bezcelowe, postanowiłem powrócić do ojczyzny razem z moją rodziną. Po opuszczeniu Rosji Sowieckiej, co nas kosztowało dużo trudu i łez, ze łzami w oczach witaliśmy swoją ojczyznę, gdzie mogliśmy swobodnie oddychać. Jestem raz na zawsze wyleczony z wszystkich mrzonek komunistycznych i nie dam nigdy ani grosza w celu podtrzymania propagandy komunistycznej. Teraz dopiero się przekonałem, do jakiego stopnia byłem niesprawiedliwy względem Hejslera, który mówił prawdę o dzisiejszej Rosji".

Tak brzmią słowa sumiennego robotnika Nowaka, które są w zupełnej sprzeczności z tem, co głoszą pewne osoby po krótkim pobycie w Rosji, oprowadzane przez sfery oficjalne po różnych dla europejczyków urządzanych instytucjach, mieszkaniach i zakładach przemysłowych.

Te wynurzenia Nowaka ogromnie się nie podobają komunistom czeskim i płatnym agentom sowieckim, i obecnie odgrażają się Nowakowi, że mu uniemożliwią życie w Czechosłowacji; odgrażają się podobnie, jak uprzednio odgrażał się Nowak Hejslerowi.

Aczkolwiek tego pokroju informacje już nieraz dochodziły do opinji krajów europejskich, to jednak wobec uporczywej kontragitacji Sowietów w Europie i deklamacyj o pięknem życiu w raju sowieckim, głoszonych przez radjo, przez agentów płatnych i nawet przez przedstawicieli klas innych, odwiedzających Rosję Sowiecką lub prowadzących interesy z tym krajem, przytoczenie tego rodzaju opinji o Sowietach, co wyżej przytoczona robotnika Nowaka, jest zawsze aktualne i potrzebne. Takie informacje powinny być ogłoszone przez wszystkie radja europejskie.

Fragment z najznakomitszej sztuki ostatnich czasów — Rostworowskiego „U mety": pyszny kwartet starszych panów w kawiarni. (Od lewej ku prawej p. radca Przystański, p. hrabia Janowski, ksiądz kan. Kwaskowski, p. inspektor Kordowski).

Kamerdyner Charlie Chaplina — miljonerem

Służący Charlie Chaplina Japończyk Kono otrzymał w tych dniach z kraju wiadomość, że został spadkobiercą miljonowej fortuny. Kono jest od szesnastu lat służącym, sławnego artysty. Ale jest nietylko służącym, bo zastępuje również sekretarza, spełnia funkcje profesora gimnastyki i jest mu najlepszym przyjacielem. Pozatem jest doskonałym pośrednikiem między artystą a jego adoratorami obojej płci. Załatwia ustawiczne rozmowy telefoniczne, pisze za niego listy i jest znienawidzony przez wszystkich reporterów, z którymi bije się (naturalnie w przenośni), zanim dopuści do artysty. Strzeże swego pana jak oczka w głowie i chciałby mu oszczędzić wszelkiego zmęczenia.

Kono wtajemniczył Charlie Chaplina w tajniki japońskiego okultyzmu i w specjalną naukę „sztuki czarnoksięskiej" czego żaden Japończyk nie zdradziłby Europejczykowi. Nauczył go również dziju - dzicu, którego metodą posługuje się obecnie artysta tak doskonale, jak urodzony Japończyk, a nawet zawodowy mistrz. Obecnie znajduje się Kono w drodze do Japonji, dokąd jedzie po miljony. Ale żegnając się z swym panem oświadczył, że niebawem wróci, aby pełnić nadal obowiązki przy ulubionym artyście. (wuk)

„Kapitan śmierci"

W cichym, małym domku na wyspie Guernsey zmarł w tych dniach kapitan angielski marynarki handlowej, Charles Leach, znany swego czasu we wszystkich portach świata pod nazwą złowróżbną „kapitana śmierci".

I rzeczywiście, dziwne jakieś fatum prześladowało tego marynarza, wszystkie bowiem okręty, któremi dowodził, albo rozbijały się o skały podwodne, albo też padały pastwą ognia, albo osiadały na mieliznach, albo wreszcie tonęły podczas burzy.

Żaglowiec „Geraldine", na którym Leach stanął po raz pierwszy w charakterze kapitana, już w dwa dni później, wypłynąwszy z Southamptonu, natrafił na mgłę i rozbił się o skały nadbrzeżne. To był początek fatalnej karjery Leacha. Każdy z następnych okrętów, jakiemi dowodził, nie powracał już do portu. Doszło wkońcu do tego, że żaden marynarz angielski nie chciał służyć na okręcie, dowodzonym przez „kapitana śmierci".

Leachowi zatem nie pozostawało nic innego, jak tylko opuścić Anglję. Ale nie opuszczało go fatum. W jakimkolwiek kraju obejmował dowództwo okrętu — wszędzie okręty przez niego dowodzone, można było uważać za przepadłe. A rzecz dziwna, że podczas wszystkich tych katastrof uchodził z życiem. W ten sposób przeżył trzydzieści dwie katastrofy okrętowe. Wreszcie więc, nie chcąc przynosić nieszczęścia innym, postanowił porzucić swój zawód. Ale przyszła wojna. Czuł się więc w obowiązku pośpieszyć do szeregów obrońców ojczyzny. Powierzono mu dowództwo okrętu do zakładania min podwodnych „Mary Walter". Ale tej samej nocy, w której objął służbę na „Mary Walters", statek ten wyleciał w powietrze.

I tym razem Leach ocalał, ale tak wziął do serca tę ostatnią katastrofę, że więcej już nie próbował igrać z losem i wycofał się do niewielkiego domku, jaki posiadał na wyspie Guernsey, gdzie też życie zakończył.

Aparat fotograficzny pomścił śmierć swego wynalazcy

Dziwne się niekiedy dzieją rzeczy na świecie, brzmią romantycznie i nieprawdziwie, a jednak są prawdą niezbitą. Do takich należy zbrodnia wykryta w Chicago przy pomocy aparatu fotograficznego.

Ofiarą był Francuz Etienne Lelong, który przed laty przybył do Ameryki i osiedlił się w Chicago jako fotograf. Dzięki odziedziczonemu przed dziesięciu laty spadkowi, wycofał się z przedsiębiorstwa i rozpoczął życie rentjera. Kupił sobie domek i ogródek w pobliżu Chicago i z całym zapałem fotografował wszystko co się dało, żyjąc pozatem samotnie, zdala od ludzi. Żonę pochował przed wielu laty, dzieci nie posiadał, a ponieważ lubował się w życiu pustelniczem, więc unikał nawet służby. Wszelkie prace wykonywał sam i gości przyjmował tylko w wyjątkowych wypadkach. Żył samotnie oddany zupełnie swej pasji fotografowania, poświęcając tej sztuce każdą wolną chwilę. Celem jego życia była chęć wynalezienia nowego sposobu fotografowania kolorowego, tańszego i łatwiejszego. W chacie swej urządził laboratorjum fotograficzno - chemiczne i tam spędzał całe dni, nie naprzykrzając się nikomu.

Aż nagle przed kilku dniami chłopak, roznoszący bułki, znalazł starego Lelonga zamordowanego w jego chacie. Chłopak stukał długo do drzwi bezskutecznie, a ponieważ zauważył nadto zamknięte żaluzje, przeto wszystko to wydawało mu się podejrzane. Poszedł więc po policjanta, który przywołał ślusarza. Kiedy wszyscy trzej weszli do wnętrza chaty, przedstawił się ich oczom wstrząsający obraz. Laboratorjum kompletnie zniszczone, część aparatów rozbita, flaszeczki potłuczone, stoły poprzewracane. Na podłodze leżało ciało biednego Lelonga w kałuży krwi. Zamordowano go jakimś ciężkim przedmiotem, rozbijając mu głowę.

Większa część aparatów fotograficznych leżała na podłodze wywrócona widocznie w czasie walki ze zbrodniarzem. Ocalały tylko dwa z nich. Jeden z tych aparatów, kamera filmowa, zbudowana przez Lelonga do badań i doświadczeń otwarta była i czynna w chwili, gdy morderca wtargnął do mieszkania. Stary człowiek, cierpiący na bezsenność, pracował widocznie i nocą nad swym umiłowanym wynalazkiem. Przypuszczalnie nie spostrzegł wcale napadu. Morderca skradał się ku niemu z tyłu i stąd został przez aparat kilkakrotnie sfilmowany. Po wywołaniu filmu ukazał się oczom młody, nieznany mężczyzna — na dwudziestu kilku obrazkach. Fotografje, powiększone przez policję, a później porównane z fotografjami różnych złoczyńców, naprowadziły odrazu na trop mordercy. Mordercą był znany włamywacz Cheston. W czterdzieści osiem godzin później ujęto go niespodzianie. Znaleziono przy nim jeszcze zegarek z monogramem zamordowanego. Tak więc aparat fotograficzny, wynaleziony przez Lelonga, pomścił dokonaną na nim zbrodnię. (kw)

Klub grubasów wyrusza w podróż po świecie

Londyn oczekuje z niecierpliwością niezwykłych gości, którzy rozweselą najprawdopodobniej wszystkich. Otóż wizytę swoją zapowiedziało 150 najgrubszych mężczyzn na świecie. Związek otyłych istnieje od dość dawna w Konstantynopolu i liczy obecnie 150 członków. Obecnie postanowili objazd in corpore po świecie. W tym celu przechodzą niektórzy członkowie dodatkową kurację tuczną, aby zdobyć jeszcze kilka kilogramów na wadze i w ten sposób pobić „grubasów" londyńskich. „Boleję nad tem" skarżył się przewodniczący klubu Aris Bei pewnemu dziennikarzowi — że ważę tylko sto dziewięćdziesiąt pięć kilo. Ale wypiłem dwanaście butelek tranu i mam nadzieję, że niebawem dojdę do dwustu. Między członkami klubu jest wielu eunuchów, którzy żyją obecnie z renty. Kobietom nie wolno wstępować do klubu, mimo że znalazłoby się wiele o bardzo ciężkiej wadze. (wuk)

Występ gościnny w Teatrze Nowym

Tegoroczny sezon w Teatrze Nowym cechował wysoki poziom artystyczny, tak pod względem repertuarowym, jak i artystycznym.

Wobec zbliżającego się okresu wiosennego zapewnił sobie Teatr Nowy cały szereg występów gościnnych najwybitniejszych artystów sceny polskiej, którzy ukażą się we wszystkich najgłośniejszych nowościach, jakie ostatnio święciły sukcesy na scenach warszawskich.

Serję występów otwiera największa ze współczesnych artystek polskich, p. Marja Przybyłko - Potocka, która wystąpi tylko trzy razy w piątek, sobotę i niedzielę w komedji Perzyńskiego „Lekkomyślna siostra".

Kreacja znakomitej artystki w roli Heleny Topolskiej należy do najpotężniejszych wyczynów artystycznych, jakie można było ujrzeć na scenach polskich.

Ze względu na konieczność utrzymania terminów, zakontraktowanych już występów, nie będą poszczególne sztuki wygrywane całkowicie, lecz pójdą tylko przez krótki czas. Z tego też powodu publiczność, pragnąca skorzystać z okazji ujrzenia najznakomitszych artystów i dzieł scenicznych, winna zaopatrywać się jak najwcześniej w bilety, wobec prespektywy znacznego wzmożenia frekwencji.

RADJO

Środa, dnia 27 kwietnia 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **11.45** (Warszawa); godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdy; godz. **14.30** kwadrans Tow. Ziemianek Wielkopolskich; godz. **15.25** (W); godz. **15.50** (W); godz. **16.45** pogadanka z dziećmi „Wujcia Czesia"; godzina **17.10** (W); godz. **17.35** (W); godz. **19.15** odczyt z cyklu org. przez kurat. Okr. Szkolnego Pozn pt. „Głuchociemna Helena Keller" (wygł. dr. Głogowski); godz. **19.30** pogadanka filozoficzna; godz. **19.45** (W); godz. **20.00** (W); godz. **20.50** (W); godz. **21.05** audycja wokalna w wyk. p. Jadwigi Musielewskiej (sopran); godz. **21.35** (W); godzina **22.30** (W); godz. **22.35** komunikaty sport. i polic.; godz. **22.50** muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada".

Warszawa (1412 m) godz. **12.10, 13.35** i **14.45** płyty; godz. **15.25** odczyt maturalny, p. t. „Wojsko polskie pod sztandarami Napoleona" — dr. Wacław Lipiński; godzina **15.45** kom. Centr. Biura Hydr. dla żeglugi i rybaków; godz. **15.50** odczyt maturalny pt. „Stefan Żeromski" — prof. Stanisław Adamczewski; godz. **16.15** kom. Państw. Wych. Fiz. i Państw. Zw. Sport.; godzina **16.20** „Wśród książek"; godz. **16.40** płyty; godz. **16.55** lekcja języka angielskiego; godzina **17.10** „Krajobraz widziany przez soczewkę" — dr. Jan Bułhak (Wilno); godz. **17.35** koncert ork. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego; godz. **19.15** kom. Roln. Min. Roln.; godz **19.30** wiadomości sportowe; godzina **19.35** płyty; godz. **19.45** prasowy dziennik radjowy; godz. **20.00** koncert muzyki lekkiej — Kapela „Wołga" pod dyr. Wit. Lewickiego; godz. **20.55** kwadrans literacki — fragment z opow. Ferdynanda Goetla p. t. „Ludzkość"; godz. **21.05** arje i pieśni w wyk. Matyldy Polińskiej - Lewickiej; godz. **21.40** recital skrzypcowy Henryka Marteau; godz. **22.30** dodatek do prasowego dziennika radjowego; godz. **22.45** odczyt w jęz. angielskim „O polskim przemyśle naftowym"; godz. **23.00** muzyka taneczna.

Programy zagraniczne. Paryż (1724 m) 20.00 „Manon" op. Masseneta; **Koenigswusterhausen** (1635 m) 20.00 tr. z Berlina; 21.00 tr. słuchowiska z Wrocławia; **Motala** (1348 m) i **Sztokholm** (435 m) 20.00 koncert symf.; **Budapeszt** (550m) 19.30 koncert szopenowski w wyk. Ungara Kentnera i Karolyego; **Wiedeń** (516 m) 19.30 muzyka popularna, następnie słuchowisko; **Praga** (488 m) 19.30 „Jacobin" op. w 3 aktach Dvorzaka; **Rzym** (441 m) 20.45 tr. opery.

WIELKI RECITAL SZOPENOWSKI ALEKSANDER UNIŃSKI W POZNANIU.

Laureat I nagrody Międzynar. Konkursu Szopenowskiego oraz nagrody honorowej za najlepsze wykonanie mazurków — **ALEKSANDER UNIŃSKI** — w przejeździe przez nasze miasto na tournée do Anglji i Ameryki da w nadchodzącą **niedzielę, t. j. dnia 1 maja rb., o godz. 8-mej wiecz. w Auli Uniwersyteckiej** własny recital fortepianowy o urozmaiconym i bogatym programie. Artystę tego krytyka uznała za niedościgniony typ najdoskonalszego wirtuoza - pianistę, który sięgając szczytów odtwórczej sztuki — staje się zarazem niejako współ-twórcą. Genjalny **„tytan fortepianu"** wykona na koncercie poznańskim wyłącznie arcydzieła Szopena.

Ceny biletów od 1 zł. nabywać można w Księgarni Uniwersyteckiej (Jana Jachowskiego) ul. Gwarna nr. 19, tel. 24-48.

zw 14411

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Jadwiga W., Borek, z podziękowaniem za szczęśliwe i cudowne uzdrowienie z ciężkiej choroby, 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 211 zł.

Na chleb św. Antoniego: W. B. 10 zł.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Obliczenie podatku dochodowego na rok 1932

dla przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych

Termin do składania zeznań o dochodzie na rok podatkowy 1932 upływa tak dla osób prywatnych jak i fizycznych z dniem 1 maja br. Ministerstwo skarbu upoważniło izby skarbowe do odraczania tego terminu we własnym zakresie działania na uzasadnione prośby osób prawnych, nie dalej jednak, niż do dnia 5 lipca br. Termin dla osób fizycznych może w uzasadnionych wypadkach na zasadzie art. 50 ustawy być przedłużony najdalej do 1 lipca br. przez przewodniczącego komisji szacunkowej.

Do dnia 1 maja należy również uiścić podatek w wysokości połowy tej kwoty, która przypada według ustawowej skali; skala ta mieści się na ostatniej stronie blankietu zeznania. Na obszarze b. dzielnicy pruskiej i górnośląskiej części województwa śląskiego pobiera się pozatem dodatek komunalny. Dodatek ten wynosi przy dochodzie ponad 1500 zł do 24.000 zł — 4 proc., ponad 24.000 do 88.000 zł — 4,5 proc., ponad 88.000 zł — 5 proc. dochodu. Do państwowego podatku dolicza się w bieżącym roku ponadto dodatek kryzysowy, który wynosi przy dochodzie rocznym

ponad	1.500 do	3.600 zł	— 0,5%	dochodu
„	3.600 „	10.000 „	— 1 %	„
„	10.000 „	36.000 „	— 2 %	„
„	36.000 „	60.000 „	— 2,5%	„
„	60.000 „	160.000 „	— 3 %	„
„	160.000		4 %	„

Począwszy od roku podatkowego 1932 nie pobiera się jednak do podatku dochodowego 10-proc. dodatku nadzwyczajnego.

Przypadający dodatek kryzysowy i komunalny jest płatny w tych samych terminach co państwowy podatek dochodowy.

Na blankietach zeznań, które otrzymuje się w właściwym urzędzie skarbowym, należy wykazać dochód z poszczególnych źródeł, uzyskany w ubiegłym roku gospodarczym. Do dochodu głowy rodziny należy doliczyć dochody członków rodziny, o ile jej co do tych dochodów służy prawo rozporządzenia lub też użytkowania. W zeznaniu należy również podać ilość członków rodziny, będących na utrzymaniu podatnika oraz ewtl. szczególne stosunki istotnie osłabiające siłę podatkową płatnika. O ile na utrzymaniu głowy rodziny, której dochód podlegający opodatkowaniu nie przekracza 7.200 zł, znajduje się więcej niż jeden członek rodziny, wówczas przypadającą stopę podatkową obniża się o dwa stopnie na każdego następnego członka rodziny. Jeżeli np. jest na utrzymaniu czterech członków rodziny, to obniża się stopę podatkową o sześć stopni. Na skutek nadzwyczajnych okoliczności osłabiających siłę podatkową płatników, których dochód nie przekracza 12.000 zł, może stopa podatkowa być obniżona najwyżej o 3 stopnie. Uwzględnienie tych okoliczności zależy od swobodnego uznania władzy wymiarowej. Dla podatników nieżonatych lub niezamężnych, nie mających na utrzymaniu żadnego członka rodziny, a osiągających dochód ponad 3.600 zł, stopę podatkową podwyższa się o 20 proc. Zauważyć należy, że ani zniżka, ani też zwyżka stopy podatkowej z powyższego tytułu nie ma wpływu na obliczenie dodatku komunalnego.

Omawiając sposób ustalenia dochodu dla przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, należy płatników przy obecnem postępowaniu wymiarowem podzielić na dwie grupy, mianowicie na tych, do których stosuje się t. zw. normy średniej zyskowności oraz tych, którym się ustala dochód na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych.

Normy średniej zyskowności wprowadziło ministerstwo skarbu poraz pierwszy w roku podatkowym 1925; wyrażają one procentowo zysk w stosunku do obrotu przedsiębiorstw poszczególnych gałęzi przemysłu i handlu. Ustalony przy ich pomocy zysk uważają władze wymiarowe jako zysk netto, czyli dochód podlegający opodatkowaniu, od którego nie dokonuje się żadnych potrąceń, za wyjątkiem chyba tych wydatków osobistych, które są potrącalne w myśl ustępu 3 i 4 art. 10 ustawy, mianowicie:

1) obowiązujące podatnika na mocy prawa lub umowy opłaty za siebie i za członków jego rodziny do kas zapomogowych, emerytalnych, chorych, ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków i pogrzebowych, o ile te opłaty łącznie nie przekraczają 300 zł rocznie za każdą ubezpieczoną osobę;

2) premje wpłacane przez podatnika od ubezpieczeń na wypadek śmierci lub na dożywocie, o ile nie przekraczają: a) na rachunek samego podatnika 300 zł rocznie, b) na rachunek zaś podatnika i członków rodziny, będących na jego utrzymaniu, łącznie 600 zł rocznie.

Od roku podatkowego 1930 począwszy poddają poszczególne izby skarbowe normy zyskowności corocznie rewizji w celu dostosowania do warunków, jakie panowały w ubiegłym roku gospodarczym. Izba skarbowa w Poznaniu na rok podatkowy 1932 norm jeszcze nie ustaliła, nastąpi to zapewne w m. maju albo czerwcu. Podatnicy będą zatem mogli przy sporządzeniu zeznania na bieżący rok posługiwać się jedynie normami za rok podatkowy 1931 z odpowiedniem oczywiście uwzględnieniem zmian, jakie zaszły w rentowności przedsiębiorstw w roku gospodarczym (kalendarzowym) 1931 w stosunku do roku 1930 — niestety in minus.

Księgi handlowe nie korzystają w podatku dochodowym z takich ulg, jak w podatku obrotowym, niemniej jednak mają należycie zagwarantowaną moc dowodową. Płatnicy obowiązani do prowadzenia ksiąg handlowych lub prowadzący je dobrowolnie powinni zatem dochód, podlegający opodatkowaniu, obliczyć wyłącznie na podstawie zamknięć tych ksiąg. Co do strony formalnej ksiąg, to ustalił Najwyższy Trybunał Administracyjny zasadę, wedle której płatnicy podatku dochodowego korzystają z zupełnej swobody wyboru takiego prowadzenia ksiąg, jaki z uwagi na rodzaj i rozmiar przedsiębiorstwa uważają za wystarczający i właściwy. Byleby ten sposób prowadzenia ksiąg z jednej strony był zgodny z zasadami, ustalonemi w dziedzinie nauki o księgowości i obowiązującemi zwyczajami kupieckiemi, z drugiej zaś strony umożliwiał nietylko stwierdzenie zupełności wpisów i ich rzetelności, ale także rozpoznania istoty poszczególnych wpisów i ocenę ich znaczenia pod kątem widzenia przepisów ustawy o podatku dochodowym (wyd. z 19. 6. 29. L. Rej. 4359/27). Zamknięcia rachunkowe i bilanse należy jednak dla obliczenia dochodu podatkowego odpowiednio sprostować. Należy sporządzić niejako bilans podatkowy, przyczem trzeba mieć na uwadze obowiązek doliczenia oraz możność potrącenia niżej podanych pozycyj.

Do normalnych wyników zamknięć rachunkowych należy doliczyć:

1) Państwowy podatek dochodowy wraz z 10-proc. dodatkiem, nadzwyczajną daninę państwową i podatek majątkowy.

2) Kwoty wybrane przez właściciela lub wspólników przedsiębiorstw na osobiste cele, chyba, że zostały one już odpowiednio zaksięgowane.

3) Wydatki, spowodowane powiększeniem, ulepszeniem lub nadzwyczajnym remontem źródła dochodu. Należy tu zwrócić uwagę, że wolne od opodatkowania są jednak wydatki, spowodowane choćby w szerszym zakresie eksploatacją, konserwacją i zabezpieczeniem istniejącego, a zatem już czynnego źródła dochodu (N. T. A. 21. 11. 27 L. Rej. 3436/25). Doliczeniu np. podlegać będzie wydatek spowodowany założeniem nowego przedsiębiorstwa, wolny natomiast od podatku będzie wydatek powstały na skutek remontu zakładu, choćby gruntownego.

4) Straty z lat ubiegłych, o ile są potrącone z zysków danego roku gospodarczego.

5) Wydatki na umorzenie długów lub na umorzenie kapitałów, włożonych w przedsiębiorstwo przez właściciela wzgl. wspólników.

6) Wydatki na oprocentowanie kapitałów własnych.

7) Sumy, odpisane na straty z tytułu różnic kursowych, poniesionych na papierach wartościowych w przedsiębiorstwach, w których papiery wartościowe nie są przedmiotem obrotu towarowego.

8) Straty, poniesione na przedmiotach służących do osiągnięcia dochodu o tyle, o ile one zostały pokryte sumą ubezpieczeniową i odpisami z powodu zużycia.

9) Straty, powstałe przy sprzedaży przedmiotów, nie służących do osiągnięcia dochodu.

10) Wydatki na cele dobroczynne i społeczne, za wyjątkiem datków na rzecz komitetów pomocy bezrobotnym. Jak Izba Przemysłowo - Handlowa w swojem sprawozdaniu z konferencji odbytej w Izbie Skarbowej zaznaczyła, postanowiła Izba Skarbowa wydać swym buchalterom odpowiednie zalecenie, by drobnych wydatków na powyższe cele nie kwestjonowano.

11) Wydatki na osiągnięcie dochodu ze źródeł położonych zagranicą, a w Polsce nie opodatkowanych.

Władze wymiarowe doliczają nadto wszelkie wydatki, na poparcie których płatnicy nie mogą przedłożyć dowodów, komu i za co została dana suma wypłacona.

Odliczeniu podlegają przy ustaleniu dochodu podlegającego opodatkowaniu:

1) Wszelkie nadzwyczajne przychody, które nie stanowią perjodycznych wpływów przedsiębiorstwa (spadki, legaty, darowizny itd.).

2) Odpisy na amortyzację przedmiotów majątkowych w wysokości odpowiadającej faktycznemu zużyciu.

3) Dywidenda od kuponów Banku Polskiego, która jest wolna od podatku dochodowego w myśl statutu tego Banku.

4) Wydatki przedsiębiorstwa na podatek od uposażeń służbowych i świadczenia socjalne za pracowników.

5) Kary za zwłokę, odsetki za odroczenie, koszty egzekucyjne przy wszelkich zaległych podatkach państwowych i komunalnych, grzywnach i świadczeniach socjalnych.

6) Wydatki na projekty i urządzenia nie doszłe do skutku.

7) Udowodnione wydatki reprezentacyjne i koszty podróży. W wypadkach, w których dostarczenie oryginalnego dowodu ze względów technicznych jest niemożliwe, powinni płatnicy do poszczególnych pozycyj dołączyć dokładną specyfikację wydatku. Ryczałtowych sum wydatkowanych na powyższe cele władze nie uznawają.

8) Nieściągalne lub wątpliwe pretensje. Przy ocenie potrącalności tych pozycyj stosują władze wymiarowe okólnik ministerstwa skarbu z dn. 6 marca 1931 r. L. V. 1348/2/31. Według tego okólnika powinny władze przy spisaniu na straty wprost z danego rachunku należności nieściągalnych wzgl. wątpliwych uznać słuszność spisania nietylko wtedy, jeżeli przedłożone zostały ściśle dowody nieściągalności, stwierdzające upadłość dłużnika, bezskuteczność procesu, ugodę między dłużnikiem a wierzycielem itp., lecz również i wtedy, gdy płatnik uprawdopodobni, że w chwili spisania na straty wierzytelność była nieściągalna. Wypadki prawdopodobieństwa nieściągalności mogą być różne, ocena każdego musi być indywidualna.

9) Koszty nowo zbudowanych, nadbudowanych wzgl. wykończonych domów mieszkalnych; potrącenia te mogą być uskutecznione zależnie od życzenia płatnika, jednorazowo, lub najdłużej w ciągu pięciu lat, poczynając od roku następnego po ukończeniu budowy.

Ze względu na często nasuwające się wątpliwości, należy jeszcze kilka słów poświęcić inwenturze towarów, którą każdy kupiec powinien sporządzić w zasadzie co roku, a w niektórych wypadkach może co dwa lata. Do inwentury należy wstawić faktyczną wartość towaru; wartość ta może w licznych wypadkach być niższą od cen nabycia, przyczyną tego są najczęściej zmiana mody, sezon, a dziś przedewszystkiem względy konjunkturalne. Wynikające stąd straty mogą w inwenturze być uwzględnione dwoma sposobami:

1) można je uwzględnić przy ocenie każdej pozycji towarów i do inwentury wpisać już właściwą wartość;

2) jeżeli powyższe ze względów technicznych nie byłoby możliwe, można z tytułu strat strącić od ogólnej wartości pewien procent.

Jakkolwiek oba sposoby są zgodne z prawem handlowym, to zalecenia godny jest jednak przedewszystkiem pierwszy.

FRANCISZEK URBAŃSKI.

Zryczałtowany podatek przemysłowy od obrotu

Praktyczne wskazówki dla płatników — Termin do 30 kwietnia b. r.

Zapewne już wszystkim płatnikom doręczone zostały nakazy płatnicze na zryczałtowany podatek przemysłowy od obrotu. Ponieważ jest to nowa i niedostatecznie znana forma podatku, nie będzie od rzeczy zająć się nią obszerniej a przedewszystkiem jak należy postępować, by uniknąć niesłusznych wymiarów, albo też, co również może się zdarzyć, by nie być pominiętym w zaliczeniu do płatników podatku zryczałtowanego i skutkiem tego nie płacić później wyższego podatku.

Na wstępie przypominamy, że zryczałtowanie obejmuje następujących płatników:

a) wykupujących świadectwa przemysłowe kategorji III i IV handlowej dla handlu towarowego, sprzedaży napojów chłodzących, księgarni i magli,

b) wykupujących VIII kategorję świadectw przemysłowych z wyjątkiem przędzalni, blacharni, farbiarni i apretury, walcowni żelaza, stali, cynku miedzi, fabryk drutu, rur, wagonów i maszyn, odlewni miedzi i bronzu, zakładów wytapiania tłuszczów, fabryk ekstraktów z tłuszczów i olejów, margaryny, stearyny, oraz garbarni, fabryk artykułów chemicznych, kosmetycznych, aptecznych, farb, ekstraktów farbiarskich, lakierów terpentynowych, laku, szuwaksu, i innych zaliczonych do rozdziału XVIII wykazu przedsiębiorst przemysłowych,

c) wykupujących VI i VII kategorję świadectw przemysłowych, a posiadających karty rzemieślnicze, o ile przeciętny obrót roczny w latach 1928, 1929 i 1930 w tych przedsiębiorstwach w Poznaniu i Bydgoszczy nie przekraczał kwoty 45.000 zł., a w innych miejscach 35.000 zł.,

d) wykupujących IV kategorję świadectw przemysłowych dla skupu zawodowego, o ile obrót roczny nie przekraczał w żadnym wypadku 20.000 złotych.

Ponieważ wymiar podatku zryczałtowanego jest niższy od normalnego wymiaru, przeto leży w interesie wszystkich, którzy taki podatek mają opłacać, a nakazów nie otrzymali, by zgłosili się o to w odnośnych urzędach skarbowych. W każdym razie, o ile doręczono im nakazy zapłaty nie na ryczałt, lecz na podatek normalny, to winni wnieść odwołanie, domagając się zaliczenia ich do płatników zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu.

Zkolei należy się zająć kwestją, co należy czynić, jeżeli nakaz płatniczy został doręczony, no i — co często może się zdarzyć — wymiar został wyznaczony zbyt wysoko? Urzędy skarbowe z reguły za podstawę ryczałtu przyjmują obrót wymierzony, a nie zeznany. Jak zaś wiemy, odwołania najczęściej dotąd nie zostały jeszcze załatwione. W takim wypadku należy bezwzględnie wnieść odwołanie, powołując się na okoliczność, że wymiar z lat 1928, 1929 lub 1930 jeszcze się nie uprawomocnił, a zatem, że płatnik zastrzega sobie, iż wymiar ryczałtu jest tylko prowizoryczny, oraz, że w razie zniżenia wymiaru z poprzednich lat, prosi również o odpowiednie zniżenie wymiaru ryczałtu. Taka formalność jest niezbędna, bo inaczej, w razie nawet uwzględnienia reklamacji, w przyszłości miałoby się zamkniętą drogę do uzyskania zupełnie słusznego zniżenia ryczałtu.

Teraz specjalnie zajmiemy się warsztatami rzemieślniczemi. Najważniejszą kwestją jest, jaki podatek mają płacić przedsiębiorstwa, które w latach poprzednich zatrudniały większą liczbę czeladzi i miały wskutek tego większe obroty, a teraz zmniejszyły znacznie swoją pracę. Otóż te przedsiębiorstwa rzemieślnicze, które w chwili obecnej pracują tylko przy pomocy samego właściciela, lub zatrudniają co najwyżej jedną tylko siłę pomocniczą, należącą do najbliższej rodziny, podatku od obrotu płacić nie potrzebują, chociażby taki podatek uprzednio płaciły. Jest to bardzo ważne, gdyż takich przedsiębiorstw jest obecnie bardzo dużo, a wszystkie one dostały nakazy płatnicze na ryczałt. Naturalnie należy wnieść odwołanie, powołując się na fakt, że w myśl art 8 pkt. 5 ustawy, są one wolne od obowiązku płacenia podatku od obrotu.

Niestety przepis ten nie stosuje się do mydlarstwa, rzeźnictwa oraz wyrębu mięsa, które podatek od obrotu nawet w tym wypadku muszą opłacać.

Dalej zachodzą wypadki, że przedsiębiorstwo płaciło poprzednio podatek od obrotu stosunkowo wysoki, gdyż zatrudniało więcej czeladzi, a dziś zatrudnia tylko jedną siłę najemną. Naturalnie, — że w takim wypadku urzędy skarbowe wymierzyły ryczałt na podstawie obrotów z lat ubiegłych. I w takim wypadku należy reklamować, gdyż takie przedsiębiorstwa opłacają ryczałt jedynie w wysokości 16 zł. na rzecz skarbu państwa, niezależnie od tego, że w latach poprzednich podatek był wyższy. W ostatnim wypadku należy wnieść odwołanie, powołując się na okólnik ministerstwa skarbu z dnia 16 marca 1932 roku L. D. V. 12051/4/32 w sprawie zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu, który to okólnik w ustępie 5 wyraźnie o tem mówi, jaki ryczałt w takich wypadkach obowiązuje.

Beznadziejnie przedstawia się natomiast sprawa dla tych warsztatów, które jeszcze obecnie zatrudniają dwóch i więcej ludzi. Ci właściwie mają drogę do reklamowania zamkniętą, chociaż faktycznie obroty ich spadły niepomiernie w stosunku do lat poprzednich. Jedyna droga wyjścia, to przekalkulowanie, czy nie opłaciłoby się założyć prawidłowych ksiąg handlowych i zrezygnować z „dobrodziejstw" ryczałtu.

W końcu należy jeszcze zwrócić uwagę, że wszelkie odwołania muszą być wniesione najdalej do dnia 30 kwietnia r. b. Kto tego terminu nie dochowa i spóźni się, tego reklamacja, choćby była najsłuszniejszą, uwzględnioną nie zostanie. (er)

Konjunktury

Pieniądz i papiery wartościowe

Na światowych rynkach akcyjnych panowała w tygodniu ubiegłym tendencja spokojna przy obrotach umiarkowanych. Pewne ożywienie i wzmocnienie notowań wywołała jedynie wiadomość o redukcji stopy dyskontowej Banku Angielskiego. Duch Kreugera pokutował nadal na światowych rynkach pieniężnych i nie dopuszczał do zawierania poważniejszych tranzakcyj, jakoteż zasadniczej poprawy nastrojów giełdowych.

Giełda nowojorska wykazała usposobienie spokojne. Zakupy pożyczek państwowych przez banki federalne spowodowały jedynie zwyżkę notowań obligacyj, natomiast nie odbiły się narazie jeszcze ani na giełdach surowców, ani też na kursach akcyj. Kursy niektórych pożyczek polskich lekko zwyżkowały. Notowano w dniu 21. bm. (w nawiasach cyfry z 15 bm.): 8 proc. Poż. Dillona 53.00 (52.50), 7 proc. Poż. Stab. 52.75 (51.00), 6 proc. Poż. Dol. 54.50 (53.75), 7 proc. Poż. Śląska 38 50 (39.00), 7 proc. Poż. m. Warszawy 39.00 (39.50). Giełda londyńska miała tendencję niejednolitą. Przedłożenie nowego preliminarza budżetowego, który używany jest za korzystny i odpowiadający naogół możliwościom płatniczym ludności, oraz redukcja stopy dyskontowej Banku Angielskiego, wpłynęły dodatnio na kształtowanie się kursów. Również na rynku paryskim nastrój był niejednolity, obroty małe.

Na giełdzie warszawskiej akcje przemysłowe były w zupełnem zaniedbaniu. Liczniejszych tranzakcyj dokonywano akcjami Banku Polskiego, które osiągnęły lekkie wzmocnienie. Papiery procentowe były nadal ruchliwe, wykazywały jednak nieznaczny spadek kursów. Listy zastawne nieco się obniżyły.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub tygodniu następująco:

	18. 4.	19. 4.	20. 4.	21. 4.	22. 4.	23. 4.
Pszenica						
Warszawa	31,00	31,00	31,00	31,00	31,50	—
Poznań	28,00	28,00	28,25	28,50	28,50	28,50
Lwów	—	—	30,75	—	—	—
Lublin	30,00	—	31,00	31,50	—	—
Żyto						
Warszawa	28,50	28,50	28,50	28,50	29,00	—
Poznań	26,75	27,25	27,75	28,00	28,00	28,00
Lwów	—	—	27,75	—	—	—
Lublin	27,75	—	27,75	28,25	28,00	—
Jęczmień						
Warszawa	24,50	24,50	24,50	24,50	24,50	—
Poznań	23,75	23,75	24,00	24,00	24,00	24,00
Lwów	—	—	20,50	—	—	—
Lublin	24,00	—	24,00	—	24,00	—
Owies						
Warszawa	27,00	27,00	27,00	27,00	27,00	—
Poznań	22,00	22,00	22,00	22,00	22,00	22,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	26,00	26,50	—

Próby częściowej sprzedaży zapasów zboża amerykańskiego Federal Farm Board w Europie spełzły na niczem. Wobec tego zapasy te będą ciążyły nadal na rynku amerykańskim, uniemożliwiając jakąkolwiek zwyżkę cen ziemiopłodów w Ameryce. Stwierdzenie faktu, że tegoroczne zbiory będą mniejsze od ub. roku również nie zmienia sytuacji na lepsze. Ogólem statystyka przewiduje zbiór 710 milj. buszli pszenicy wobec 891 milj. w roku ub. Cyfry te mogą się jednak okazać zwodnicze, a zbiory znacznie większe.

Ogłaszane wiadomości statystyczne coraz mniej mają wspólnego z objektywizmem, a coraz więcej ze spekulacją. Najklasyczniejszym bodaj przykładem tego stanu rzeczy są wiadomości, ogłaszane o nowych zbiorach kukurydzy w Argentynie. Stwierdzono bowiem w sposób najbardziej zdecydowany, że nadwyżka wywozowa nie przekroczy w r. bież. 4½ milj. tonn, w krótkim czasie ta nadzwyżka urosła do 5 milj. następnie do 6, obecnie przekracza już 7 milj. tonn. To też nic dziwnego, że sytuacja statystyczna danego zboża odgrywa obecnie znacznie mniejszą rolę przy kształtowaniu się cen, aniżeli pogłoski o złym stanie ozimin, albo nadzieje, na jakąś większą tranzakcję.

Mocna tendencja ostatnich 2 tygodni utrzymuje się w kraju. Ceny zwyżkują w dalszym ciągu: odnosi się to szczególnie do pszenicy i żyta a częściowo i jęczmienia. Pozostaje to w związku z wyczerpaniem zapasów i kiepskiemi horoskopami na żniwa.

Według oceny zasiewów, dokonanej przez Główny Urząd Statystyczny, stan ich przedstawia się niezadowalająco. Stan bowiem zasiewów żyta Główny Urząd Statystyczny ocenił na 2,9 wobec 3,4 w marcu 1931 r., a 3,7 w marcu 1930 r.; pszenicy 2,8 wobec 3,4 w marcu 1931 r., a 3,5 w marcu 1930 r.; jęczmienia 2,8 wobec 3,1 w marcu 1931 r., a 3,3 w marcu 1930 r. Jeśli więc stan zasiewów nie ulegnie poprawie, stoimy w r. b. wobec nieurodzaju, który za sobą może pociągnąć cały szereg skutków ujemnych dla naszego życia gospodarczego, przedewszystkiem w dziedzinie bilansu handlowego.

Wiosenna kampanja eksportowa ziemniaków, rokująca w początku sezonu wyjątkowo pomyślną konjunkturę, nie da prawdopodobnie przewidywanych rezultatów. W pierwszym rzędzie wpłynęła na to spóźniona wiosna, a następnie powstrzymanie się producentów w oferowaniu towaru na samym początku kampanji ze względu na chwilową zwyżkę cen. Poważne firmy eksportowe stwierdzają, że nie były w stanie zawrzeć większych kontraktów i pewna część eksportu opiera się na przygodnych pośrednikach firm zagranicznych, którzy potrafili znaleźć słabszych producentów i z tego źródła zaopatrzyć się w towar. Znamiennym przykładem jest rynek angielski, gdzie dotychczas istnieje duże zapotrzebowanie i ceny utrzymują się na względnie wysokim poziomie, a mimo nadmiernego napływu ofert z Polski, dostawy ziemniaków polskich są dotychczas znikome.

Drzewo

Sytuację w przemyśle i handlu drzewnym charakteryzował w ostatnich dwóch miesiącach zupełny zastój i apatja. Z powodu przeciągającej się zimy nie było prawie zupełnie popytu na materjały tarte, gdyż składnicy wstrzymali się z pokryciem swego zapotrzebowania na sezon wiosenny. Również w handlu eksportowym ruch był mały, większych tranzakcyj zagranicznych nie zawierano. Francja, która po zamknięciu rynku niemieckiego a była jedynym poważnym rynkiem zbytu, zupełnie zawiodła wskutek przesilenia w handlu drzewem, które objęło ostatnio również ten rynek. Z dniem 1 kwietnia podwyższone zostało cło przywozowe od drewna we Francji przeciętnie 2—3 razy. Cło od desek wynosi obecnie 12 frs. od 100 kg. (poprzednie cło 4.50 frs.), co w stosunku za m. sześć. wynosi 72 frs. Ponieważ obecnie płacone za materjał budowlany ceny wynoszą cif Rouen 160 — 170 frs. za m. sześć., obciążenie cłem ad valorem loco granica francuska, wynosi zgórą 40 proc. Tego rodzaju stawka celna równa się w tym wypadku niewątpliwie prohibicji.

Wywóz drewna polskiego na rynek szwajcarski jest już od 2 miesięcy zamknięty wobec braku odpowiedniego kontyngentu niskocłowego. W powyższej sprawie prowadzone są rozmowy polsko-szwajcarskie, które niewątpliwie doprowadzą do przyznania Polsce przez Szwajcarję kontyngentu niskocłowego, wobec wyczerpywania się zapasów, dowiezionych w nadmiarze w okresie przed zwyżką cła i stałego zapotrzebowania ze strony przetwórczego przemysłu szwajcarskiego.

Jaja

Tendencja na rynkach jajczarskich wobec dużej podaży przy spokojnym popycie jest słaba, jednak ceny naogół nie uległy w ostatnich dniach większym zmianom. Należy oczekiwać, że ceny osiągnęły już najniższy punkt oraz że na pewien czas na obecnym poziomie się ustabilizują. W tygodniu sprawozdawczym płacono za jedną skrzynię świeżych jaj niesortowanych: w Poznaniu — 90 zł., w Warszawie 90 — 100 zł., w Krakowie 90 do 95 zł.

Na rynkach zagranicznych notowania utrzymują się na jednym poziomie, jednak przy tendencji słabej

Nabiał

Na rynkach maślanych daje się zauważyć polepszenie sytuacji naskutek spadku podaży. Nadal jednak brak większego ożywienia w obrotach wobec trudności płatniczych, które się zwiększają zwykle pod koniec miesiąca. Naogół na rynku krajowym przeważa tendencja utrzymana.

Rynki zagraniczne wykazują przeważnie tendencję zwyżkową. Notowania giełdy nabiałowej w Berlinie z dnia 23 bm. pozostawało bez zmiany na poziomie 113, 106 i 96 Rm. za I, II i III gat. przy tendencji stałej.

Na krajowym rynku sera i mleka sytuacja nie uległa w tygodniu sprawozdawczym żadnym zmianom.

Bydło i trzoda

Krajowy rynek żywca jest nadal ożywiony, jednak notowania nie wykazywały nagłych skoków, które cechowały poprzedni okres sprawozdawczy. Bydło rogate utrzymało się naogół na poziomie poprzednich notowań, silniej poszukiwane są świnie słoninowe. Przeważa opinja, że wobec braku materjału rzeźnego stoimy przed dalszą zwyżką cen na rynku żywca.

KRONIKA GOSPODARCZA

Narady podatkowe w warsz. Izbie Przem.-Handlowej

Dnia 22 bm. odbyło się pod przewodnictwem p. prezesa Klarnera posiedzenie komisji skarbowej Izby Przemysłowo - Handlowej w Warszawie, na którem obecny był p. min. Starzyński. Min. Starzyński wygłosił przemówienie, w którem omówił przebieg kryzysu i ostatnie zarządzenia min. skarbu w zakresie spraw podatkowych. Mają one na celu likwidowanie zaległości podatkowych u płatników.

W dyskusji zabrał głos p. Brun, który, podnosząc dużą wagę zarządzeń ministra skarbu, ułatwiających spłatę zaległości, wskazał na pewne wątpliwości interpretacyjne rozporządzenia o ulgach oraz na potrzebę ułatwienia spłaty podatku obrotowego tym płatnikom, których zaległości powstały wyłącznie po 1 kwietnia 1931 r. i prosił p. Starzyńskiego o wydanie w tej mierze zarządzeń Nadto w dyskusji zabierali głos dr. Lubowicki, dr Jakubowski, p. Kaliski i in. W odpowiedzi min. Starzyński podzieliwszy w zasadzie poglądy, wyrażone w dyskusji, podniósł, że położenie nacisku na niezbędne dla zachowania równowagi budżetowej pobieranie bieżących należności nie przeszkadza, iż ministerstwo skarbu będzie nadal realizować zasady wyrażone w noweli do ustawy o podatku obrotowym, wymagające rozporządzeń wykonawczych. Tak więc ryczałt już został wprowadzony w życie, scalenie podatku obrotowego dla niektórych artykułów wejdzie w życie od 1 lipca, rozporządzenie o książkach handlowych jest już w druku, eksport będzie traktowany najbardziej liberalnie itd.

Nadto p minister oświadczył, iż wydany zostanie niezwłocznie okólnik, interpretujący rozporządzenie o ulgach w spłacie podatku obrotowego w ten sposób: 1) aby z bonifikat mogły korzystać również zaległości podatku obrotowego, powstałe z tytułu zaliczek do 1 kwietnia 1931 r., oraz 2) aby podatnicy, którzy mają zaległości wyłącznie po 1 kwietnia 1931 r. mogli je spłacać w sposób najmniej dla nich uciążliwy.

Z KRAJU

(k) **Zebranie Związku rolników z wyższem wykształceniem.** Zebranie dyskusyjne oddziału poznańskiego Związku rolników z wyższem wykształceniem odbędzie się we wtorek, 26 kwietnia br. o godz. 16 min. 30 w sali Wielkopolskiej Izby Rolniczej (ul. Mickiewicza 33 I. p.). Referat na temat „O konieczności zorganizowania naszej produkcji warzywniczej i sadowniczej" wygłosi inż. p. Jerzy Radomyski. Udział w zebraniu dyskusyjnem oddziału mogą brać także osoby, nie będące członkami Związku.

(k) **Zjazd przedstawicieli wytwórców jęczmienia browarnego w Warszawie.** W dniu 19 kwietnia r. b. odbył się w Warszawie przy udziale reprezentantów ministerstw rolnictwa, przemysłu i handlu, państw. Instytutu Eksportowego itp. I. zjazd delegatów Związku wytwórców jęczmienia browarnego R. P. W zjeździe wzięli udział przedstawiciele wszystkich istniejących związków regjonalnych, reprezentujących ponad 12 500 hektarów zarejestrowanej powierzchni obsiewu jęczmienia browarnego. Z ramienia wielkopolsko-pomorskiego Związku uczestniczyła w zjeździe delegacja, której przewodniczył p. szambelan L. Prądzyński ze Skarpy. Po wysłuchaniu sprawozdania z dotychczasowej działalności, zebrani na zjeździe przedyskutowali sytuację w dziedzinie produkcji i zbytu jęczmienia w Polsce, uchwalając szereg rezolucyj, skierowanych pod adresem czynników miarodajnych, kupiectwa zbożowego i przemysłu słodowniczego. Wśród rezolucyj najważniejszą była uchwała, wysuwająca konieczność utrzymania w przyszłym roku gospodarczym premij wywozowych na jęczmień, oraz uznania przez rząd i kupiectwo świadectw kwalifikacyjnych na jęczmień browarny, które wydawane będą przez związki wytwórców. Poza tem rezolucje odnosiły się do obniżenia taryf kolejowych na przewóz kwalifikowanego przez Związki jęczmienia browarnego, zarówno na eksport jak i do browarów, oraz wyrażały życzenie, ażeby we wszystkich decyzjach, dotyczących polityki zbożowej brali również udział przedstawiciele Związków wytwórców jęczmienia browarnego. Wykonanie przyjętych uchwał powierzył zjazd wybranemu przez siebie zarządowi cetralnego Związku, w skład którego weszli: Wł. Watta Skrzydlewski — prezes, Antoni Byszewski — wiceprezes, pp. Miecz. Paluch, Jan Morawski i Zygmunt Chrzanowski — jako członkowie, oraz pp. Ludwik Bernstein, inż. Jerzy Radomyski i Witold Karczewski jako zastępcy członków zarządu.

(k) **Z posiedzenia rady Giełdy zbożowej i towarowej w Poznaniu.** W dniu 22 kwietnia br. odbyło się posiedzenie rady Giełdy zbożowej i towarowej w Poznaniu, podczas którego zatwierdzono bilans za rok 1931 oraz protokół komisji rewizyjnej. Sumy obrotowe w żurnalu wynoszą po obydwu stronach: winien i ma — zł. 345.062,11. Saldo sum obrotowych bilansuje w kwocie 110.225,11. Rachunek zysków i strat wykazuje w zyskach — zł. 94.332,05, a w stratach — 74 006,99 zł., czyli że nadwyżka za rok 1931 wynosi zł. 20.325,06. Następnie uchwaliła rada Giełdowa budżet Giełdy oraz przyjęto ostateczny tekst nowych warunków giełdowych, w których zkodyfikowano uzanse handlowe, obwiązujące na ziemiach zachodnich. Warunki te wchodzą w życie już od 1 lipca 1932 r. i ułatwią tak kupiectwu jak przetwórcom i producentom szybkie orjentowanie się w tak ważnej, a zawiłej kwestji. W końcu postanowiono udzielić Związkowi Tow. Kupieckich w Poznaniu na rzecz „Domu Kupiectwa Polskiego" subsydjum w wysokości 3.000 zł. W dniu 27 kwietnia br. odbędzie się roczne ogólne zgromadzenie członków Giełdy zbożowej i towarowej w Poznaniu. Wstępny referat na temat: „Sytuacja w handlu zbożowym w 1931 r." wygłosi prezes Giełdy p. O. Marchlewski, a sprawozdanie roczne z działalności Giełdy za rok 1931 złoży w imieniu rady giełdowej dyrektor adw. K. Łyskowski. Oprócz tego przewiduje porządek obrad zatwierdzenie kasowe, wybór 7 członków rady giełdowej oraz 7 zastępców jak i wybór członków komisji rewizyjnej i rozjemczej.

Ze względu na to, że ogólne Zgromadzenie członków Giełdy odbędzie się już dnia 27 kwietnia br., prosimy sprawę uważać jako pilną.

Giełdy zbożowo - towarowe

Lwów 25. 4. Pszenica krajowa dworska 31 — 31.50 pszenica krajowa zbiorowa 29.75 — 3025, żyto małopolskie jednolite 28 25 — 28.50. żyto małopolskie zbiorowe 27.50 —27.75, jęczmień małopolski przemiałowy 20.75 — 21.25, mąka pszenna luksusowa 51.50 — 52.50, mąka pszenna 47.50 do 48.50, mąka żytnia 44 — 45. Inne kursy niezmienione.

Warszawa 25. 4. Żyto 28.75 — 29, pszenica jednolita 31.50 — 32, zbierana 31 do 31.50, kuchy lniane 23 — 24, seradela podw. czyszczona 32 — 34, peluszka 26.50 do 27.50, wyka 25.50 — 26.50 Obroty ogólne 675.5 tonn, w tem żyta 135. Usposobienie spokojne.

Z Banku Ludowego w Jeżycach

Bank Ludowy w Poznaniu-Jeżycach, spółdzielnia z ogr. odpowiedzialnością, odbył wczoraj swe roczne — z rzędu 37 — walne zebranie.

Zebranie zagaił i przewodniczył mu wiceprezes Rady Nadzorczej p. Fr. Rotnicki, który w swem przemówieniu wstępnem złożył hołd cieniom przedwcześnie zgasłego prezesa Rady Nadzorczej. śp. Witolda Hedingera. Protokół prowadził p. Kazimierz Wojciechowski. Po odczytaniu protokółu z ostatniej rewizji patronackiej członek zarządu p. dyr. Chmielewski w szczegółowem, starannie opracowanem sprawozdaniu dał pogląd na działalność Spółdzielni w roku ubiegłym, wykazując względnie korzystny obrót kasowy i zdrowe podstawy Banku. Obrót ogólny w roku sprawozdawczym wynosił 13.521.130 zł, bilans kończy się po obu stronach kwotą 1.538 755 zł. Po rozmaitych odpisach pozostało do dyspozycji walnego zebrania 37.033 zł, z której to sumy walne zebranie uchwaliło dywidendę w wysokości 7 proc., udzielając jednocześnie tak zarzadowi jak i Radzie Nadzorczej absolutorjum jednogłośnie.

Po przyjęciu nowego statutu oraz uchwaleniu regulaminu dla Rady Nadzorczej i komisji rewizyjnej, przystąpiono do wyboru 3 członków do Rady Nadzorczej. Wybrano przez aklamację ponownie na kores 3-letni p. Marcina Kasprowicza, który zasiada w Radzie Nadzorczej już od 25 lat, oraz p. Antoniego Skrzetuskiego, a w miejsce śp. Witolda Hedingera. długoletniego członka Spółdzielni. mistrza rzeźnickiego p. Adama Wujca na okres 2-letni. (Kz.)

Z życia towarzystw

Centr. Związek Zaw. Ogrodników — Oddział Wielkopolski — odbył pierwsze od swego istnienia roczne walne zebranie, które zagaił prezes p. St. Obiegałka, poczem na przewodniczącego wybrano p. St. Drzemczewskiego, na sekretarza p. Anastazego Cyplika. Po odczytaniu sprawozdania z nadzwyczajnego walnego zebrania, prezes p. Obiegałka przedłożył ogólne sprawozdanie z działalności zarządu, poczem wygłosił sprawozdanie skarbnik p. Franciszek Piotrowicz. Członek komisji rewizyjnej p. Stróżyna potwierdził prawidłowe prowadzenie księgi kasowej.

Przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Obrani zostali ponownie: prezesem — St. Obiegałka, sekretarzem A. Cyplik, skarbnikiem — Fr. Piotrowicz. Miejsce ustępującego bibljotekarza objął p. Stróżyna.

Na członków komisji rewizyjnej zostali powołani pp.: Jędrzejak, Czołkin i Malicki

Z uznaniem powitano wiadomość o mianowaniu członków doradczych w osobach: p. Antoniego Wróblewskiego, dyrektora ogrodów Fundacji Zamoyskich w Kórniku, p. Władysława Marcińca, dyr. ogrodów miejskich w Poznaniu, p. Wacława Zembala, dyr. Państw. Szkoły Ogrodnictwa w Poznaniu oraz p. Jana Kosmola, starszego referenta Wydziału Ogrodniczego Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu.

W wolnych głosach wyłoniła się dyskusja w sprawie urządzania wycieczek naukowych, na czem obrady zakończono. (z)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Stow. Panien Św. Teresy - Fara.** Zebranie plenarne odbędzie się 27 b. m. o godz 19,30 w ognisku Domu Królowej Jadwigi

— **Sodalicja Panien Urzędniczek.** Zebranie sekcji eucharystycznej odbędzie się w środę, dnia 27 bm. o godz. 19,30 w Marianum przy ul. Szewskiej 18.

— **Stow. Polskiej Młodzieży Katolickiej pod wezw. św. Kazimierza Poznań-Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę, dnia 27 bm. o godz. 20,15 w salce parafjalnej.

— **Koło Senjorów przy S. M. P. św. Wojciech.** Plenarne zebranie Koła odbędzie się w środę, dnia 27 bm o godzinie 7,30 wiecz w Ognisku S. M. P.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Jadwiga Nowakowska z d. Grządkowska, 44 l. Wincenty Hermelin, emeryt. kontroler, 47 l. Jan Kryk 7 l. Stefan Andrzejewski, kucharz, 61 l. Malwina Krygierowa z d. Bartschówna, 68 l. Franciszek Heckert, ślusarz, 32 l. Zbigniew Adamski 2 l. 1 m. 16 d. Stanisława Bukowska, krawcowa, 64 l. Henryk Stefański, ślusarz, 56 l. Teresa Tomkowiakówna 3 l. 10 m. 15 d. Jan Stępka, mistrz stolarski, 67 l. Zbigniew Szczypiorski 6 dni. Katarzyna Różańska z d. Witaszakówna, wdowa, 83 l. Józef Chwałkowski, strzelec, 24 l. Regina Abramówna 3 l. 19 dni. Jadwiga Bernacka, służąca.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Już w czwartek
dnia 28 kwietnia o g. 8,30 wiecz.
uroczyste otwarcie
Cyrku Staniewskich
przy ul. Fr. Ratajczaka
obok Strzelnicy małokalibrowej.

W niedzielę, dnia 24 kwietnia 1932 r., o godz. 1.20, rozstał się z tym światem, po krótkich, lecz cierpliwie znoszonych cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz kochany syn, brat, zięć, szwagier, wujek i kuzyn, ś. p.

Mieczysław Dzięcielewski

w 42 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 28 kwietnia, o godzinie 17.15, z domu żałoby ul. Średnia 1 na stary cmentarz św. Jana, o czem donosi

w ciężkim smutku pogrążona

zw 14408 **żona z rodziną.**

Nabożeństwo żałobne za duszę Zmarłego odbędzie się w piątek, o godz. 7.15, w kościele parafjalnym w Głównej.

Poznań, Stanisławów, Międzychód, Gniezno, Bäerwalden.

Zakład Pogrzebowy W. Dorna, Poznań - Główna, Średnia 1

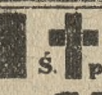

Ś. † P.

Marjan Urbański

przeżywszy lat 38, po ciężkich cierpieniach zasnął w Bogu w niedzielę, dnia 24 kwietnia 1932 r.

Wyprowadzenie zwłok nastąpi w środę, dnia 27 b. m., o godz. 5 z kostnicy Szpitala Miejskiego na cmentarz Farny przy ul. Bukowskiej.

dw 3423 W ciężkim smutku pogrążona

Poznań, Królewiec. **rodzina.**

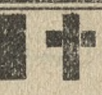

Dnia 25 kwietnia 1932 r. zasnął w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

Jan Nepomucen Stępka

w 68 roku życia. Pogrzeb w czwartek, 28 b. m., o godz. 4 po południu, z kaplicy św. Józefa na stary cmentarz św. Wojciecha. Msza św. żałobna w piątek, 29 b. m., o 8 rano, w kościele św. Wojciecha.

W ciężkim smutku pogrążeni

zw 14412 **żona z dziećmi, wnuczkiem i rodziną.**

Poznań, w kwietniu 1932 r.

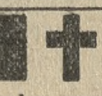

Dnia 25 kwietnia 1932 roku zmarł po krótkich cierpieniach nasz długoletni kierownik, ś. p.

Jan Stępka

W Zmarłym straciliśmy zacnego, wzorowego i sumiennego współpracownika. Pamięć o Nim pozostanie między nami na zawsze.

Pogrzeb odbędzie się 28 b. m., o godz. 4-tej, z kaplicy św. Józefa na stary cmentarz św. Wojciecha.

F-a W. Gwitt
Zakład Stolarski i Pracownicy.

Pw 14146-54,439

Ś. † P.

Irena z Oppeln Bronikowskich

I voto Alfredowa de Eger
II voto Wacławowa Myszkowska - Gonzaga
była obywatelka ziemska

dnia 20 kwietnia 1932 r. zasnęła w Bogu.

Pogrzeb odbył się na cmentarzu reformow.-ewangelickim w Warszawie, o czem zawiadamiają Krewnych i Życzliwych

nw 10130 **syn, bracia i rodzina.**

W niedzielę, dnia 24 kwietnia 1932 r., o godz. 5.45 zasnął w Bogu, mój najukochańszy mąż i ojciec, ś. p.

Stefan Andrzejewski

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 27. b. m., z kostnicy w Górczynie, o godzinie 4-tej.

W smutku pogrążona
żona i dzieci.

zw 14 406

Zwapnienie żył
Zdenerwowanie, osłabienie. Żądać bezpłatnej broszury o nieszkodliwem leczeniu domowem od
Dr. GEBHARD & Co., Gdańsk nr. 2
Pw 14 140-16,2

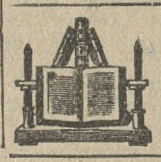

Oprawy książek
wszelkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

SÓL DO NÓG JANA
usuwa radykalnie dolegliwości nóg.

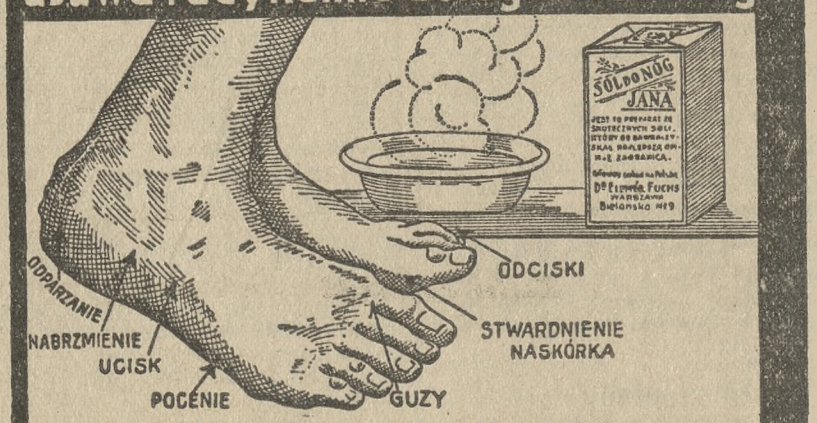

GŁÓWNY SKŁAD NA POLSKĘ
DR ELEMÉR FUCHS, WARSZAWA DOLNA 4
DO NABYCIA W APTEKACH, SKŁADACH APTECZNYCH I PERFUMERJACH
ORYGINALNA TYLKO Z NUMEROWANĄ ETYKIETKĄ
Z MARKĄ OCHRONNĄ „SŁOŃ".

Ważne dla wszystkich zakładów pracy

Wyszły z druku:

a) **Książeczka obrachunkowa dla każdego poszczególnego** robotnika, według wzoru zatwierdzonego przez Okręgowego Inspektora Pracy X. Okręgu,
b) **Księga imienna** na około 1000 nazwisk,
c) **Wykaz młodocianych,**
d) **Księga kar pieniężnych** nakładanych na robotników,
e) **Księga wypłat** dla pracowników fizycznych,
f) **Księga wypłat** dla pracowników umysłowych,
g) **Księga uwag** Inspektora pracy,
h) **Księga wekslowa.**

Wysyłka za pobraniem pocztowem lub poprzedniem nadesłaniem gotówki z doliczeniem portorji

DRUKARNIA POLSKA SP. AKC.
Poznań, św. Marcin 70.
zw 14 278/9

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci mego kochanego męża i najdroższego ojczulka, ś. p

Kazimierza Wadzyńskiego

odprawiona zostanie za spokój Jego duszy

msza św.

w kościele OO. Franciszkanów w czwartek, dnia 28 b. m., o godz. 9. **Żona z córeczką.**

Poznań. zw 14403

Pewna egzystencja
FABRYKA TRYKOTAŻY
z zapędem elektrycznym i składem detalicznym do sprzedaży pończoch, rękawiczek i wszelkich trykotaży, zaprowadzona od 14 lat, dobrze urządzona ze stałą klientelą, wpracowanym personelem, — duże ubikacje z tanią dzierżawą, zaraz z powodu zmiany stosunków na sprzedaż. Oferty „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 54,437. Pw 14148-54,437

DO CHEMIGRAFJI
potrzebni
fotografowie i trawiacze
do kresek i siatek jedno i wielobarwnych, oraz
fotografowie i retuszerzy(ki)
do wklęsłodruku. Szczegółowe oferty pisemne nadsyłać niezwłocznie do Biura Ogłoszeń **Teofil Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115** pod **„Chemigrafja".** nw 10103

Tw 969

Podróżujący

potrzebny zaraz, — jedynie **specjalista z branży narzędzi** rzemieślniczych, długoletnia praktyka wymagana, władanie językiem polskim i niemieckim konieczne. — Oferty z życiorysem, odpisami świadectw oraz podaniem wynagrodzenia należy złożyć najpóźniej do dnia 28 b. m do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 14399. Uwzględnia się li tylko wykwalifikowane siły.

Inżynier - technik

lat 40, z długoletnią praktyką, zdolny i doświadczony organizator oraz handlowiec, władający również językiem niemieckim i francuskim, przyjmie stanowisko inżyniera lub kierownika w poważnem przedsiębiorstwie przemysłowem lub handlowem. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 54,433.

Pw 14142-54,433

Skład

w Lesznie, w Rynku, najlepszy punkt handlowy. Objekt 25 mtr. długi, obszerne okno wystawowe z kantorem zaraz wprost od gospodarza do wynajęcia. Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego Leszno, Komeniusza 42, tel. 204.

nw 10127

Wysadki drzew iglastych i liściastych

nasiona, żywą zwierzynę, jaja bażancie i rośliny pastewne dla zwierzyny poleca po cenach konkurencyjnych

Nadleśnictwo Babki, poczta Krzesiny

dw 3207

Lokal handlowy

w górnej części miasta, 12 mtr. frontu, 2 okna wystawowe, przytem kilka pokoi na biuro lub mieszkanie, w całości lub częściowo od 1 lipca ewent. wcześniej do wynajęcia. — Najlepszy punkt handlowy tuż przy pl. Wolności, stosowny na każdą branżę. Poważni reflektanci (bez pośrednictwa) zechcą się zgłosić do Biura Ogłoszeń „Par", Poznań, pod nr. 16,98

Pw 14068-16,98

Podróżujący

otrzyma poboczne zastępstwo **na osełki krajowe.** Wyczerpujące oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego pod zw 14401

WSPÓLNIKA

z gotówką zł. 50.000.— poszukuje poważne b. dobrze prosperujące przedsiębiorstwo przemysłowo-handlowe w Poznaniu. Poważne oferty (pośrednicy wykluczeni) uprasza się do Kurjera Pozn. pod zw 14410

Sprzedam

mało używane

pokój jadalny na 12 osób, gabinet męski, pokój gościnny i wiele drobnych rzeczy.

Obejrzeć można między godz 12—14, ul. Grottgera 13 m. 7.

zw 14362

UCHWAŁA. W sprawie upadłościowej dóbr rycerskich **Szubin Wieś i Łachowo, właśc. Elza Rozen w Szubińskiej Wsi.** Termin do badania dodatkowo zgłoszonych wierzytelności oraz wysłuchania sprawozdania zarządcy i wydziału wierzycieli z dotychczasowej gospodarki i ewentualnego powzięcia odpowiednich uchwał co do dalszej, wyznacza się na dzień 20 maja 1932 r., o godz. 9.30. Szubin, dnia 13 kwietnia 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 10039

Przetarg przymusowy nieruchomości (willi), położonej w Pleszewie przy ul. Karola Marcinkowskiego nr. 6 odbędzie się w Sądzie Grodzkim w Pleszewie w piątek, dnia 29 kwietnia r. b., o godz. 10-tej. Bliższych informacyj udziela Bank Kupiecki - Spółdzielczy w Pleszewie.

dw 3424

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Na ogłoszenia szyfrowane

w których podano „Zgłoszenia" lub „Oferty Kurjer Poznański nr....." należy zgłaszać się piśmiennie, osobno na każde ogłoszenie — nigdy zbiorowo na kilka w jednym liście. Oferty należy adresować do nas. W dolnym lewym narożniku koperty czy pocztówki dopisać wyraźnie numer odnośnego ogłoszenia, byśmy wiedzieli bez otwierania listu, komu wręczyć ofertę. Oto wzór:

Kurjer Poznański

Poznań,
św. Marcin 70

zdw 57 675

Przestrzegamy przed dołączaniem do ofert oryginalnych dokumentów, świadectw itp., gdyż wydawnictwo nasze nie odpowiada za ich zaginięcie, jak wogóle za dalsze załatwienie oferty przez inserenta.

Adres inserenta posiadamy i wskazujemy (zamiejscowym za dołączeniem znaczka pocztowego) tylko wówczas, jeśli w ogłoszeniu powiedziano „Wiadomość" lub „Adres wskaże Kurjer Poznański nr.....".

Administracja.

1 SPRZEDAŻE

Najszczęśliwsze

losy poleca Kędziora kolektura, Poznań Sieroca 5/6. zdw 47 926

W. Czysz, Szkolna 11.

Z powodu likwidacji mojej filji Plac Wolności 5 urządzam do 26 kwietnia — wyprzedaż po cenach znacznie zniżonych. Pw 14 059-16.69

Dom

narożnikowy, nowy, wolny od podatków i stempla dochód 17 000, sprzedam za 120 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 270

Kinoaparat

Patche Baby i dynamo sprzedam. Telesfor Andrzejewski. Borek. nw 10 120

Sprzedam

skład dobrze zaprowadzony. — Gdynia, skrytka pocztowa 185. nw 9998

Motocykl

Sarole'a, gramofon walizkowy. Lodowa 7 Niemar. zdw 52 726

2 motocykle

marki „Rudge" i „James" w bardzo dobrym stanie tanio sprzedam. Rzemyszkiewicz. Półwiejska 4. zdw 52 271

Stary

dobrze zaprowadzony skład kolonjalny, wyszynk i restauracja, w dobrem położeniu z powodu choroby do oddania. Do przejęcia 8—10 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdw 51 009

Skład

spożywczy dobrze prosperujący z dużem przyległem mieszkaniem tanio sprzedam z powodu wyjazdu. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 52 724

Skład

kolonjalny, mieszkanie. Jeżyce sprzedam, zamienię. Wskaże Kurjer Poznański zdw 52 504

Samochód

Ford dobrym stanie tanio sprzedam. Olszewski, Gen. Kosińskiego 17. zdw 52 468

Wiolonczela

piękny instrument cena 1 000 zł. okazja. Aleja Wielkopolska 11. zdw 52 302

Wspaniałe fisharmonjum

2 klawiatury, pedały, firma Gebrüder Hug & Co Lipsk. Cena wyjątkowo 3 000 zł. Rzadka okazja. Instrument do kaplicy, sali, prób, ćwiczeń, salonu etc. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 300

Meble

tanio wprost ze składnicy poleca K. Bakoś, ul. Wenecjańska 1, Most Chwaliszewski przy krzyżu zdw 48 503

Skład żelaza

materjałów budowlanych, od lat zaprowadzony w dużem mieście powiatowem, garnizon, wyższe uczelnie, znajdujący się w pełnym biegu z powodu stosunków rodzinnych zaraz na sprzedaż. — Zgłoszenia piśmienne do Kurjera Poznańskiego pod zdw 51 171

Samochód

Citroen zamienię na motocykl. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 669

Legawiec

szorstkowłosy trzecie pole bardzo dobry czysty, fredka, sześć siatek, magiel dębowy ręczny — budka, wolant. Plac Nowomiejski 6 a, m. 25. zdw 52 679

Radjoodbiornik

trzylampowy głośnikiem, akumulatorami bezpiecznikiem, słuchawką sprzedam lub zamienię na dobrą maszynę do pisania. Plac Nowomiejski 6 a, m. 25. zdw 52 678

Wózek

dziecięcy sprzedam. Dąbrowskiego 6, m. 2. zdw 52 675

Skład

kolonjalny centrum. Adres Kurjer Poznański zdw 52 932

Meble kuchenne

wyprzedaje za bezcen. Koniecki, Piaskowa 3. zdw 51 129

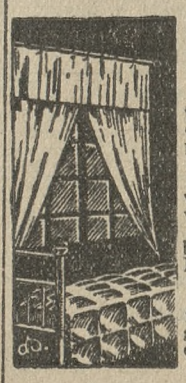

W. Groszkiewicz

Poznań, ulica Wrocławska 3, tel. 22-55, hurt. detal. Polecam po znacznie zniżonych cenach: Firany i kapy woalowe, tiulowe, nowoczesne upięcie z lambrekinem filet. Kołdry na puchu, wełnie i wacie własnej fabrykacji. Za gotówkę 10 procent rabatu Pw 12 013-19.84

Rowery

marki „Łucznik", typ 1. turystyczny zwykły, typ 2. turystyczny Torpedo sprzedaje po okazyjnych cenach tylko hurtownikom za gotówkę. — Józef Bogen, Gdańsk, Schmiedegasse 4. Telefon 21394. nw 10 091

Plac

600 m² oparkaniony, budynek 90 m³ za 60 zł metr wydzierżawimy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 491

Pewna egzystencja!

Skład kolonjalny główna ulica istniejący lat 20 z powodu śmierci zaraz na sprzedaż. Do objęcia potrzebne 6 000—8 000. Wskaże Kurjer Poznański zdw 52 644

Sprzedam

altanę. Poznań-Dębiec Makowa 12. zdw 52 655

Lodówkę

mało używaną 180 × 180 głęboką 60 tanio sprzedam. Knowczyński, rzeźnictwo. Rogoźno (Wlkp.) zdw 53 037

Koń

na sprzedaż. Dąbrowskiego 100, składnica węgla. srw 90

Drzewka i krzewy owocowe

ozdobne oraz róże po cenach zniżonych Szkółki Drzew A. J. Jeske Jelonek poczta stacja kolej. Złotniki k. Poznania. Telefon 3. Cenniki na żądanie. Dojazd autobusami z ul. Szyperskiej w kierunku Obornik Pw 11 280-8.11

Gramofony — tanio Płyty — od 1,50

zł po cenie zniżonej. F. Bałoń, Woźna 12. Pw 12 012-14.63

Nowy

Dom Komisowy, Woźna 16, sprzedaje i kupuje meble używane, garderobę różne inne przedmioty. Pw 12 221-14.43

Ziemię

lub mały domek sprzedam 5 minut od dworca kolejowego. Ławica, Szymański. zdw 52 653

Fotoaparat

Baby Box 3×4 z aparatem do powiększeń sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 857

Sypialnie

sprzedaje najkorzystniej Stolarnia Rybaki 15. nw 8857/8

Ogród pod willę

pięknie położony przy przystanku tramwajowym, ozdobny, warzywo, szparagi, owoce łącznie ca. 2 500 mtr.² w całości lub w 2 częściach na sprzedaż. Zgłoszenia — bez pośrednictwa do Biura Ogłoszeń „Par" pod nr. 16.99 Pw 14 075-16.100

Osady 10—20 ha.

pofolwarczne z budynkami korzystnie na sprzedaż. ziemia dobra oraz łąki i stawki rybne, korzystne spłaty. Zgłoszenia przyjmuje Maj Drzeczkowo, poczta Osieczna, koło Leszna, i p. Jan Weinar, Żabikowo ulica Dworcowa. Dom przy stacji kolej. Luboń. Pw 14 000/01-16.38/9

Rozlewnię piwa

i fabrykę wód mineralnych z kompletnem urządzeniem w pełnym biegu w mieście 30 tysięcy mieszkańców korzystnie sprzedam Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 863

Łóżka

dębowe jasne nocne stoliki, likwidacji hotelu materace włósienne. Dąbrowskiego 79, biuro. rw 5 487

Maszynę

do pisania Ideal B. Kanałowa 17, m. 36. zdw 52 993

Narcyzów

cebulki 3 grosze nasiona łubinu wiecznego, fredka, sześć siatek. Plac Nowomiejski 6 a. m. 25. zdw 52 676/7

Wózek

sportkę sprzedam. Wierzbięcice 10 m. 12 suterena. zdw 52 738

Domek

z rolą przy Poznaniu z 3 lokatorami dla emeryta sprzedam. — wpłata 3 tys. Hahn Kolejowa 34 zdw 52 662/3

Lodowinka

sprzedania Rzeźnictwo. Kanałowa 15. zdw 52 745

Sprzedam

nowe ubranie. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 52 760

Rower

męski, nowy tanio. Nowy Rynek 6 Wypożyczalnia. zdw 52 814

Firany

białe i kolorowe nowe, ryps płaszczowy tanio. Strzelecka 28, m. 1 zdw 53 012

Meble

wszelkiego rodzaju nowe używane, 50 krzeseł, stoły, biurka kanapa, fotele, lustra, garderoby, jadalnie, sypialnie, pokój męski, bezkonkurencyjnie tanio sprzedaje Ignacy Rapp, Podgórna 6. zdw 53 022/23

Kuchenkę

oraz lampy gazowe sprzedam. St. Rynek 93 m. 4. godz. popoł. rw 5490/91

Cukiernię

w centrum za 25 tysięcy na dogodnych warunkach sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 53 090

Najtaniej!

Płaszcze kostjumy i kapelusze damskie piękne modele wiosenne poleca P. Szczawińska i S-ka. ul. Wodna 1. Przyjmujemy asygnaty „Kredytu". Pw 11 289-9.73

Dywany — Pomosty Dywaniki

pluszowe, axminstrowe, boucle oraz imitacje perskich kupuje się najtaniej w specjalnym składzie dywanów — Bracia Góreccy Poznań Stary Rynek 44, wejście z ul. Woźnej. Pw 14 124-16.193

Kasę

kontrolną dużą, tanio sprzedam. Restauracja Chwaliszewo 1. rw 5432

Pianino

dobre 600 zł sprzedam. Dąbrowskiego 45, podwórze, parter, prawo. zdw 53 073

Porcelanę — Szkło Alpakę — Wyprawy Prezenty — Ogrodową

Porcelanę — Szklanki najlepiej kupuje się tylko wprost w Hurtowni, podwórze, Wroniecka 24. zdw 53 089

Skład

cukierków z kawiarenką sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 53 119

Zakład fryzjerski

dobrze zaprowadzony w ruchliwej ulicy do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 52 934

Jadalnię stylową

pięknie rzeźbioną bardzo tanio. — Stolarnia Bukowska 9. zdw 53 106

Willka

(Górczyn), ogrodem mieszkania 3 pokojowe 30 000 amortyzacja 15 000. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 878

Fiat 509

4 osobowy, otwarty jak nowy sprzedam. Zgłoszenia Kwiatowa 8, m. 12. zdw 53 107

Mała

limuzyna tanio. Przecznica 4, m. 7. zdw 52 957

75 mórg

ziemi buraczanej, drenowanej, zabudowania masywne, 2 konie, 10 bydła, 20 świń, martwy kompletny, cena 23 000, wpłaty 8 000 sprzeda Błoch, Poznań, Półwiejska 18, mieszkanie 19. zdw 52 962

2,25 Bemberga pończochy

z pradziwym szewkiem strzałka 2,75, złoty Bemberg 3.45, rękawiczki skórkowe 2.75, nowość kozłowe 5.25, męskie rękawiczki kremowe 1.45, Nappa 4.75, paski sport. od 0.60, koszule sport. 3.25, skarpety 0.35, jedwabne 0.75, eleganckie jedw. 0.95, szelki, krawaty, bielizna luksusowa, robocza, największy wybór, najtaniej tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. zdw 52 972

Lisy

ciemne, jasne. Wierzbięcice 13, 3. zdw 52 903

Skład

kolonjalny, pewna egzystencja, w najlepszem położeniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 083

Skład

cukierków tanio. Adres Kurjer Poznański zdw 53 086

Skład rzeźnicki

Nowoczesne urządzenie składu oraz warsztatu blisko Starego Rynku powód choroba bardzo tanio sprzedam. Informacje Wielkie Garbary 21, m. 16, parter. zdw 53 095

Parcele

przy Dąbrowskiego 5 zł kw. m. sprzedam Maciejewski. Dąbrowskiego 88, telefon 6266 zdw 53 112

Kiosk

pełnym biegu sprzedam towarem 3 700. Wiadomość: Skład tytoniowy, Dąbrowskiego 46. zdw 52 946

Sypialnię

dębową tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 971

100 mórg

inwentarzem, zabudowaniem, prywatne, śremskim tanio sprzedam lub wydzierżawię. Nowak, Poznań, Kramarska 15, tel. 16-89. zdw 52 941

Meble

różne używane tanio sprzedam. Różana 12, m. 1, po południu. zdw 52 880

Urządzenie

do kolonjalki sprzedam. Gen. Umińskiego 5, m. 4 zdw 52 913

Sypialnie

bardzo tanio sprzedaje. Stolarnia Kwiatowa 6. zdw 52 916

Parcela

gaz, elektryka, wodociąg, kanalizacja, okolica Wierzbięcice sprzeda właściciel. Zgłoszenia godzina dwunasta do drugiej. Fabryczna 35 a, mieszkanie dwunaste. zdw 52 844

Parcele

ul. Bukowska, 4 zł mtr. Zgłoszenia — Słowackiego 35 mieszkanie 8, godz. 18—20. zdw 51 921

Głośniki
i głośnice nowoczesne ze bezcen wyprzeda Bytner. Dąbrowskiego 79. p 376

„Antyki"
meble używane sprzedaje kupuje. Wielkie Garbary 39. Pw 14 143-54.432

Wiosenne płaszcze i ubrania miarowe przodują elegancją kroju i wykonania
tylko u W. Relewicz. Poznań, pl. Nowomiejski 3, wybór w materjałach, ceny niskie. zdw 52 886

Ślubne

obrączki od 6 zł, zegarki od 10 zł, pierścionki złote od 8 zł poleca Chwiłkowski, św. Marcin 40. zdw 52 919

Gospodarstwo 213
dobrej ziemi zabudowania masywne, inwentarzem, cena 32 000, wpłaty 28 000. Oferty Kurjer Poznański dw 3 372

Konwie
do mleka, nowe, „Marko" od 10 do 40 ltr., tanio. — Markowski, Mielżyńskiego 23, II., tel. 52-43. Pw 14 131-16.144

Piekarnia
w pełnym biegu, trzech pracowników korzystnie do nabycia. — Dzierżawa tania. Do przejęcia potrzebne 2 200. Zgłoszenia agentura Kurjera Poznańskiego, Wagrowiec. nw 10 124

Dom
mieście, pierwszorzędnym składem papieru i papierosów, 2 pokoje, kuchnia korzystnie sprzedam z towarem lub bez. Cena 12 000, bez hipotek wprost od właściciela. Oferty Kurjer Poznański nw 10 128

Warsztat
mechaniczny balansem sprzedam. Wiadomość Ogrodowa 2, mieszkanie 7. zdw 52 938

Sprzedam
samochód ciężarowy „Praga" 2—2½ tonny. Kościelna 33, telefon 7734. zdw 52 937

Parcele budowlane
przy Szosie Warszawskiej w stronę Głównej bezpośrednio przy Osiedlach „Dom Własny", „Praca", wodociągi, kanalizacja, dogodna komunikacja sprzedaje właściciel Małecki Droga Dębińska, telefon 11-90. Pw 13 091-15.79

Szanowne Panie!

W obecnym kryzysie kupuje się konfekcje damską, jak: płaszcze, bluzki, spódniczki, suknie, kapelusze itd. tylko w Magazynie Mód przy ul. Wielkiej 27 (tuż za Czerwoną Apteką). — Niski koszta handlowe umożliwiają nam sprzedaż pierwszorzędnego modnego towaru po cenach zdumiewająco niskich. Prosimy nas odwiedzić. Jaworska i Wesołkówna. dw 3 385

Skład
zegarmistrzowsko - jubilerski w centrum miasta Poznania z powodu choroby zaraz do sprzedania. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 794

Rower
męski wysokowartościowy sprzedam. Telefon 70 59 od godz. 17. zdw 52 778

Wózek
dziecięcy i maszynę damską sprzedam. Św. Marcin 11, m. 3. zdw 52 776

Pianino
zagraniczne metalowa płyta jak nowe okazyjnie sprzedam. Puszczykowo, Lipowa 6. zdw 52 721

Parcelę
przy ul. Szamotulskiej naprzeciw Radjostacji pod willę korzystnie sprzedam. Osiecki Mostowa 2. zdw 52 762

Pianina!
„Eckego" (niedoścignione w brzmieniu) warunki dogodne. — przedstawicielstwo Św. Marcin 22 (parter wysoki). zdw 52 754

Fortepian!
krótki (krzyżowy) jak nowy odpowiedni dla lokali! Okazyjnie. Szwajcarska 12, mieszkanie 5. zdw 52 753

Dom
2 pokoje, kuchnia stajnia na sprzedaż. Sielska 14. zdw 52 691

Sklep
żywnościowy Jeżyce dobrze zaprowadzony, 2 pokoje, z powodu choroby na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 709

Kompletny
warsztat krawiecki (maszyna Singera) na sprzedaż. Dąbrowskiego 70, restauracja. zdw 52 714

Samochód
rzeźnicki do mięsa i do wyjazdu sprzedam korzystnie. Półwiejska 3. zdw 52 716

Sprzedam tanio
biurka amerykańskie (debowe) stoły biurowe krzesła szafę żelazną. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 52 701 lub telefon 2936.

Sprzedam okazyjnie
z powodu likwidacji warsztatu małou żywaną heblarkę (szeping), szmerglówkę i kamień piaskowy, kilka imadeł i stołów warsztatowych i t. p. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 52 700 lub telefon 2936.

5 KUPNA

Pianino
do 800 zł za gotówkę kupię. Pelka Hotel Hospiz, Poznań. Pw 14 130-71.43

Lodówkę
dobrze utrzymaną kupię. Józef Bohn, Wielkie Garbary 29. zdw 52 600

Nuty używane
różne kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 579

Repozytorjum
do kolonjalki kupię. Zgłoszenia z ceną Kurjer Poznański zdpw 52 764

Wagę
stołową do składu kupię. Zgłoszenia z ceną Kurjer Poznański zdpw 52 763

Drogerję
na prowincję kupię zaraz gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 759

Kupię
pompę używaną lecz w dobrym stanie. Paul, Łukaszewicza 8. zdw 52 695

Samochód
limuzynkę kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 725

Kupię
używany piec cylindrowy do łazienki i wannę. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 52 656

Kupię
rowery. Proszę podać cenę Kurjer Poznański zdw 52 749

Kupię
używane urządzenie rzeźnickie do składu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 894

Kupię
używane łóżko metalowe i szafę do rzeczy mniejszą. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 52 752

Płyty
gramofonowe, dobrze utrzymane kupię. Oferty Orędownik zdw 52 893

Kupię
rower damski używany. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 845

Gospodarstwo
50—80 mórg, tylko prywatne, blisko Obornik kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 51 852

Kupię
okno wystawowe okazyjnie. Cenę Kurjer Poznański zdw 52 930

40 000
wpłaca młody reflektant na kupno resztówki do 500 mórg. Może być zdewastowane. Dokładny opis warunki nadesłać Nowak, Poznań, Kramarska 15. zdw 52 928

Wagę
stołową omarmurowaną pilne. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 943

Butelki
½ litr, krapówki, zielone lub ciemne szkło kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 862

Willę lub dworek
5—6 pokoi z nowoczesnem urządzeniem, dobrą komunikacją, weranda, ogrodem blisko kościoła katolickiego kupię. Cena fantazyjna wykluczona. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 069

Pompę samossącą z silnikiem
etc., prąd zmienny 220/380 woltów, mało używaną kupię dla 1-piętrowej willi głęb. studni ca. 8—9 m. Oferty do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod 16.130. Pw 14 097-16.130

Pianino
kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 964

6 KAMIENICE

Śliczną willę
nowoczesną, wolną, w ładnem mieście, niedaleko Poznania, sprzedam tanio tylko wprost zdecydowanemu reflektantowi lub zamienię na inny objekt. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdpw 52 685

Kamienica
dochodowa III piętrowa, narożnikowa, składami, czynsz 29 400, cena 245 000, wpłaty 150 000. Ratajczak Masztalarska 7 a, III. zdw 52 927

Kamienica
(Łazarz) dochód ustawowy 11 000, cena 75 000, wpłaty 40 000 „Krakus", Pocztowa 30. zdw 52 830

Kamienic
will kilka okazyjnie tanich sprzeda. Czarnecki, św. Marcin 62, II., tel. 31-08. zdw 52 999

Kupię
dom Poznaniu, wpłata 25 000. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 175

Kamienicę
sprzedam nową, wolną od stempli. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 084

Willę
3 mieszkaniowa, wolna od stempli za 32 000, wpłaty 20 000 sprzeda Popielski, Piekary 18, I. zdw 53 097

Kamienicę
komfortową składami sprzedam 90 000, wpłaty 40 000. Dochód 12 000 hipoteka 25 000 amortyz. Maciejewski, Dąbrowskiego 88, telefon 62-66. zdw 53 111

7 PIENIĄDZ

17 500
na I. hipotekę nieruchomości, dochód 17 000 rocznie poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 272

Na
I. hipotekę w Poznaniu poszukuję 15—20 tysięcy. Procent według umowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 51 647

500 zł
pod zastaw pianina na miesięczne spłaty i procent według ugody poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 319

3 000 zł
pożyczki za odpowiednim procentem, gwarancja dwupokojwe ładnie umeblowane mieszkanie. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 51 440

Kupię
większą ilość 8% listów dolarowych Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego. Płacę 3 dolary ponad notowania. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 610

10 000 zł
poszukuję na wykończenie domu mieszkalnego podanie warunków. Oferty Kurjer Pozn. zdw 51 378

2 500 zł
na dyskont dobrych czeków płatnych jesień poszukuję. Wysoki procent. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 797

10—15 000
pożyczki szukam na I. hipotekę Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 681

Wspólnika
10 tysięcy do kompletnie zaprowadzonej kawiarni na prowincji poszukuję celem przeniesienia jej do Poznania. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 52 689

Poważne
przedsiębiorstwo handlowe poszukuje wspólnika z kapitałem ca. 10 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 5 497

200 zł
poszukuję. Dobry zastaw, procent. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 988

Poszukuję
pożyczki ca. 5 000 za dobrym oprocentowaniem. Kurjer Poznański rw 5 498

Kto
pożyczy 300 zł, wysoki procent, zastaw dobre pianino. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 072

Wspólnika
cichego z 12 tysiącami poszukuję do dobrze prosperującej cukierni dla udoskonalenia. Oprocentowanie i zabezpieczenia zapewnione. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 53 087

2 000 — 3 000
pożyczki na 4 miesiące dam dobry procent i zastaw. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 080

8 DO WYNAJĘCIA

2 — 4
pokoi po lekarzu, nadające się również na biuro, pierwszorzędnym domu, śródmieściu, I. piętro. 1 maja wynajmę. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 045

2 — 3 pokoje
I. piętro, willa, słoneczne, widok na ogrody, komfort centr. ogrzewanie światło elektr., wejście wprost z klatki schodowej, 5 minut pieszo do Opery. Cena za 2 pokoje 120 zł plus 50 zł za centr. ogrzewanie i światło. Mieszkanie wolne zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 301

Dwupokojowe
kuchnią frontowe, spokojna ulica kompletnie urządzone z powodu stosunków rodzinnych do oddania Wskaże Kurjer Poznański zdw 51 439

Dwu-
trzypokojowe mieszkania do wynajęcia za czynszem zgóry. Zgłoszenia Łazarz, Aleja Hetmańska 1, przy ogródkach działkowych. zdw 52 531

Ośmiopokojowe
komfortowe mieszkanie, III. piętro, przy ul. Słowackiego (strona słoneczna), wprost od gospodarza od 1. 5. 32. do wynajęcia. Zgłoszenia: K. Loga, Słowackiego 18. Telefon 66-89 Pw 13 093-16.17

Wynajmę
dwa próżne pokoje komfort, używaniem kuchni. Gwarancja konieczna. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 810

Mieszkanie
6 pokojowe komfort, słoneczne III. p. okolica Parku Wilsona, od gospodarza zaraz za dzierżawę miesięczną. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 799

Cztery
pokoje z komfortem zwrot remontu, dzierżawa 100. Wskaże Świercz, Słowackiego 27. zdw 52 789

Mieszkanie
4 pokojowe słoneczne, duże od gospodarza do wynajęcia. Ulica Grodziska 11. zdw 52 773

Centrum miasta
5 pokoi z przynależytościami I. p. do wynajęcia zaraz. Zgłoszenia Aleje Marcinkowskiego 19, I. p. od godz. 9—13. zdw 52 672

4 pokojowe
I. piętro, przynależytościami, blisko śródmieścia, dwuletni czynsz zgóry zaraz wydzierżawi gospodarz bez pośrednictwa. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 956

Dwupokojowe
przynależytości zgóry miesięcznie 105. Adres w Kurjerze Poznańskim zdw 52 682

Cztery
pokoje na biura I. ptr. umeblowane. Długa 3, m. 9. zdw 52 651

2
pokoje, ogród, stajnia na przedmieściu wynajmie Blicharski, Półwiejska 26. zdw 52 915

4
pokoje komfortowe, najlepsza dzielnica Jeżyc. Ofery Kurjer Poznański zdw 52 864

Mieszkanie
2 pokoje kuchnia korytarz z dobremi meblami oddam. Ulica Niegolewskich, Łazarz. Luboński — Niegolewskich 18. zdw 52 831

Duży
słoneczny pokój z kuchnią światłem elektrycznem za rocznym czynszem od gospodarza do wynajęcia Tęczowa 8. Łazarz, przy ogródkach Chociszewskiego. zdw 52 947

Pięć
pokoi chlew morga ogrodu, blisko Poznania dobra komunikacja, na stałe. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 069

Trzypokojowe
cztery odda. „Rex", Stary Rynek 45 zdw 52 986

3 pokojowe
z meblami przy parku Wilsona oddam. Adres Kurjer Pozn. zdw 52 996

Trzypokojowe Gwarna
I piętro, częściowo meble spiesznie odstąpię. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 53 079

9 SZUKA MIESZK.

Dwu
lub jednopokojowego zaraz — urzędnik na stałej posadzie. Warunki Kurjer Poznański zdw 52 801

2
lub 1 pokoju kuchnią miesięczną dzierżawę poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 784

Inwalida
wojenny poszukuje pokoju z kuchnią, płaci rok zgóry. Stała pensja. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 727

Mieszkania
do 5 pokoi śródmieściu poszukuje reflektant poważny, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 631

Mieszkania
1 lub 2 pokoj. z kuchnią szuka urzędnik. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 866

Poszukuję
2 pokoi z kuchnią i wygodami wprost od gospodarza. Dzierżawa zgóry i gwarancja punktualnego płacenia czynszu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 53 013

Poszukuję
mieszkania 2 pokoi kuchnią, bliżej centrum wprost od gospodarza, płacę czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański rw 5 493

Mieszkania
4—6 pokojowego poszukuje solidny lokator. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 989

2 — 3
pokojowego komfort, do II. piętra poszukuje natychmiast solidny, stały lokator od gospodarza. Komorne rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 53 003

Rok
zgóry za 2—3 pokoje kuchnią poszukuje zegarmistrz, właściciel składu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 53 052

Mieszkania
3—4 pokojowego komfortowego, okolica Jeżyce nie wyżej II. piętro. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 53 024

Poszukuję
mieszkania 2 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza czynsz rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 076

5 — 6 pokoi
poszukiwane centrum na biuro i mieszkanie. Zgłoszenia z podaniem wysokości czynszu i warunków zapłaty telefon 30-19 od 9—1 i 4—7 lub do Kurjera Poznańskiego zdw 53 068

10 ZAMIANA MIESZKANIA

4-pokojowe
mieszkanie na Jeżycach ul. Kraszewskiego III. piętro, w dobrym stanie zamienię na 5-cio pokojowe mieszkanie, wysoki parter, ewtl. I. lub II. piętro. Reflektuję na duże pokoje. Przy normalnym czynszu zapłacę za rok zgóry. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 690

Dwupokojowe
Łazarz na 2—3 centrum. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 641

5 pokojowe
odnowione na 2—3 pokojowe. Oferty Kurjer Pozn. zdw 53 075

11 POKOJE UMEBL.

Inteligentnemu
Strusia 3, mieszkanie 7 (prawo). zdw 52 741

Niedrogo
ładny frontowy pokój dla skromnej, inteligentnej pani od 1 maja lub później do oddania. Adres Kurjer Poznański zdw 52 792

Dwom
panienkom, ładny, utrzymaniem bez. Fredry 3, mieszkanie 17. zdw 52 417

Pokój
dla 2 panów lub pań ewentualnie dla lepszego małżeństwa. Św. Marcin 5, m. 13. zdw 52 458

Dwóch
panów na wspólny pokój lub panienki. Czartoria 6, m. 1. zdw 52 627

Paniom
do wynajęcia dwuosobowy zaraz. Aleje Marcinkowskiego 1, III. p. narożnik. zdw 52 646

Śródmieście
pokój czysty elektryczność inteligentnej osobie. Wały Jagiełły 18 I., prawo. zdw 52 529

Dwuosobowy
paniom lub panom. Piekary 6, parter, lewo. zdw 51 998

Czysty
duży pokój 1—2 osobowy. Kraszewskiego 5, m. 6 jw 3044

Pokój
1—2 panom. Wielka 17, m. 12. zdw 52 808

Pokoje
z utrzymaniem wolne. Grobla 1 b, mieszkanie 8. zdw 52 796

Frontowy
pokój bez pościeli dwom lepszym panienkom. Rybaki 8 I., lewo. zdw 52 793

Wrocławska
17, m. 4, panu wspólny (elektryczność). zdw 52 786

Niekrępujący
Patrona Jackowskiego 35 II. prawo. zdw 52 790

Pokój
wspólny panu tanio. Ruge Długa 3, parter zdw 52 787

Centrum
mały solidnemu. Plac Nowomiejski 6 a, m. 23. zdw 52 783

Skromny
pokój panience. Jarzemska Kanałowa 7. zdw 52 780

Pokój
pokoik małżeństwu, panienkom. Focha 27, m. 36. zdw 52 779

Frontowy
2 panom korzystnie. Długa 3, II., m. 4. zdw 52 774

Pokój
frontowy panu Wielkie Garbary 2 m. 5. zdw 52 772

Próżny
niekrępujący dla jednej osoby tanio. Dąbrowskiego 54, mieszkanie 7. zdw 52 767

Słoneczny
umeblowany od 1. Bukowska 33, m. 2. zdw 52 720

Pokój
bardzo ładny jednej lub dwom osobom wynajmę. Górna Wilda 29, m. 7. zdw 52 758

Pokój
umeblowany Zielona 7 mieszkanie 10. zdw 52 750

Pokój
panu, pani Szwajcarska 19, m. 2. zdw 52 743

Śródmieście
pokój frontowy, słoneczny niekrępujący oddam jako procent za wypożyczenie 1 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 736

Panience
wspólny pokój wynajmę. Woźna 14 a mieszkanie 7. zdw 52 735

1 — 2
umeblowane, pianino, telefon — (77-16) elektryczność, łazienka. zdw 52 732

Pokój
elektryczność. Poznańska 58 a, II. prawo narożnik Mickiewicza zdw 52 785

Słoneczny
utrzymanie bez. Siemiradzkiego 2, mieszkanie 4. zdw 52 707

Dwa
łączne używalność kuchni. Grunwaldzką 20 a, III., mieszkanie 7, od 4-tej. zdw 52 708

Umeblowany
elegancki. Berwińskiego 1, mieszkanie 5 naprzeciw wejścia Parku Wilsona. zdw 52 698

Pocztowa 16
mieszkanie 11 2 czyste pokoje z całem komfortem wolne 1 maja. zdw 52 697

Pokój
ładny słoneczny wynajmę. Skarbowa 4, mieszkanie 14. zdw 52 731

Pokój
dwom osobom wynajmę. Śniadeckich 20, m. 9. zdw 52 729

Panu
pokój niekrępujący, pościel pożądana tanio. Pocztowa 11, m. 11. zdw 52 659

Tani
27 Grudnia 19, Strzelecka. zdw 52 667

Pokój
jedno — dwuosobowy wolny. Kopernika 5 m. 9. zdw 52 668

Pokój
do wynajęcia Spokojna 16 a, m. 24. zdw 52 670

Pokój
wynajmę. Żupańskiego 21, m. 5. zdw 52 684

Pokój
małżeństwu lub 3 osobom oddzielna kuchnia. Wyspiańskiego 12, m. 9 zdw 52 683

Pokój
Krasińskiego 8 c mieszkanie 2. zdw 52 633

Cztery
umeblowane odnowione ewentl. z kuchnią lub pojedyńczo z balkonem. Długa 3, I mieszkanie 9. zdw 52 650

Jasna 12
mieszk. 5 dwa frontowe pokoje, gabinet i sypialnia telefon dobrze sytuowanemu panu ewentl. utrzymaniem zaraz. zdw 52 654

Dwie
panienki po 10 zł przyjmę na pokój. Żupańskiego 13 a w podw. na prawo. zdw 53 094

Zupełnie
niekrępujący. Chwaliszewo 25, m. 12. zdw 52 917

Dwuosobowy
elegancki, utrzymaniem bez. telefon. Chełmońskiego 21, m. 3. zdw 52 914

Jednoosobowy dwuosobowy
wydzierżawie. Stroma 26, m. 5. zdw 52 836

Pokój
umebl front., elektr., czysty urzędnikowi 1. 5. Poplińskich 7 m. 4, parter. zdw 52 843

Pokoik
skromny dla pana do wynajęcia. Skarbowa 15, m. 18. zdw 52 842

Słoneczny
niekrępujący. Śniadeckich 17, mieszk. 11. zdw 52 841

Dwuosobowy
niekrępujący elektryczność wysoki parter. Orzeszkowej 5. jw 3 064

Pokoik
umeblowany. Dąbrowskiego 46, II., lewo. jw 3 057

Pokój
Długa 8 mieszk. 11. zdw 53 074

Pokoik
Wały Zygmunta Augusta 4 mieszkanie 9. zdw 53 067

Pokój
umeblowany bez pościeli, bielizny. Nowy Rynek 5, I. zdw 53 066

Kantaka
2, m. 5, słoneczny. zdw 52 852

Pokój
Strzelecka 28 a, parter, lewo, II. drzwi. zdw 52 851

Dwuosobowy
Babińskiego 7, m. 1. zdw 52 855

Czysty
słoneczny, elektryczność, gazokuchenka. Nowy Rynek 14/15, mieszkanie 10. zdw 51 652

Pokoik
Mostowa 37, m. 10. zdw 52 872

Pokój
panom. Za Bramką 12 a, mieszkanie 3. zdw 52 871

Pokój
ładny. Szyperska 1, I., lewo, narożnik Wielkich Garbar. zdw 52 870

Balkonowy
elektryczność dla jednej lub 2 osób. Kossaka 21, mieszkanie 4. Łazarz narożnik Wyspiańskiego. dw 3 418

Pokój
do wynajęcia dla jednego lub 2 panów. Półwiejska 3, mieszk. 13. zdw 52 940

Pokój
jeden-dwuosobowy, elektryczność. Kwiatowa 7, mieszkanie 8. zdw 52 933

Dwa
łączne, frontowe, słoneczne, elektryczność, ewentualnie kuchnia. Stachowiak, Bukowska 7, II. zdw 52 868

Z telefonem
pokój lub dwa z utrzymaniem — wedle umowy — lub biuro. Różana 6, m. 6. zdw 52 295

Pokój
Ratajczaka 11 a, 6 wejście, m. 92 zdw 52 559

Centrum
dwuosobowy, utrzymanie — bez. Murna 3, parter, prawo, przy Nowej. zdw 52 516

Wspólny
panience (pianino). Wojciecha 3, m. 5. zdw 52 273

Pokój
wynajmę Marcina 64, III., front. zdw 52 825

Pokój
mniejszy tylko pani dobrze poleconej. Piekary 7, I., prawo. zdw 52 824

Pokój
zaraz Półwiejska 38 a, m. 13. zdw 52 823

Paniom
Kwiatowa 9, III. zdw 52 822

Stancja
wspólna tanio panienkom. Nowicka, Strzałowa 7, III. szeroka brama. zdw 52 821

Łąkowa
13, m. 5, panom. zdw 53 006

Frontowy
duży inteligentom. Wały Król. Jadwigi 3, parter. zdw 52 827

Pokój
niekrępujący z balkonem wynajmę. Szewska 15. m. 10. zdw 52 833

Kantaka 6
I. piętro wynajme elegancki, frontowy pokój utrzymanie. zdw 52 832

Pokoik
skromny dla panienki Aleje Marcinkowskiego 28. m. 39. zdw 52 838

Ładnie
umeblowany. Marcina 13. mieszkanie 9 zdw 52 954

Pokój
umeblowany do wynajęcia z klatki schodowej. Gwarna 12 mieszkanie 11 zdw 52 953

Niekrępujący
Wielkie Garbary 8. mieszk. 15. zdw 53 015

Słoneczny
elektryczność 1 maja Stolarska 1. mieszkanie 13. zdw 53 018

Pokój
Szewska 13 mieszk 7. rw 5 495

Frontowy
elektryczność. — Wrocławska 3. mieszkanie 6. rw 5 492

Frontowy
słoneczny, elektryczność. Woźna 14 b. mieszkanie 18. rw 5 489

Pokój
Woźna 17 Tasiemski. rw 5 486

Umeblowany
pokój światło elektryczne, telefon Młyńska 2. m 18. zdw 52 990

Pokoik
jasny na cichą pracownię lub porządnej panience elektryczność. Dąbrowskiego 56. 9. zdw 52 967

Panom
dwadzieściapięć obiady. Wrocławska 13. m 11. zdw 52 998

Małżeństwu
Kanałowa 6 parter, prawo. zdw 53 000

Pokoik
niekrępujący. Czesława 8. Walkowiak zdw 53 008

Dwuosobowy
zaraz. Fredry 4. mieszkanie 6. zdw 53 045

Pokoik
i dwuosobowy. Słowackiego 39. III., prawo. zdw 53 059

Pokój
słoneczny pościel, światło, pierwszorzędne utrzymanie, cena 100 Plac Nowomiejski 5. dom ogrodowy, m. 31. zdw 53 025

2 pokoje
słoneczne dla pań lub panów od 1. 5. 32 tanio. Św. Wojciech 14-15. m. 8. zdw 53 026

Umeblowany
pokój bez pościeli zaraz Staszica 25. m. 8. zdw 53 027

Dwuosobowy
frontowy, balkon, elektryczność. Łazarz. Kossaka 21, mieszkanie 4 narożnik Wyspiańskiego. zdw 53 040

Próżny
lub umeblowany używaniem kuchni bezdzietnym lub panienkom. Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański jw 3 059

Elegancki
słoneczny z używaniem telefonu. Słowackiego, wejście Prusa 2. mieszkanie 10. jw 3 061

Niekrępujący
pokoik. Wierzbięcice 66. mieszkanie 4. zdw 53 092

Frontowy
1—2 osobom. Długa 9. mieszk. 4. zdw 53 091

Panu
frontowy, osobne wejście, Długa 7, m. 8. zdw 53 085

Pokój
2 panom lub małżeństwu używaniem kuchni u samotnej osoby. Górna Wilda 80. mieszkanie 5. zdw 53 082

Czyste
niekrępujące 1—2 osobowe. 1-go Maja 5. m. 13. front. zdw 53 077

Frontowy
panom Górna Wilda 61/11 zdw 53 076

Pokój
Cieszkowskiego 8. m. 9. zdw 53 099

Dwuosobowy
jeden utrzymaniem ((bez) pianino Półwiejska 2. III., prawo. zdw 53 101

Pokój
umeblowany. Działyńskich 1. m. 14. zdw 53 096

Pokój
wolny. Ul. Szkolna 7/8. mieszk. 11. zdw 52 959

Pokój
ładny, niekrępujący, balkon, elektryka dla 1—2 pań, panów utrzymaniem 15 maja. Marszałka Focha 81, m 6. zdw 52 979

Dwuosobowy
jednoosobowy blisko dworca — Focha 27, front. II., Sypniewska. zdw 52 891

Panienkę
wspólny przyłączeniem rodziny. Skarbowa 15. dom ogrodowy. wprost, parter, prawo. zdw 52 905

Dwuosobowy
Jankowski. Strzelecka 31. zdw 52 975

Pokój
umeblowany wynajme. Kabat. Piekary 24. zdw 52 904

Parterowy
duży, umeblowany. Wierzbięcice 13. zdw 52 902

Pokój
na dwie osoby. Łąkowa 16. m. 3. zdw 52 896

Pokój frontowy
słoneczny dobrze umeblowany, elektryczność, łazienka, niekrępujący inteligentnemu panu. Górna Wilda 59. m. 11. II. zdw 52 895

Pokój
intel. osobie wynajmę 1. 5. Mickiewicza 7. m 9. zdw 52 892

Handlowiec
szuka wspólnika na pokój. Grobla 22. m. 9. zdw 52 974

Umeblowany
bezdzietnemu lub panu. Górna Wilda 95. m. 8. zdw 52 890

Frontowy
Szwajcarska 15 a. m 9. zdw 52 884

Pokój
umeblowany z wszelkiemi wygodami, może być z używalnością kuchni. Kraszewskiego 9. m. 7. od 5-tej. zdw 52 883

Dwuosobowy
Aleje Marcinkowskiego 28. mieszkanie 19. zdw 52 879

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
ładnego niekrępującego poszukuję śródmieściu od 1 Oferty Kurjer Poznański zdw 52 777

Małżeństwo
bezdzietne szuka pokoju Oferty warunkami Kurjer Poznański zdw 52 739

Szukam
pokoju jednoosobowego pobliżu Uniwersytetu za 25 Oferty Kurjer Poznański zdw 52 693

Pokoiku
poszukuje. Pościel własna. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 711

Taniego
pokoiku panienka. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 910

Samotne
małżeństwo szuka Łazarzu pokoju próżnego dużego 1 5. Zgłoszenia śniadeckich 1. mieszkanie 2. zdw 52 076

Małżeństwo
skromny tani. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 53035

Niekrępującego
do 30 złotych inteligent. Oferty Kurjer Pozn zdw 53 069

Małżeństwo
poszukuje skromnego pokoju z używaniem kuchni. Cena Kurjer Poznański zdw 53 071

Szukam
pokoju próżnego częściowo umeblowanego osobnem wejściem na pracownię podaniem czynszu. — Oferty Kurjer Poznański zdw 52 961

Pokoju
słonecznego w śródmieściu szuka pan. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 978

Panna
poszukuje niekrępującego pokoiku śródmieściu, do 20.— Oferty Kurjer Poznański zdw 52 876 zdw 52 918

13 LOKALE

Pl. Wolności 4
do wynajęcia: 1) lokal handlowy na parterze wraz z hale i 2) lokal przemysłowo-handlowy na I piętrze. Wiadomość na miejscu. zdw 52 007

Jasnych
ubikacyj na składnice poszukuje zaraz za czynszem umiarkowanym tylko śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 770

Wynajmę
2 duże ubikacje parter (Jeżyce) na biura — przemysł i tem podobne. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 52 757

Poszukuję
małego składu w centrum miasta przy ruchliwej ulicy. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 52 702

Poszukuję
izby osobny wchód parter lub suterena na warsztat [illegible] torski. Oferty [illegible] Poznański zdw 52 931

Lokal frontowy
nadający się na interes fryzjerski lub inny z przyległym pokojem i kuchenka zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Jeżycka 35. m. 19. zdw 52 981

Biurowe
dwa pokoje poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 53 054

Lokale
biurowe po adwokacie centrum zaraz do wynajęcia Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 976

14 DZIERŻAWY

Do wydzierżawienia
z powodu niedomagania na zdrowiu dobrze zaprowadzony skład bławatów garderoby, towarów krótkich w dobrej okolicy, z dobrą klientelą, zaraz z mieszkaniem od właściciela do odstąpienia. Do objęcia potrzeba 10—12 tysięcy. Zgłoszenia skrytka pocztowa 73. Jutrosin powiat Rawicz zdw 52 405

Uwaga
Mała ale zgrabna pierwszorzędna dzierżawa, 12 mórg buraczanej ziemi obsianę jednym planie. Zabudowanie pierwsza klasa Dom dwupokojowy, ślicznej wiosce 6 lat właściciela do objęcia 700.— w tem pierwszy rok dzierżawa liczona Śpieszne zgłoszenia Nowak Poznań Kramarska 15. telefon 1689. zdw 52 898

Dzierżawa
12 mórg ziemi buraczanej, zabudowanie masywne 6 lat objęcie 700 w tem rok dzierżawa wliczona Nowak. Poznań. Kramarska 15 zdw 52 942

15 UZDROWISKA

Pokoje
na letnisko na probostwie dużem, w powiecie ostrowskim wraz z utrzymaniem całodziennem w pięknej lesistej okolicy, otoczonej lasami sosnowemi od 1 maja do połowy września. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod dw 3296

Kobylnica
W nowocześnie urządzonej willi przy dworcu i lesie pokoje z dobrem utrzymaniem od 1 maja do wynajęcia Zgłoszenia Kobylnica, willa 42 zdw 51 361

Żegiestów-Zdrój
Pensjonat „Warszawianka" — otwarty. Centrum Zakładu. Nowoczesny komfort Zimna i ciepła woda bieżąca Ceny niskie W czasie do 15 czerwca opłata ryczałtowa przy pobycie trzytygodniowym 290 złotych czterotygodniowym 380 zł. Ryczałt obejmuje opiekę lekarską, należytość za pokój utrzymanie, kąpiele mineralne, borowinowe i takse zdrojowa. nw 10 111

Gdzie?
wypoczynek we dworze. Pożądany las, woda dobre odżywianie. Odpowiedź z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 52 771

Na
czas letni 2 pokoje kuchnia od 1. lub 15 maja Puszczykówko, wydzierżawie. Radowicz. Poznań. Półwiejska 38 a mieszkanie 8. zdw 52 765

Letnisko
1—2 pokoje umeblowane, elektryczność używalność kuchni łazienki, ogrodu las. Mosina Lipowa 1 zdw 52 744

Żegiestów
Pensjonat „Żorlina" pokoje z utrzymaniem maj, czerwiec ceny zniżone. Bielecka. nw 10 123

Puszczykowo
skromnie umebl. pokoju (3 łóżka) i kuchni w Puszczykowie poszukuje na lipiec i sierpień. Oferty z ceną do Kurjera Pozn. zdw 52 952

16 OSOBISTE

Firma „Tricot"
uprzejmie zawiadamia że przeniosła się z ulicy Szymańskiego 10 na Pocztowa 23 front I piętro Pw 13 094-16 25

Wandeczko
proszę słówko Tad. zdw 52 747

L. L.
Pisz Kurjer Poznański zdw 52 666

21 ZGUBY

Zgubiono
tekę kilkoma aktami w piątek 22. godzinach wieczornych. Uczciwego znalazce proszę o oddanie zawartości za wynagrodzeniem. Ogrodowa 13 mieszkanie 28. zdw 53 011

22 ROZMAITE

Salon
mód. pracownia sukien, kompletów, wypraw ślubnych, modeli paryskich angielskich płaszczy kostjumów. Zamówienia wykonujemy do każdego czasu Jankowscy. Kreta 23 zdw 52 384

Siostry Streich teraz Gwarna 15 Robótki
rysunki haftów wszelkiego rodzaju. Tw 966

Pralnia
Piekary 3. Niegolewskich 8. Matejki 58. z dniem dzisiejszym obniżyłam ceny za wszelką bieliznę kołnierzyk sztywny 0.15. firany prężenie okno 1.50. zdw 52 969

Samochodem
ciężarowym zwózki, przeprowadzki. Tel. 7019. zdw 52 885

2,35 Bezrękawniki z jedwabiu
Bluzki jedwabne wełnowe 5.75, 6.85. 9.85 pantalony jedwabne w pasy 1.45 rypsowe 1.85 M[illegible] 3.50. kombinacje jedwabne [illegible] Torebki modne skórkowe [illegible] 3.50. eleganckie nowości 5.50 [illegible] Bagdad 8.50. Parasole 3.50 modny 4.90. jedwabny deseniowy 14.50 kryształki, biżuterja, kołnierzyki najtaniej tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska. Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. zdw 52 973

Okrętkę
mereżkę, dziurki, pl sowanie, dekatyzowanie obciąganie guzików, nadrabianie stóp. Lafty monogramy najtaniej „Haftopia" — Stary Rynek 10 wejście Kurzanoga. Pw 12 004-13.11

Warszawianka krawcowa
wykonuje płaszcze suknie, kostjumy, pierwszorzędnie tanio. Wierzbięcice 11. m. 4. zdw 52 804

Poszukuję
stróżostwa domu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 788

Warszawska
masażystka ondulacje, manicure tanio przyjmuje Dąbrowskiego 54. mieszkanie 7. zdw 52 766

95 gr
koszula damska z klocką koszula kolorowy madapolam z toledo od 1.90 koszula damska nocna od 2.90 pantalony trykotowe od 95 groszy pantalony jedwabne od 1.90. halki jedwabne długie z koronka od 3.50 koszula trykotowa damska od 1.60 kombinacja trykotowa od 2.40. Bielizna trykotowa elastyczna damska męska i dziecięca poleca dopóki zapas starczy po cenach niebywale niskich Fabryka Bielizny J. Schubert Poznań ul Wrocławska 3 Ceny niskie — towar trwały. Pw 12 007-14.28

Ładuje akumulatory
tanio naprawa zamiana „Ogniwo". Wielkie Garbary 19. Pw 14 108-16.158

Inwalidy
z koncesją poszukuje. Warunki Kurjer Poznański zdw 52 734

Autem
20 groszy kilometr. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 639

Radjowe
aparaty tanio przerabia, przyjmuje w komis. Ogniwo. Wielkie Garbary 19. Pw 14 113/114 16.158/165

Malarz
przyjmuje prace malarskie wykonuje szybko tanio Mikołajski. Półwiejska 19 zdw 53 935/6

Kto
nauczy robić modne, eleganckie sweterki. Oferty Kurjer Pozn. zdw 53 100

Radjo
czterolampkowe korzystnie sprzedam. Piekary 13 b. mieszk. 10. zdw 52 944

Wydaję
dobre obiady. Górna Wilda 41. m. 7. zdw 52 846

Oddam
chłopca trzytygodniowego. Adres Kurjer Poznański zdw 52 839

Telefon
odstąpię Stary Rynek Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 53 118

Salon Mód
Franciszka Ratajczaka 10. wykonuje płaszcze kostjumy, sukienki elegancko — tanio. zdw 52 837

Obiady
śniadania kolacje smaczne, obfite 3 dań 0.80; 4 dań 1 00 poleca Restauracja Aleje Marcinkowskiego 1, patrer. zdw 53 081

Dziecko
na wychowanie przyjmę dobre ręce. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 956

Darmo
katalog płyt gramofonowych wysyłamy po nadesłaniu znaczka pocztowego Ostatnie nowości. Ceny niskie Polska Płyta". Warszawa Marszałkowska 104. np 10 093

23 OŻENKI

Wdowa
czterdziestodwuletnia i panna lat 34. obie posiadające piękne umeblowane mieszkania poszukują odpowiednich partji najchętniej urzędnika i starszego emeryta. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 811

Przystojna
szatynka lat 36 nie biedna szuka znajomości pana w celu ewentualnego późniejszego zamążpójścia. Panowie tylko poważnie myślący zechcą złożyć swe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 52 064

Dla
mego syna kawalera lat 27, poszukuje panny lub młodej wdówki religijnej celem ożenku, przedsiębiorstwo, w nieruchomości wartości 50 tysięcy złotych, które ma objąć. Dla wspólnego dobra pożądane od 7 do 10 000 zł. Pośrednictwo zawodowe wykluczone, natomiast życzliwych krewnych jest mile widziane. Powodzenie i przyszłość zapewnione. Zgłoszenia upraszam do Kurjera Poznańskiego zdw 52 859

Miłych
i sympatycznych panienek poszukuje dwóch panów w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 007

Miłe
[illegible] panienki 24 26 lat ostatnia z dzieckiem 5 i poszukują dobrych mężów Oferty do Kurjera Pozn. zdw 53 104

Panna
lat 20 posiadająca 80 000 wyjdzie zamąż. Biuro „Przyszłość", Poznań, Pamiątkowa 9. zdw 52 869

24 NAUKA

Fortepian
do ćwiczeń tanio. M. Focha 70 m. 5 zdw 52 590

Kursy
stenografji, pisania na maszynach rozpoczynam 6 maja. Kantaka 1. II. piętro. zdw 52 250

Student
udziela skutecznie korepetycyj. Oferty Kurjer Poznański zdw 552 816

Korepetycyj
sumiennie niedrogo udzielam. — Oferty Kurjer Poznański zdw 52 751

Student
udzieli korepetycji za pokój lub nie (1 zł) Oferty Kurjer Poznański zdw 52 710

W. S. H.
Koledzy, którzy nie mogli uczęszczać na wykłady a chcieliby przygotować się wspólnie przy pomocy starszego kolegi ekonomii prawa cywilnego proszeni są celem porozumienia się o zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 53 036

25 MUZYKA

Lekcje
gry fortepianowej dyplomowana nauczycielka Aleje Marcinkowskiego 1 III. p narożnik. zdw 52 645

Fortepian
do wynajęcia Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 813

26 ROZRYWKA

Kino Wilsona
Łazarz. Tragedja Kochanków. Liana Haid — Gustaw Fröchlich — H. A. Szlettow. zdw 52 671

Kino Roxy
Mama nie pozwala. zdw 53 010

Miły pobyt
„Paryżanka". — Półwiejska 30. Koncert artystyczny zdw 53 078

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Dzielna
bufetowa młoda uczciwa, szuka posady lub bufetu na rachunek Oferty Kurjer Poznański zdw 52 505

Młoda
inteligentna panienka przyjmie posadę w jakiejbądź ekspedycji lub kasjerki. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 507

Urzędnik gospodarczy
samotny, lat 35 dobre referencje poszukuje od 1. 5 posady. Adres Skoracki. Maj. Wijewo - Dwór powiat Leszno (Wlkp) zdw 52 413

Pokojowa
uczciwa, pracowita, szuka posady, miejscowość obojętna Oferty Kurjer Pozn zdw 52 470

Kucharka
z długoletniemi świadectwami szuka posady od 1 maja Oferty Kurjer Poznański zdw 52 497

Stenografistka
i maszynistka początkująca poszukuje posady od 1. 5. 32. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 409

Biuralistka
krytycznem położeniu szuka zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 815

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszelkich prac domowych Oferty Kurjer Poznański zdw 52 812

Dziewczyna
uczciwa pracowita poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 809

Hafciarka
rutynowana znająca biały haft maszynowy również kolorowy z długoletnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 806

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego z dobrem gotowaniem od 1. 5. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 805

Służąca
uczciwa z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 800

Dziewczyna
do wszystkiego bez gotowania poszukuje posady od 1 5 Oferty Kurjer Poznański zdw 52 798

Ogrodnik
z dobremi świadectwami obeznany wszechstronnie w swym zawodzie poszukuje posady. Zgłoszenia Florjan Krzeszkiewicz. Poznań Wrocławska 30. mieszkanie 23. zdw 52 795

Służąca
cośkolwiek gotuje szuka pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 791

Poszukuję
posady do bufetu, znam szycie. od 15 V Roszczyńska Szczanieckiej 1 dw 3 419

Kuchmistrzynie
gospodynie, wychowawczynie, bony, nianie poleca Wiktorja Puschowa, Św. Marcin 16-17, m. 19. zdw 52 840

Poszukuję
posługi Oferty Kurjer Poznański zdw 52 781

Posługi
praniem poszukuję, dobre świadectwa Oferty Kurjer Poznański zdw 52 769

Posługaczka
uczciwa poszukuje całodziennej posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 768

Dziewczyna
sierota pracowita szuka posady do wszystkiego bez gotowania Oferty Kurjer Poznański zdw 52 723

Bufetowa
zna język polski i niemiecki — Ekspress dzienna przystojna poszukuje posady 1 maja. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 761

Osoba
czysta, uczciwa, długoletniemi świadectwami poszukuje posługi lub prania w lepszym domu. — Oferty Kurjer Poznański zdw 52 755

Z ukończoną
handlową szukam jakiejkolwiek pracy. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 52 748

Gospodyni
szuka posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 742

Inwalida
wojenny robotnik pracowity sumienny szuka jakiejkolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 704

Osoba
czysta uczciwa pracowita długoletniemi świadectwami poszukuje posady w lepszym domu lub u samotnej osoby może się zająć dziećmi. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 756

Pomocnik ogrodniczy
młodszy poszukuje posady zaraz lub później Adres Czapracki, Nowa-Wieś poczta Kazimierz, powiat Szamotuły zdw 52 860 61

Dziewczyna
zaufana dobrze polecona umiejąca samodzielnie gotować najchętniej w Poznaniu Oferty Kurjer Poznański zdw 52 705

Służąca
uczciwa wiejska do wszystkiego z własną pościelą od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 719

Szofer
kawaler, sumienny przy tem zajmie się inną pracą na życzenie gwarancja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 730

Młoda
mężatka szuka przedpołudniowej pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 728

Praczka
uczciwa silna poszukuje prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 657

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady cośkolwiek gotowaniem i do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 658

Asystentka
farmacji przyjmie posadę zaraz lub 1 czerwca Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 52 660

Szukam
posady z gotowaniem od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 665

Młoda
dziewczyna, pracowita i uczciwa szuka posady za pokojową wiek 24 lub posługaczkę dobremi świadectwami. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 686

Uczciwa
poszukuje na cały dzień posługi bez spania. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 688

Początkującej
maszynistki względnie biuralistki. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 52 630

Szofer - mechanik
8-letnia praktyka, z dobremi świadectwami, znający się na traktorach, szuka posady zaraz lub później F Matalewski Międzychód. Poznańska 2. zdw 52 718

Dziewczyna
czysta, uczciwa, szuka posady do wszelkich prac domowych. Zgłoszenia Różana 12. Sobkowiak. zdw 52 918

Panienka
młodsza z prowincji, umiejąca szyć i znająca wszelką pracę domową, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 909

Panienka
z dobrej rodziny lat 19 wyuczona szycia i prasowania szywnej bielizny pragnęłaby iść w pierwszą posadę najchętniej za pokojową, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 908

Ekspedjent
dobremi świadectwami branży bławatów szuka jakiegokolwiek zajęcia. Włada językiem polskim częściowo francuskim niemieckim Może złożyć 200-250 zł kaucji. Oferty Kurjer Poznański zdw 51 816

Służąca
skromna i uczciwa szuka posady do wszystkiego z gotowaniem i praniem tylko u lepszych państwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 874

Samodzielna
gospodyni kucharka bardzo dobrem gotowaniem prasowaniem sztywnej bielizny wszelka praca domową poszukuje posady. Zgłoszenie Kurjer Pozn. zdw 52 881

9 pokojowe mieszkanie
komfortowe, b. dobrze utrzymane przy ul. Matejki korzystnie zaraz do wynajęcia. Oferty do Kurjera Pozn. pod **zw 14385**

Dziewczyna
wiejska szuka posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 873

Dziewczyna
sierota uczciwa, pracowita poszukuje posady do wszystkiego od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 782

Pielęgniarka
poszukuje posady do chorej osoby lub niemowlęcia. Łaskawe zgłoszenia agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno. nw 10 126

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 939

Sumienna
uczciwa panienka poszukuje posługi do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 865

Dziewczyna
w starszym wieku z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady od 1 maja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 869

Mierniczy - meljorator
z dwuletnią praktyką miernicza przy całkowitem opracowywaniu objektów (polowem jak kameralnem) w byłym zaborze pruskim szuka pracy. Przystępne warunki. Łaskawe oferty Poznań, Poznańska 42, m. 5. zdw 52 289

Panienka
znająca szycie, robótki ręczne i prace domowe szuka posady do dzieci. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 52 829

TEATRY

Teatr Wielki: Dziś — „Czar munduru".
Środa, 27. 4. — „Królowa Kina". Występ W. Bratkiewicza.
munduru".
Czwartek, 28. 4. — „Czar
Piątek, 29. 4. — „Hrabia Luxemburg".
Sobota, 30. 4. — „Poławiacze pereł", premjera. Występ H. Lipowskiej.
Niedziela, 1. 5. — „Poławiacze pereł". Występ H. Lipowskiej.

Teatr Polski: Dziś — Występ „Reduty".
Środa, 27. 4. — „U mety".
Czwartek, 28. 4. — „U mety".
Piątek, 29. 4. — „U mety".
Sobota, 30. 4. — „U mety".
Niedziela, 1. 5. — Po poł.: „Sprawa honorowa".
Wieczorem: „U mety".

Teatr Nowy: Dziś — „Karjera gwiazdy filmowej".
Środa, 27. 4. — „Marius" (Pod złotą kotwicą).
Czwartek, 28. 4. — „Marius" (Pod złotą kotwicą).
Piątek, 29. 4. — „Lekkomyślna siostra". — Występ Przybyłko-Potockiej.
Sobota, 30. 4. — „Lekkomyślna siostra". — Występ Przybyłko-Potockiej.

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Cham".
Aurora: „Za kulisami cyrku" i „W sidłach szantażysty".
Colosseum: Legja Cudzoziemska.
Corso: „Perły i Kobiety", — „15 minut strachu".
Metropolis: Kapitan Whalan
Muza: „Noce bezsenne, noce szalone".
Odeon: „Graj Cyganie".
Orzeł: „W sidłach przestępstwa" i „Ucieczka od szczęścia".
Renaissance: „Trzy Twarze Wschodu".
Roxy: „Mama nie pozwala".
Sfinks: „Marquis d'Eou" oraz „Bobuś i jego pies".
Słońce: „Kochanka z Tahiti".
Tęcza: „Żelazna maska"
Uśmiech: „Królewska Faworyta, Bogini Miłości" czyli „Boska kobieta".
Wilsona: „Tragedja kochanków".

Biurowa
z dziesięcioletnią praktyką, zna również szycie, robótki i wszelkie prace w zakres gospodarstwa wchodzące, chętnie zajmie się wychowaniem dzieci poszukuje posady u lepszych państwa na prowincji. Łaskawe ofetry Kurjer Pozn. zdw 52 834

Poszukuję
prania i posługi. Ul. Przemysłowa 28 a, m. 4. zdw 52 826

Osoba
z towarzystwa w zastępstwie pani domu zajmie się sumiennie gospodarstwem domowem w mieście lub na wsi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 945

Posługaczka
z praniem szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 017

Pomocnik
krawiecki damsko-męski poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 016

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego z cośkolwiek gotowaniem, bez spania. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 020

Gospodyni
mająca wszelkie kwalifikacje, gotowanie, zaprawianie, pieczenie, chowanie drobiu i t. d. 16-letnia praktyka, dobre polecenia, przyjmie posadę od 1. 7. ewentl. zastępstwa z gotowaniem na wszelkie uczty i t. d. Zgłoszenia do „Par", pod nr. 54.435. Pw 14 147-54.435

Robotnik
z kaucją poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański rw 5 496

Pomocnik
piekarski szuka miejsca na praktykę za cukiernika bez obustronnego wynagrodzenia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 52 995

Panienka
sierota poszukuje posady do dzieci i do lekkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 994

Dziewczyna
inteligentna, czysta, spokojna, z dobremi świadectwami, szuka posady zaraz. Szewska 12. III p., m. 10. zdw 52 991

Szukam
posady do wszystkiego praniem, bez gotowania. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 52 997

Służąca
młodsza, dobrze polecona, uczciwa i pracowita do wszystkiego z praniem szuka posady od 1. 5. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 53 004

Panienka
nawskroś uczciwa, dobrej rodziny, przyjmie jakąkolwiek prace Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 53 042

Przyjezdna
panienka kochająca dzieci, pragnie przyjąć posadę od 1. 5. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 53 041

Kolonjalista
lat 24, 7 lat praktyki, poszukuje posady fachowej lub pokrewnej w razie kaucji posiadam 3 tysiące. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 53 044

Gospodyni
z dobremi świadectwami do jednej lub dwóch osób. Zgłoszenia Matejki 7, m. 11. zdw 53 053

Starsza
dziewczyna uczciwa, spokojna poszukuje posady z gotowaniem w skromnym domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 051

Posługaczka
na cały dzień z dobrem gotowaniem. Zgłoszenia Matejki 7, m. 11. zdw 53 050

Praczka
pierze tanio. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 060

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 53 031

Panienka
z porządnej rodziny, w krytycznem położeniu, która była u dzieci, przyjmie za 20 zł posade do dzieci lub prac domowych cośkolwiek gotowania. Łaskawe oferty do Kurjera Pozn. zdw 53 034

Młoda
pracowita sumienna umiejąca szyć, prać, prasować i skromnie gotować, nadająca się jako pokojowa, niańka lub samodzielna w lepszym domu tylko u dobrych państwa szuka posady od 1. 5. lub 15. 5. Oferty Kurjer Poznański ulb adres wskaże filja Jeżyce jw 3 060

Posługaczka
młodsza, uczciwa poszukuje jakiejkolwiek posługi. Oferty Kurjer Poznański jw 3 062

Gospodyni
znająca dobra kuchnie, zaprawy, poszukuje posady do lepszych państwa, dobre świadectwa, referencje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 960

Panienka
inteligentna poszukuje posady do biura, składu lub bufetu za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 065

Książkowa
maszynistka poszukuje posady skromne wynagrodzenie. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 064

Posługi
na przed południem Łazarz lub Jeżyce poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 063

Służąca
z gotowaniem poszukuje posady od 1-go. Oferty Kurjer Poznański zdw 53 033

Dziewczyna
starsza wiejska, czysta, uczciwa, poszukuje posady do prac domowych i dzieci od zaraz. Oferty Kurjer Pozn zdw 52 951

Uczciwa
pracowita dziewczyna, poszukuje posady od 1 maja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 968

Poszukuję
posługi. Zgłoszenie Kurjer Poznański zdw 52 970

Dziewczyna
uczciwa i pracowita, dobrze polecona, ostatnia posada trzy lata, poszukuje posługi na przed lub cały dzień do wszystkiego Łazarz, Jeżyce. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 980

Panna
znająca szycie, prasowanie oraz robótki, władająca językiem polski i niemieckim, szuka jakiejkolwiekbądź posady. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 52 977

Osoba
z dobrem gotowaniem, poszukuje posady od 1. 5. okolica obojętna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 53 043

Korespondentka
polsko - niem. z polską i niem. stenografją, z długoletnią praktyką z biur adwokack., przyjmie zajęcie na godziny popoł. w redakcji lub w biurze adwokackiem. Łask. zgłoszenia uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdw 52 906

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego bez gotowania. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 901

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 899

Panienka
inteligentna, znająca szycie i haft poszukuje posady do dzieci. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 51 760

Panna
służąca z bardzo dobremi referencjami ze znajomością szycia krawieczczyzny poszukuje posady. — Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 51 761

Poszukuję
posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 51 684

Dziewczyna
skromna poszukuje posady zaraz do wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdw 52 311

Pomocnik piekarski
piecowy, który pracował w większych przedsiębiorstwach, zna również cukiernictwo szuka posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański dw 3 291

Dziewczyna
z dobremi świadectwami szuka posady z gotowaniem od 1. 5. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 282

Książkowy
znający księgowość pojedyńczą, podwójno-włoską i amerykańską, pisanie na maszynie, stenografję, język niemiecki, korespondencje, mający również szkołę wydziałową, poszukuje posady od 1 maja rb. Na żądanie kaucja. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 52 298

Dobra
krawcowa w dom szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 541

Praczka
poszukuje prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 580

Posługaczka
czysta i pracowita poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 581

Kucharka
z bardzo dobremi świadectwami i smacznem gotowaniem poszukuje posady od 1. 5. lub posługi całodziennej. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52585

Służąca
poszukuje posady od 1 do wszelkich prac domowych Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 593

Gospodyni
samodzielna obejmie posadę na probostwie u samotnej osoby. — Pielęgnuje chorych. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 563

Młodsza
uczciwa panienka z prowincji poszukuje posługi od 1. 5. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 572

Dziewczyna
z prowincji, czysta z dobrego domu uczciwa i pracowita poszukuje pracy Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 001

Kucharka
znająca wszelką pracę domową szuka posady do starszego państwa lub samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 097

Panienka
inteligentna znająca robótki, szycie, szuka posady do dzieci, do południa po południu, lub na cały dzień. Oferty Kurjer Pozn. zdw 52 099

Kucharka
restauracyjna długoletnią praktyką poszukuje posady od 1. 5. — Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 51 974

Urzędnik gospodarczy
36 lat żonaty bezdzietny poszukuje posady. Kaucja 10 000 złotych. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 51 977

Krawcowa - krojczyni
praktyka w pierwszorzędnych warszawskich salonach mód, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 51 989

Dziewczyna
długoletniemi świadectwami z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady od 1 maja. Oferty Kurjer Poznański zdw 51 994

Krawiec
dobry fachowiec poszukuje pracy w dom. Oferty Kurjer Pozn. zdw 51 995

Asesor
emeryt. 35 lat. obeznany w sprawach administr. podatkowych, sądowych szuka zajęcia za 100 zł miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 190

Dam
gwarancje za pracę w zawodzie ślusarskim lub inną pracę. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 197

Chłopiec
do posyłek poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdw 52 200

Ekspedjentka
do cukierni restauracji, obezna na Ekspressem język niemiecki biegła do liczenia rzetelna pracowita poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 071

Praczka
czysta, sumienna poszukuje prania lub do hotelu. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 072

Dziewczyna
sumienna poszukuje posługi najchętniej biurowej. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 073

Dziewczyna
do wszystkiego gotowaniem do samotnej osoby, czysta, sumienna poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 52 074

28 WOLNE MIEJSCA

Służąca
przychodnia uczciwa zaraz. Lewandowska. Czesława 19. zd 52 415

Gospodyni
kucharka energiczna, samodzielna, wykwalifikowana siła potrzebna zaraz Świadectwa i oferty do Restauracji „Pod Orłem" Bydgoszcz. Pw 14 125 63.135

Inteligentnych
agentek i agentów na Poznań i okolice poszukuje na kilkanaście tanich praktycznych i łatwo sprzedażnych artykułów masowych. Udzielam 100% prowizji Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 49 797

Natychmiastowy
wysoki zarobek we wszystkich miastach Polski damy osobom solidnym, pracowitym. W ofertach podać zawód i obecne zajęcie z załączeniem znaczków 35 groszy. Z odpowiedzią wysyłamy pełny materjał objaśniający. Polski Instytut Graficzny Warszawa, — Marszałka Focha 6. nw 10 102

Praktykant leśny
syn porządnych rodziców, może się zgłosić. Utrzymanie płatne. Zarząd lasów Łoniów, powiat Sandomierz. nw 10 098

Fryzjer
damski, pierwszorzędny fachowiec, znający dobrze ondulacje, farbowanie wodne itd., potrzebny od zaraz Łódź, Zawadzka 8. J. Podstawczyński. nw 10 092

Gospodyni
na probostwo potrzebna z znajomością gospodarstwa Oferty Kurjer Poznański zdw 52 775

30 zł
i więcej dziennie zarobić mogą sprzedawcy opatent. artykułu. — Zgłoszenia osobiste z referencjami 2—4 po poł. Wskaże Kurjer Poznański zdw 52 746

Stałą posadę
otrzyma pani młoda, inteligentna za wypożyczenie od 500—1 000 zł gwarancja. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 737

Panienki
młode zgrabne, inteligentne do podawania potraw potrzebne natychmiast, kaucja od 300 wymagana. Oferty fotografją Kurjer Poznański zdw 52 740

Wychowawczyni
freblanka rutynowana, wykształcona potrzebna 1 maja dzieci 6—8 lat. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 706

Ekspedjentka
rzeźnicka potrzebna zaraz. Półwiejska 3. zdw 52 715

Fryzjera - towarzysza
muzykalnego z cośkolwiek gotówką do letniej wędrówki rowerowej (Polsce). Oferty Kurjer Poznański zdw 52 673

Poszukuję
panienki inteligentnej do 3 dzieci na po poł. 4 godz. do pomocy w lekcjach i na spacery. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 52 674

Drogerzysta
dyplomowany z egzaminem trucizn potrzebny na skromnych warunkach. Matejki 7. zdw 52 687

Bufetowa
z kaucją potrzebna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 733

Marszantka
może się zgłosić. „Carmen" Pocztowa 22. zdw 53 014

Krawcowe
do sukien potrzebne zaraz. Wierzbięcice 13, m. 18. zdw 53 021

Panny
biegłe i uczennice do krawieczczyzny przyjmę zaraz. Mostowa 26, m. 7. zdw 52 949

Szwaczka
z okrętkową maszyną potrzebna. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 52 963

Uczennica
w krawiectwie potrzebna. Adres Kurjer Poznański zdw 52 948

Potrzebna
ekspedjentka do magazynu obuwia od 1. 5. 32. J. Łuczak. Magazyn obuwia Plac Wolności 10. zdw 52 835

Służąca
polecona do wszelkich prac domowych zaraz lub 1. 5. 32 potrzebna. Wiśniewsk., Kantaka 7 zdw 52 849

Dziewczyna
z gotowania do pomocy kucharza zaraz potrzebna „Gambrinus". Kantaka 7. zdw 52 848

Kucharka
restauracyjna zaraz potrzebna. „Gambrinus". Kantaka 7. zdw 52 847

2
kelnerów poszukuje dla hotelu, restauracji i winiarni w dużem mieście przemysłowem. Znajomość języków polskiego i niemieckiego wymagana Potrzebna kaucja od 3 000 do 4 000 zł Oferty Kurjer Pozn. zdw 51 552

Krawcowe
samodzielne potrzebne zaraz. Ul. Sew. Mielżyńskiego 22, m. 5. zdw 52 911

Chłopaka
do roznoszenia towarów 100 zł kaucja. Zgłoszenie 7, wieczór. Adres Kurjer Poznański zdw 53 001/2

Krawcowa
w dom potrzebna Stypińska. — Szwajcarska 23, m. 11. zdw 53 098

Skrzypaczka
z własnym repertuarem. Zgłoszenia z podaniem dotychczasowych posad i fotografja do Kurjera Poznańskiego zdw 53062

Służąca
potrzebna od zaraz. Ul. Reja 1, mieszk. 5. jw 3063

Cukiernik
dobry fachowiec może się zaraz zgłosić. Wiedeńska Piekarnia, Aleje Marcinkowskiego 17 a. zdw 53 108

Służąca
z gotowaniem i posługaczka potrzebna od 1. Ludwiczak Strzelecka 21 zdw 53 102

Służąca
zdrowa czysta potrzebna. Marji Magdaleny 1, mieszk. 2 zdw 52 950

Wysoki zarobek
Poszukujemy jeszcze zdolnych i uczciwych zastępców (także zredukowanych urzędników i urzędniczek) do lekiej akwizycji w zakresie ratalnego interesu. Zatrudniamy dotychczas około 50 zastępców, niektórzy zarabiają do 1 000 zł miesięcznie. Krótki życiorys z dokładnym adresem i znaczki pocztowe w kwocie 3.— zł tytułem kosztów przesłać pod naszym adresem, poczem wyślemy komplet materjału do pracy „Investa" Sp. z o. o. Katowice, pl. Wolności 9. Pw 14 141-71.44

Krawcowe
tylko pierwszorzędne samodzielne, potrzebne zaraz. Salon Mód, Gwarna 11 (podwórze). H 30

Fryzjerka
dzielna na stałą posadę od 1. 5. 32 Kubaczewski, Środa. nw 10 125

Przyuczę szycia
córkę uczciwych rodziców w zamian za pomoc w lekkich pracach domowych — Zgłoszenia Górna Wilda 22 mieszk. 6. zdw 52 955

Krawcowe
samodzielne miarowa prace, potrzebne. „Fémina". Fredry. zdw 53 005

Panienka
młodsza do krawieczczyzny oraz uczennice zaraz potrzebne. Św. Józefa 6, parter lewo, front. zdw 53 055

Uczennica
potrzebna. Fryzjer. Fr. Ratajczaka 40. zdw 53 028

Posadę
samotnej osobie dam z gotówką 300 złotych. Zgłoszenia „Pawilon", Marszałka Focha 15. zdw 53 029

Dziewczyna
młodsza praniem lub bez 1. 5. — Strzelecka 3 a, m. 7. zdw 53 033

Potrzebny
zastępca do interesu sezonowego, gotówką 200 złotych. Oferty Kurjer Pozn. zdw 53 038

Panienka
szyciem robótkami poszukuje posady do dzieci Oferty Kurjer Poznański rw 5 485

Panie
panowie znajdą pracę przy nowootwierającem przedsiębiorstwie. 30 gr znaczkiem na odpowiedź. Skrzynka pocztowa 218. zdw 53 123

Inteligentni Panowie i Panie
z kaucją zł 15 do sprzedaży pastylek nawozowych dla kwiatów mogą się zgłosić w środę od godz. 9. Bóżnicza 15 mieszkanie 8. zdw 53 088

Kuchmistrzyni
dzielna w swoim zawodzie, samodzielna od zaraz Zgłoszenia z podaniem warunków Hotel Continental. Miedzychód n/W. zdw 52 900

Kuchmistrz
do pierwszorzędnej restauracji potrzebny zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 877

Humor zagraniczny

— Wspominasz ciągle o swych bucikach i pończochach. Nie mogłabyś zająć się wyższemi sprawami
— A gdy ci pokazuję moje kapelusze, to cię wcale nie zajmuje!

(„Matin", Paryż). S. F.

Przedpłata na maj 1932 za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94, kwartalnie zł 14.82, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne" do godz. 11, w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz 10; większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.